

**Sprawozdanie Zarządu z działalności
Grupy Kapitałowej LOTOS
za rok 2012**

Spis treści

1. O Grupie Kapitałowej LOTOS	5
1.1. Organizacja i zarządzanie w Grupie Kapitałowej LOTOS.....	6
1.1.1. Struktura organizacyjna Grupy Kapitałowej LOTOS oraz informacje o posiadanych przez Grupę LOTOS S.A. oddziałach (zakładach).....	6
1.1.2. Zmiany własnościowe w Grupie Kapitałowej LOTOS.....	9
1.1.3. Zmiany w powiązaniach organizacyjnych lub kapitałowych Grupy LOTOS S.A. z innymi podmiotami10	
1.1.4. Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania Grupą LOTOS S.A. i Grupą Kapitałową LOTOS... 12	
1.2. Zatrudnienie w Grupie Kapitałowej LOTOS	12
1.2.1. Struktura zatrudnienia w Grupie Kapitałowej LOTOS	12
1.2.2. Umowy zawarte pomiędzy emitentem a osobami zarządzającymi oraz wartość wynagrodzeń, nagród lub korzyści wypłaconych osobom zarządzającym i nadzorującym Grupę LOTOS S.A.	14
1.2.3. System kontroli programów akcji pracowniczych	15
2. Strategia Grupy Kapitałowej LOTOS oraz uwarunkowania jej rozwoju	16
2.1. Strategia Grupy Kapitałowej LOTOS na lata 2011 – 2015 oraz perspektywy rozwoju jej działalności	16
2.1.1. Obszar poszukiwania i wydobywania ropy naftowej	16
2.1.2. Obszar operacyjny	18
2.1.3. Obszar handlowy	19
2.1.4. Główne kierunki rozwoju do 2020 roku	21
2.2. Charakterystyka wewnętrznych i zewnętrznych czynników rozwoju.....	21
2.3. Ryzyka w działalności Grupy Kapitałowej LOTOS.....	21
3. Działalność operacyjna Grupy Kapitałowej LOTOS	29
3.1. Otoczenie makroekonomiczne	29
3.2. Rafineria	33
3.2.1. Charakterystyka branży rafineryjnej	33
3.2.2. Podstawowe produkty, towary i usługi	34
3.2.3. Istotne wydarzenia w działalności rafineryjnej.....	37
3.3. Poszukiwanie i wydobycie węglowodorów	38
3.3.1. Charakterystyka branży poszukiwawczo-wydobywczej	38
3.3.2. Terytorium działalności oraz produkty, towary i usługi	40
3.3.3. Istotne wydarzenia w działalności poszukiwawczo-wydobywczej	42
3.4. Obszar detalicznej sprzedaży paliw.....	44
3.4.1. Charakterystyka branży detalicznej.....	44
3.4.2. Sieć stacji paliw LOTOS.....	45
3.4.3. Istotne wydarzenia w działalności detalicznej	46
3.4.4. Projekt OPTIMA	46
3.5. Obszar hurtowej sprzedaży paliw	46
3.5.1. Charakterystyka rynku hurtowego i pozycja Grupy Kapitałowej LOTOS.....	46
3.5.2. Produkty, towary i usługi	47
3.6. Logistyka	52

3.6.1. Logistyka morska	54
3.6.2. Logistyka kolejowa	55
3.6.3. Trading i optymalizacja	55
3.7. Ochrona środowiska	56
3.8. Osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju	57
3.9. Pozostałe istotne wydarzenia w 2012 roku	59
3.10. Istotne umowy oraz postępowania sądowe w 2012 roku	60
3.10.1. Umowy znaczące dla działalności zawarte w 2012 roku	60
3.10.2. Istotne transakcje z podmiotami powiązаныmi na warunkach innych niż rynkowe	63
3.10.3. Umowa z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych	63
3.10.4. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	63
4. Sytuacja finansowa Grupy Kapitałowej LOTOS	64
4.1. Omówienie podstawowych wielkości ekonomiczno-finansowych oraz ocena istotnych czynników i nietypowych zdarzeń	64
4.1.1. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	64
4.1.2. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	68
4.1.3. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	70
4.1.4. Ocena czynników i zdarzeń o nietypowym charakterze mających wpływ na wyniki z działalności	71
4.1.5. Objaśnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na 2012 rok	71
4.2. Główne inwestycje krajowe i zagraniczne oraz inwestycje kapitałowe	72
4.2.1. Inwestycje rzeczowe	72
4.2.2. Inwestycje kapitałowe	72
4.2.3. Ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych, w tym inwestycji kapitałowych w porównaniu do wielkości posiadanych środków	72
4.3. Finansowanie	73
4.3.1. Informacja o umowach kredytowych i pożyczkach udzielonych w 2012 roku	73
4.3.2. Pożyczki udzielone przez spółki Grupy Kapitałowej LOTOS	78
4.3.3. Informacja o poręczeniach, gwarancjach oraz pozostałych zabezpieczeniach	82
4.3.4. Ocena dotycząca zarządzania zasobami finansowymi	82
4.3.5. Wykorzystanie wpływów z emisji w ramach realizacji celów emisyjnych	87
5. Informacje dotyczące akcji Grupy LOTOS S.A.	88
5.1. Grupa LOTOS S.A. na Giełdzie Papierów Wartościowych	88
5.2. Polityka dywidendowa	91
5.3. Nabycie udziałów (akcji) własnych	92
5.4. Akcje i udziały w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących	92
5.5. Umowy, w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy i obligatariuszy	92
6. Ład korporacyjny	93
6.1. Akcjonariat	93
6.1.1. Znaczne pakiety akcji	93

6.1.2. Posiadacze papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne, wraz z opisem tych uprawnień	95
6.1.3. Szczególne uprawnienia Skarbu Państwa oraz ich wykonywanie w spółkach kapitałowych	95
6.1.4. Ograniczenia w wykonywaniu prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu,	96
6.1.5. Ograniczenia dotyczące przenoszenia prawa własności papierów wartościowych	99
6.2. Funkcjonowanie organów Spółki	99
6.2.1. Walne Zgromadzenie Grupy LOTOS S.A.	99
6.2.2. Rada Nadzorcza Grupy LOTOS S.A.	100
6.2.3. Zarząd Grupy LOTOS S.A. oraz uprawnienia poszczególnych członków	106
6.2.4. Zasady zmiany statutu Grupy LOTOS S.A.	110
6.3. Zbiór zasad ładu korporacyjnego, które Grupa LOTOS S.A. stosowała w 2012 roku	110

1. O GRUPIE KAPITAŁOWEJ LOTOS

Grupa LOTOS S.A. to pionowo zintegrowany koncern naftowy, zajmujący się wydobyciem i przerobem ropy naftowej oraz sprzedażą hurtową i detaliczną wysokiej jakości produktów naftowych. Jest producentem i dostawcą m.in. benzyny bezołowiowej, oleju napędowego, lekkiego oleju opałowego, paliwa lotniczego oraz ciężkiego oleju opałowego. Koncern specjalizuje się także w produkcji i sprzedaży olejów smarowych i asfaltów.

Głównym rynkiem obsługiwanym przez Grupę LOTOS S.A. jest rynek polski. W 2012 roku udział sprzedaży krajowej w globalnej sprzedaży przedsiębiorstwa wyniósł 74,8%.

Obecnie obowiązująca strategia biznesowa na lata 2011-2015 zakłada umocnienie pozycji Grupy Kapitałowej LOTOS jako silnego, innowacyjnego i efektywnie rozwijającego się podmiotu, który odgrywa znaczącą rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego kraju, a w swojej działalności postępuje z poszanowaniem zasad społecznej odpowiedzialności i zrównoważonego rozwoju.

Grupa LOTOS S.A. jest Spółką Akcyjną, której akcje notowane są od czerwca 2005 roku na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (GPW).

Poprzez spółki LOTOS Petrobaltic S.A. i LOTOS Exploration and Production Norge AS (LOTOS Norge) koncern prowadzi prace poszukiwawczo-wydobywcze w zakresie eksploatacji złóż ropy naftowej na Morzu Bałtyckim oraz w obszarze Norweskiego Szelfu Kontynentalnego. Dzięki spółce AB LOTOS Geonafta koncern ma także dostęp do lądowych złóż węglowodorów, zlokalizowanych na terytorium Litwy. Rozwój działalności w segmencie poszukiwań i wydobycia jest priorytetem strategii na lata 2011-2015, zgodnie z którą zakładane jest osiągnięcie wydobycia ropy naftowej na poziomie 1,2 mln ton rocznie w 2015 roku.

Dzięki zakończeniu inwestycji zrealizowanych w ramach Programu 10+ przerób ropy naftowej w 2012 roku wyniósł 9,7 mln ton i był to najwyższy poziom w historii funkcjonowania gdańskiej rafinerii.

Pod marką LOTOS funkcjonuje ogólnopolska sieć około 405 stacji paliw, czwarta co do wielkości sieć w Polsce. Za jej pośrednictwem koncern oferuje produkty i usługi segmentu premium, w którym działają także stacje autostradowe oraz od 2011 roku w segmencie ekonomicznym reprezentowanym przez dynamicznie rozbudowywaną na rynku sieć LOTOS Optima. Do 2015 roku zakładane jest uzyskanie udziału w rynku detalicznym w wysokości 10% oraz utrzymanie udziału w krajowym rynku paliw na poziomie 30%. Na koniec 2012 roku udział Grupy Kapitałowej LOTOS w sprzedaży detalicznej paliw w Polsce wyniósł 8,0%, zaś w krajowym rynku paliw 34,3%.

Zatrudnienie w Grupie Kapitałowej LOTOS w końcu 2012 roku wynosiło 5 015 osób. Przychody ze sprzedaży wyniosły 33.111 mln zł, co stanowi wzrost o 13,2% w porównaniu z 2011 roku. Zysk operacyjny w 2012 roku. wyniósł 301,1 mln zł, a zysk netto 923,0 mln zł.

1.1. ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE W GRUPIE KAPITAŁOWEJ LOTOS

1.1.1. STRUKTURA ORGANIZACYJNA GRUPY KAPITAŁOWEJ LOTOS ORAZ INFORMACJE O POSIADANYCH PRZEZ GRUPĘ LOTOS S.A. ODDZIAŁACH (ZAKŁADACH)

Grupa LOTOS S.A., jako podmiot dominujący, pełni wśród spółek Grupy Kapitałowej LOTOS rolę integratora kluczowych funkcji zarządczych i wspierających.

Realizacji zadań z tym związanych służy wdrożony w przedsiębiorstwie model zarządzania segmentowego. Segment jest to wydzielony obszar działalności biznesowej zarządzany w grupie kapitałowej przez wyznaczonego członka Zarządu Grupy LOTOS S.A. Przyjęty model wpływa na sprawność zarządzania oraz zapewnienie synergii kosztowej i przychodowej w skali całej organizacji. Zarządzanie segmentowe obejmuje m.in. realizację spójnej strategii, skoordynowane planowanie i kontroling, zintegrowane zarządzanie operacyjne oraz zapewnienie zachowania spójnych standardów korporacyjnych.

Grupa LOTOS S.A. nie posiada oddziałów (zakładów) w rozumieniu Ustawy o Rachunkowości.

W działalności operacyjnej Grupy Kapitałowej LOTOS wyróżnia się dwa główne segmenty operacyjne sprawozdawcze:

- **segment operacyjny wydobywczy** – obejmujący działalność w zakresie pozyskiwania i eksploatacji złóż ropy naftowej i gazu ziemnego,
- **segment operacyjny produkcji i handlu** – obejmuje działalność spółek w zakresie wytwarzania, przetwarzania produktów rafinacji ropy naftowej, jak również ich sprzedaży hurtowej i detalicznej oraz działalność pomocniczą, transportową i serwisową.

Dla celów zarządczych Grupa Kapitałowa LOTOS podzielona jest na jednostki biznesowe w oparciu o segmenty branżowe.

- **zarządczy** - zarządzany przez Prezesa Zarządu Grupy LOTOS S.A. tj. Szefa segmentu zarządczego. Segment prowadzi działania w zakresie wzrostu wartości Grupy Kapitałowej LOTOS, poprzez zarządzanie całokształtem jej działalności, w tym koordynacja opracowania strategii, definiowanie kierunków rozwoju poszczególnych obszarów biznesowych oraz koordynacja funkcji wsparcia procesowego.

- **poszukiwawczo-wydobywczy** - zarządzany przez Wiceprezesa Zarządu Grupy LOTOS S.A. ds. Poszukiwań i Wydobywania tj. Szefa segmentu poszukiwawczo-wydobywczego. Do zadań segmentu należy opracowanie strategii rozwoju działalności Grupy Kapitałowej LOTOS w obszarze poszukiwań i wydobywania złóż ropy naftowej i gazu oraz zarządzanie i nadzorowanie działań w tym zakresie.

Do segmentu poszukiwawczo-wydobywczego przypisana jest spółka LOTOS Petrobaltic wraz z podległymi spółkami powiązanymi.

- **operacyjny** - zarządzany przez Wiceprezesa Zarządu Grupy LOTOS ds. Produkcji i Rozwoju, tj. Szefa segmentu operacyjnego. Do zadań segmentu należy opracowanie strategii w zakresie utrzymania i rozbudowy instalacji produkcyjnych oraz nadzór i koordynacja całokształtu spraw związanych z przerobem ropy naftowej, produkcją rafineryjną i techniką. W zadaniach segmentu mieści się opracowywanie założeń polityki produkcji rafineryjnej, nadzór nad sprawami związanymi z rozwojem i badaniami w obszarze produkcji, koordynacja przedsięwzięć inwestycyjnych w zakresie rozwoju technicznego i technologicznego, nadzór nad utrzymaniem wymaganej sprawności technicznej majątku, nadzór nad procesami bezpieczeństwa i ochrony fizycznej.

Do segmentu operacyjnego przypisane są spółki: LOTOS Ochrona, LOTOS Straż, LOTOS Serwis, LOTOS Lab, LOTOS Jasło i LOTOS Czechowice wraz z podległymi spółkami powiązanymi. Spółka LOTOS Ochrona została

przypisana do segmentu operacyjnego w październiku 2012 roku. Poprzednio spółka była przypisana do segmentu zarządczego.

- **handlowy** - zarządzany przez Wiceprezesa Zarządu Grupy LOTOS S.A. ds. Handlu, tj. Szefa segmentu handlowego. Do zadań segmentu należy opracowanie strategii w zakresie handlu oraz efektywne zarządzanie sprzedażą, zaopatrzeniem w ropę i produkty naftowe oraz dystrybucją. Segment odpowiada także za rozwój działalności tradingowej i optymalizacyjnej.

Do segmentu handlowego przypisane są spółki: LOTOS Paliwa, LOTOS Oil, LOTOS Asfalt, LOTOS Kolej i LOTOS Tank.

- **finansowy** - zarządzany przez Wiceprezesa Zarządu Grupy LOTOS S.A. ds. Ekonomiczno-Finansowych, tj. Szefa segmentu finansowego. Do zadań segmentu należy monitorowanie realizacji Strategii Grupy Kapitałowej LOTOS oraz zarządzanie całokształtem działalności finansowej i rachunkowej, w tym opracowanie i monitorowanie strategii finansowej, podatkowej i ubezpieczeniowej, zarządzanie procesem budżetowania i kontrolingu, wypracowywanie i wdrażanie strategii zarządzania ryzykiem finansowym oraz zarządzanie całokształtem zagadnień w zakresie posiadanych aktywów oraz procesów restrukturyzacyjnych.

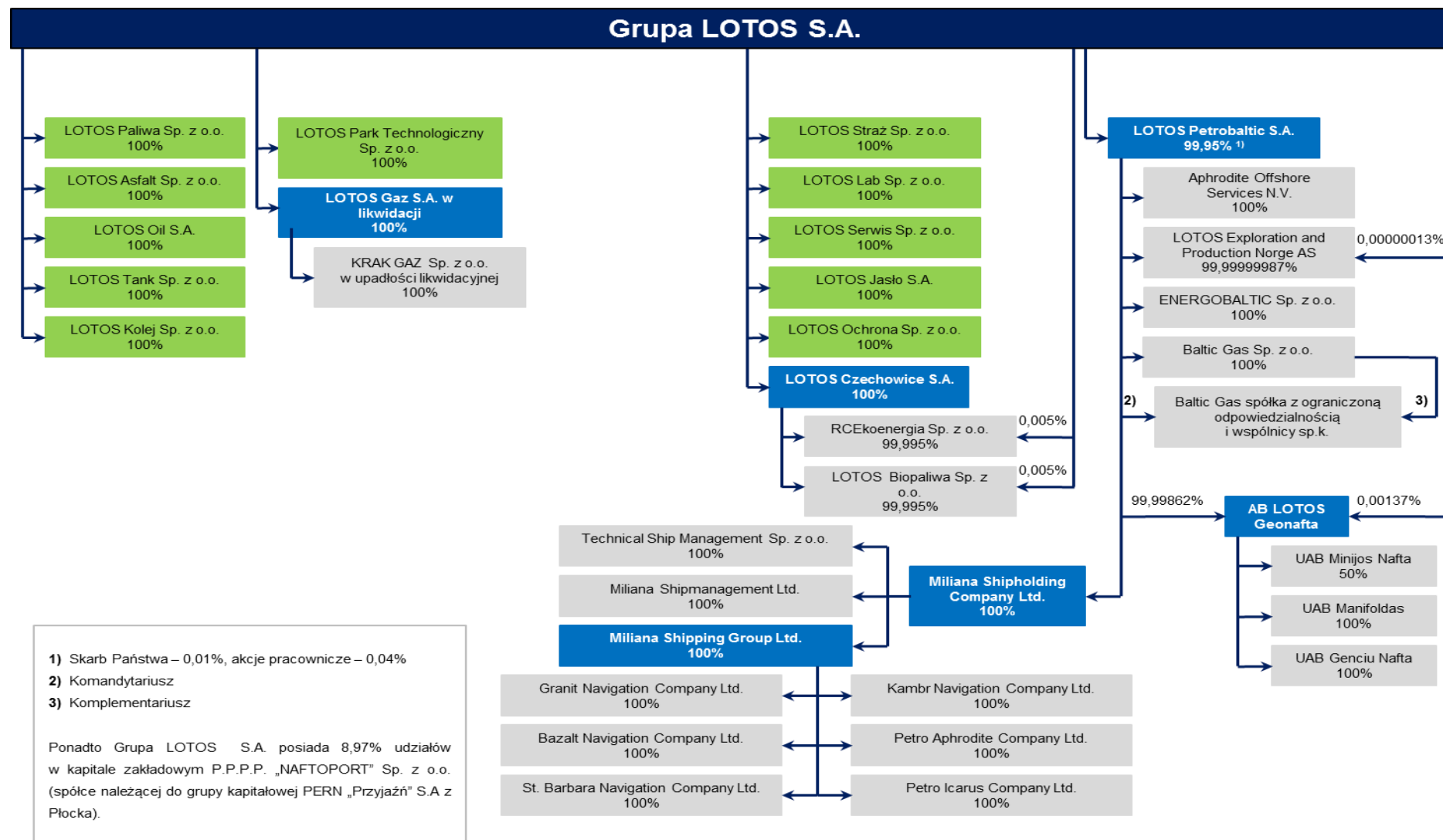
Do segmentu finansowego przypisane są spółki: LOTOS Park Technologiczny, LOTOS Gaz w likwidacji wraz z podległymi spółkami powiązanymi.

W 2012 roku nastąpiły istotne zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy LOTOS S.A. Wprowadzenie zmian było konsekwencją zmian w składzie Zarządu Grupy LOTOS S.A. oraz miało na celu między innymi:

- zapewnienie realizacji obowiązującej do 2015 roku strategii biznesowej,
- wzrost rangi, decyzyjności, odpowiedzialności i efektywności segmentów,
- doskonalenie modelu zarządczego,
- minimalizację kosztów zarządczych
- usprawnienie raportowania segmentowego,
- usprawnienie komunikacji,
- optymalizację obszarów związanych z obsługą finansowo-księgową, CSR i sponsoringiem, zarządzaniem informatyką, zarządzaniem ryzykiem finansowym oraz zarządzaniem majątkiem.

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2012

Schemat struktury organizacyjnej Grupy Kapitałowej LOTOS wg. segmentów branżowych – stan na 31 grudnia 2012 roku

1.1.2. ZMIANY WŁASNOŚCIOWE W GRUPIE KAPITAŁOWEJ LOTOS

Zmiany w kapitałach zakładowych spółek Grupy Kapitałowej LOTOS w 2012 roku

Spółka	Data rejestracji	Kapitał przed	Zwiększenie / spadek	Kapitał po	Waluta	Uwagi
LOTOS Petrobaltic S.A.	2-lut-2012	96 600 000	2 800 000	99 400 000	PLN	emisją 280 000 szt. akcji imiennych serii C o wartości nominalnej 10 zł każda akcja
LOTOS E&P Norge AS*	14-sty-2012	572 733 964	91 984 477	664 718 441	NOK	emisja akcji serii B (wart nominalna 1 NOK/szt)
	20-gru-2012	664 718 441	115 000 000	779 718 441	NOK	emisja akcji serii B (wart nominalna 1 NOK/szt)
	24-gru-2012	779 718 441	171 000 000	950 718 441	NOK	emisja akcji serii B (wart nominalna 1 NOK/szt)
AB LOTOS Geonafta	14-maj-2012	168 256	337 322	505 578	LTL	podwyższenie wartości nominalnej każdej akcji z 1 LTL do 3 LTL
	20-sie-2012	505 578	(287 175)	218 403	LTL	umorzenie 95 725 szt akcji własnych o wartości nominalnej 3 LTL
UAB Genciu Nafta	13-lip-2012	16 900 000	(16 890 000)	10 000	LTL	umorzenie 1 689 000 zwykłych udziałów o wartości nominalnej 10 LTL

*w dniu 30 stycznia 2013 roku podjęta została uchwała o podwyższeniu kapitału LOTOS EPN o kwotę 53 mln NOK, subskrypcja otwarta do 30 kwietnia 2013 roku

Wykup akcji od akcjonariuszy LOTOS Petrobaltic S.A. w 2012 roku

Zdarzenie	Data rejestracji w księdze akcyjnej	Ilość akcji	Uwagi
Wykup akcji od akcjonariuszy LOTOS Petrobaltic S.A.	20-mar-2012	26 sztuk	Transakcja zakończyła procesy wykupu na zasadzie dobrowolnej sprzedaży
Decyzja o przymusowym wykupie od akcjonariuszy mniejszościowych	24-maj-2012	-	Z wyłączeniem akcji należących do Skarbu Państwa, tj. Grupę LOTOS S.A. posiadającego 9.934.851 szt. akcji, co stanowi 99,95% udziału w kapitale zakładowym LOTOS Petrobaltic S.A.
Wpis w księdze akcyjnej o przeniesieniu przymusowym	20-gru-2012	218 sztuk	Pierwsza transza akcji podlegających procesowi przymusowego wykupu (przeniesienie własności na rzecz Grupy LOTOS S.A.)
Wpis w księdze akcyjnej o przeniesieniu przymusowym	18-lut-13	470 sztuk	Druga transza akcji podlegających procesowi przymusowego wykupu (przeniesienie własności na rzecz Grupy LOTOS S.A.)

Przejęcie pełnej kontroli nad UAB Manifoldas, spółką zależną od AB LOTOS Geonafta

28 listopada 2012 roku, po uzyskaniu zgody litewskiego urzędu antymonopolowego oraz spełnieniu się szeregu innych istotnych warunków umowy, nastąpiło nabycie przez spółkę zależną od LOTOS Petrobaltic S.A., tj. spółkę AB LOTOS Geonafta, 50% udziałów spółki UAB Manifoldas. Przeprowadzona transakcja była wynikiem realizacji postanowień zawartej 27 września 2012 roku w Wilnie warunkowej umowy sprzedaży 50% udziałów w spółce UAB Manifoldas pomiędzy AB LOTOS Geonafta a osobą fizyczną. Realizacja transakcji pozwoliła spółce AB LOTOS Geonafta objąć pełną kontrolę nad spółką UAB Manifoldas.

Sprzedaż udziałów w spółce LOTOS Parafiny Sp. z o.o.

Realizując strategię zakładającą koncentrację na działalności podstawowej Grupa LOTOS S.A. sprzedawała udiały w spółce LOTOS Parafiny Sp. z o.o. Transakcja, zakończona 10 stycznia 2012 roku, polegała na sprzedaży 100% udziałów przez Grupę LOTOS S.A. spółce Krokus Chem Sp. z o.o., w której swoje udiały posiada Fundusz Nova

Polonia Natexis II oraz kadra menadżerska LOTOS Parafiny. Elementem transakcji było zawarcie 29 listopada 2011 roku siedmioletniej umowy na dostawy gaczy parafinowych przez Grupę LOTOS na rzecz LOTOS Parafiny Sp. z o.o. (raport bieżący Grupy LOTOS 37/2011 z 30 listopada 2011 roku).

1.1.3. ZMIANY W POWIĄZANIACH ORGANIZACYJNYCH LUB KAPITAŁOWYCH GRUPY LOTOS S.A. Z INNYMI PODMIOTAMI

Jedyną znacząca zmianą w powiązaniach organizacyjnych lub kapitałowych w 2012 roku było nabycie przez spółkę zależną od LOTOS Petrobaltic S.A., tj. spółkę AB LOTOS Geonafta, 50% udziałów spółki UAB Manifoldas.

Wykaz podmiotów, w których Spółka posiada bezpośredni udział w kapitale lub w ogólnej liczbie głosów w organie stanowiącym podmiotu

Nazwa podmiotu	Siedziba	Przedmiot działalności	Metoda konsolidacji / wyceny udziałów	Procentowy udział Spółki w kapitale podstawowym	
				31.12.2012	31.12.2011
Podmiot dominujący					
Grupa LOTOS S.A.	Gdańsk	Wytwarzanie i przetwarzanie produktów rafinacji ropy naftowej (głównie paliw) oraz ich sprzedaż hurtowa	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
Spółki bezpośrednio zależne					
LOTOS Paliwa Sp. z o.o.	Gdańsk	Sprzedaż hurtowa, detaliczna paliw, lekkiego oleju opałowego, zarządzanie siecią stacji paliw LOTOS	pełna	100,00%	100,00%
LOTOS Gaz S.A. w likwidacji	Kraków	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	pełna	100,00%	100,00%
LOTOS Oil S.A.	Gdańsk	Produkcja i sprzedaż olejów smarowych i smarów oraz sprzedaż olejów bazowych	pełna	100,00%	100,00%
LOTOS Asfalt Sp. z o.o.	Gdańsk	Produkcja i sprzedaż asfaltów	pełna	100,00%	100,00%
LOTOS Kolej Sp. z o.o.	Gdańsk	Transport kolejowy	pełna	100,00%	100,00%
LOTOS Serwis Sp. z o.o.	Gdańsk	Działalność w zakresie utrzymania ruchu mechanicznego, elektrycznego i automatyki, usługi remontowe	pełna	100,00%	100,00%
LOTOS Lab Sp. z o.o.	Gdańsk	Wykonywanie analiz laboratoryjnych	pełna	100,00%	100,00%
LOTOS Straż Sp. z o.o.	Gdańsk	Ochrona przeciwpożarowa	pełna	100,00%	100,00%
LOTOS Ochrona Sp. z o.o.	Gdańsk	Ochrona mienia i osób	pełna	100,00%	100,00%
LOTOS Parafiny Sp. z o.o.	Jasło	Produkcja i sprzedaż mas parafinowych	pełna	- ⁽¹⁾	100,00%
LOTOS Tank Sp. z o.o.	Gdańsk	Handel paliwem lotniczym do dnia 16 października 2011 roku oraz od dnia 1 stycznia 2013 roku, usługi logistyczne	pełna	100,00%	100,00%
LOTOS Czechowice S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Czechowice S.A.)	Czechowice-Dziedzice	Magazynowanie i dystrybucja paliw	pełna	100,00%	100,00%
LOTOS Jasło S.A.	Jasło	Magazynowanie i dystrybucja paliw, wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi	pełna	100,00%	100,00%
LOTOS Petrobaltic S.A. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK LOTOS Petrobaltic S.A.)	Gdańsk	Pozyskiwanie oraz eksploatacja złóż ropy naftowej i gazu ziemnego	pełna	99,96% ⁽²⁾	99,95%
LOTOS Park Technologiczny Sp. z o.o.	Jasło	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej	pełna	100,00%	100,00%
Spółki pośrednio zależne					

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2012

Nazwa podmiotu	Siedziba	Przedmiot działalności	Metoda konsolidacji / wyceny udziałów	Procentowy udział Spółki w kapitale podstawowym	
				31.12.2012	31.12.2011
RCEkoenergia Sp. z o.o.	Czechowice-Dziedzice	Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, ciepła i gazu	pełna	100,00%	100,00%
LOTOS Biopaliwa Sp. z o.o.	Czechowice-Dziedzice	Produkcja estrów metylowych kwasów tłuszczowych (FAME)	pełna	100,00%	100,00%
Miliana Shipholding Company Ltd. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK Miliana Shipholding Company Ltd.)	Cypr, Nikozja	Magazynowanie i transport ropy naftowej oraz inne usługi w obszarze transportu morskiego oraz zarządzanie posiadanymi aktywami finansowymi	pełna	99,96% ⁽³⁾	99,95%
Technical Ship Management Sp. z o.o. ⁽⁴⁾	Gdańsk	Z dniem 1 października 2012 roku spółka rozpoczęła prowadzenie działalności usługowej wspomagającej transport morski, doradztwo w zakresie eksploatacji statków.	pełna	99,96% ^(3,4)	100,00%
Miliana Shipmanagement Ltd.	Cypr, Nikozja	Świadczenie usług w obszarze transportu morskiego	pełna	99,96% ⁽³⁾	99,95%
Miliana Shipping Group Ltd. (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK Miliana Shipping Group Ltd.)	Cypr, Nikozja	Zarządzanie posiadanymi aktywami	pełna	99,96% ⁽³⁾	99,95%
Bazalt Navigation Co. Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	pełna	99,96% ⁽³⁾	99,95%
Granit Navigation Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	pełna	99,96% ⁽³⁾	99,95%
Kambr Navigation Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	pełna	99,96% ⁽³⁾	99,95%
St. Barbara Navigation Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	pełna	99,96% ⁽³⁾	99,95%
Petro Icarus Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	pełna	99,96% ⁽³⁾	99,95%
Petro Aphrodite Company Ltd.	Cypr, Nikozja	Czarter statku	pełna	99,96% ⁽³⁾	99,95%
LOTOS Exploration and Production Norge AS	Stavanger Norwegia	Poszukiwanie i wydobywanie ropy naftowej na norweskim szelfie kontynentalnym; świadczenie usług związanych z poszukiwaniem i wydobywaniem ropy naftowej	pełna	99,96% ⁽³⁾	99,95%
Aphrodite Offshore Services N.V.	Antyle Holenderskie, Curaçao	Spółka nie prowadzi działalności operacyjnej od dnia 17 października 2011 roku	pełna	99,96% ⁽³⁾	99,95%
Energobaltic Sp. z o.o.	Władysławowo	Produkcja energii elektrycznej, energii cieplnej, LPG oraz kondensatu gazowego	pełna	99,96% ⁽³⁾	99,95%
AB LOTOS Geonafra (spółka posiada swoją grupę kapitałową: GK AB LOTOS Geonafra)	Gargždai, Litwa	Poszukiwanie i wydobywanie ropy naftowej, świadczenie usług wiertniczych oraz kupno i sprzedaż ropy naftowej	pełna	99,96% ⁽³⁾	99,95%
UAB Genciu Nafta	Gargždai, Litwa	Poszukiwanie i wydobywanie ropy naftowej	pełna	99,96% ⁽³⁾	99,95%
UAB Manifoldas	Gargždai, Litwa	Poszukiwanie i wydobywanie ropy naftowej	pełna	99,96% ⁽³⁾⁽⁵⁾	49,98%
Baltic Gas Sp. z o.o.	Gdańsk	Spółka nie rozpoczęła działalności operacyjnej	nie objęta konsolidacją	99,96% ⁽³⁾⁽⁶⁾	-
Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp.k.	Gdańsk	Spółka nie rozpoczęła działalności operacyjnej	nie objęta konsolidacją	99,96% ⁽³⁾⁽⁷⁾	-
Spółki współzależne					
UAB Minijos Nafta	Gargždai, Litwa	Poszukiwanie i wydobywanie ropy naftowej	proporcjonalna	49,98% ⁽³⁾	49,98%

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2012

⁽¹⁾ W dniu 10 stycznia 2012 roku nastąpiła sprzedaż 100% udziałów spółki LOTOS Parafiny Sp. z o.o. na rzecz podmiotu zewnętrznego tj. na rzecz spółki Krokus Chem Sp. z o.o.

⁽²⁾ Korzystając z przysługującego prawa poboru, w dniu 15 grudnia 2011 roku Grupa LOTOS S.A. złożyła zapisy na akcje nowej emisji serii C spółki LOTOS Petrobaltic S.A. Grupa LOTOS S.A. w podwyższonym kapitale zakładowym spółki LOTOS Petrobaltic S.A. objęła 279.996 sztuk akcji o łącznej wartości 53.980 tys. zł. W dniu 2 lutego 2012 roku dokonano rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego w spółce LOTOS Petrobaltic S.A.

Ponadto, Grupa LOTOS S.A. kontynuowała proces wykupu akcji od udziałowców niekontrolujących w procesie dobrowolnego wykupu akcji, który został zakończony pod koniec marca 2012 roku. W okresie od dnia 1 stycznia 2012 roku do zakończenia procesu dobrowolnego wykupu akcji Grupa LOTOS S.A. nabyła 26 sztuk akcji spółki LOTOS Petrobaltic S.A. o łącznej wartości 3 tys. zł stanowiących 0,0003% kapitału podstawowego.

Wobec pozostałych akcji będących w posiadaniu udziałowców niekontrolujących, z wyłączeniem akcji należących do Skarbu Państwa Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki LOTOS Petrobaltic S.A. w dniu 8 maja 2012 roku podjęło uchwałę w sprawie przymusowego wykupu akcji przez akcjonariusza większościowego, tj. Grupę LOTOS S.A.

W ramach przymusowego wykupu akcji do dnia 31 grudnia 2012 roku Grupa LOTOS S.A. nabyła 1.421 sztuk akcji spółki LOTOS Petrobaltic S.A. o łącznej wartości 179 tys. zł stanowiących 0,0146% kapitału podstawowego, z czego 218 sztuk akcji spółki LOTOS Petrobaltic S.A. o łącznej wartości 28 tys. zł stanowiących 0,0022% kapitału podstawowego zostało wpisanych do księgi akcyjnej.

W wyniku przeprowadzonych transakcji nabycia akcji spółki LOTOS Petrobaltic S.A. w ramach procesu dobrowolnego i przymusowego wykupu akcji od udziałowców niekontrolujących oraz podwyższenia kapitału zakładowego w spółce LOTOS Petrobaltic S.A. Grupa LOTOS S.A. na dzień 31 grudnia 2012 roku posiada 99,96% w kapitale podstawowym spółki LOTOS Petrobaltic S.A., w tym 9.935.069 sztuk akcji, wpisanych do księgi akcyjnej stanowiących 99,95% w kapitale podstawowym spółki LOTOS Petrobaltic S.A.

⁽³⁾ Zmiany kapitałowe opisane w punkcie ⁽²⁾ miały wpływ na pośredni udział procentowy Grupy w kapitale podstawowym spółek zależnych i spółki współzależnej spółki LOTOS Petrobaltic S.A.

⁽⁴⁾ W dniu 31 lipca 2012 roku Grupa LOTOS S.A. sprzedała 100% udziałów spółki LOTOS Ekoenergia Sp. z o.o. na rzecz Miliana Shipholding Company Ltd. Z dniem 17 października 2012 roku została zarejestrowana zmiana nazwy spółki z: LOTOS Ekoenergia Sp. z o.o. na: Technical Ship Management Sp. z o.o.

⁽⁵⁾ W dniu 28 listopada 2012 roku nastąpiło nabycie przez spółkę AB LOTOS Geonafta, 50% udziałów spółki UAB Manifoldas. Po przeprowadzonej transakcji spółka AB LOTOS Geonafta posiada 100% udziałów w spółce UAB Manifoldas.

⁽⁶⁾ W dniu 12 listopada 2012 roku pomiędzy spółką LOTOS Petrobaltic S.A. a Kancelarią Prawną Domański i Wspólnicy sp.k. została zawarta umowa nabycia udziałów, na mocy której spółka LOTOS Petrobaltic S.A. nabyła 100% udziałów spółki Baltic Gas Sp. z o.o.

⁽⁷⁾ W dniu 12 listopada 2012 roku spółka LOTOS Petrobaltic S.A. nabyła od Kancelarii Prawnej Domański i Wspólnicy sp.k. wszystkie prawa i obowiązki w spółce Baltic Gas Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp.k. i tym samym stała się jedynym komandytariuszem tej Spółki. Komplementariuszem spółki Baltic Gas spółka z ograniczoną odpowiedzialnością i wspólnicy sp.k. jest Baltic Gas Sp. z o.o.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku udział w ogólnej liczbie głosów posiadanych przez Grupę LOTOS S.A. w podmiotach zależnych jest równy udziałowi Grupy LOTOS S.A. w kapitałach tych jednostek, za wyjątkiem udziału w spółce LOTOS Petrobaltic S.A. co zostało opisane powyżej.

1.1.4. ZMIANY W PODSTAWOWYCH ZASADACH ZARZĄDZANIA GRUPĄ LOTOS S.A. I GRUPĄ KAPITAŁOWĄ LOTOS

W 2012 roku nie nastąpiły zmiany w w podstawowych zasadach zarządzania Grupą LOTOS S.A. i Grupą Kapitałową LOTOS.

1.2. ZATRUDNIENIE W GRUPIE KAPITAŁOWEJ LOTOS

1.2.1. STRUKTURA ZATRUDNIENIA W GRUPIE KAPITAŁOWEJ LOTOS

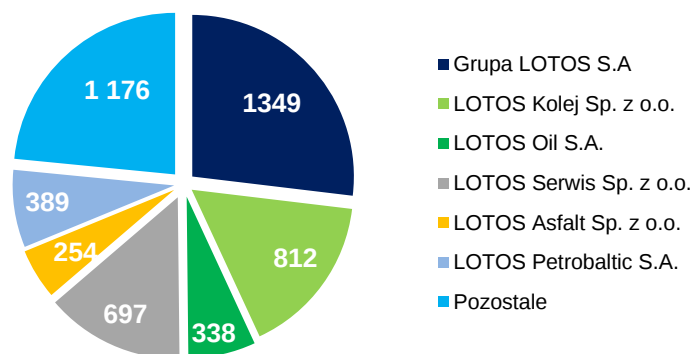
Struktura zatrudnienia w Grupie Kapitałowej LOTOS w podziale na rodzaj stanowiska

Spółka	Zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2012 roku	
	Stanowiska robotnicze	Stanowiska nierobotnicze
Grupa LOTOS S.A.	517	832
LOTOS Paliwa Sp. z o.o.	0	270
LOTOS Kolej Sp. z o.o.	590	222
LOTOS Oii S.A.	132	206

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2012

Spółka	Zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2012 roku	
	Stanowiska robotnicze	Stanowiska nierobotnicze
LOTOS Lab Sp. z o.o.	107	46
LOTOS Serwis Sp. z o.o.	516	181
LOTOS Straż Sp. z o.o.	75	14
LOTOS Asfalt Sp. z o.o.	110	144
LOTOS Gaz S.A.	0	1
LOTOS Ochrona Sp. z o.o.	139	22
LOTOS Park Technologiczny Sp. z o.o.	0	1
LOTOS Parafiny Sp. z o.o.	0	0
LOTOS Tank Sp. z o.o.	18	8
LOTOS Jasło S.A.	41	34
LOTOS Czechowice S.A.	80	52
RC Ekoenergia Sp. z o.o.	43	26
LOTOS Biopaliwa Sp. z o.o.	21	14
LOTOS Petrobaltic S.A.	151	238
Energobaltic Sp. z o.o.	3	30
LOTOS EPN	0	21
AB LOTOS Geonafta	51	53
Miliana Shipping Ltd	0	3
Technical Ship Management	0	3
	2 594	2 421
Razem		5 015

Struktura zatrudnienia Grupy Kapitałowej LOTOS w podziale na kluczowe spółki (stan na 31 grudnia 2012 roku)

Struktura zatrudnienia Grupy Kapitałowej LOTOS ze względu na płeć (stan na 31 grudnia 2012 roku)

Wyszczególnienie	Mężczyźni	Kobiety	Razem
stanowiska robotnicze	2 433	161	2 594
stanowiska nierobotnicze	1468	953	2 421
Razem	3 901	1 114	5 015

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2012

Wielkość zatrudnienia w Grupie Kapitałowej LOTOS w latach 2008 – 2012

Wielkość zatrudnienia	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012
Grupa LOTOS	1 246	1 305	1 310	1 329	1 349
Grupa Kapitałowa LOTOS	4 878	4 949	5 010	5 168	5 015

1.2.2. UMOWY ZAWARTE POMIĘDZY EMITENTEM A OSOBAMI ZARZĄDZAJĄCYMI ORAZ WARTOŚĆ WYNAGRODZEŃ, NAGRÓD LUB KORZYŚCI WYPŁACONYCH OSOBOM ZARZĄDZAJĄCYM I NADZORUJĄCYM GRUPĘ LOTOS S.A.

Umowy przewidujące rekompensatę

Poza standardowymi umowami o pracę zawartymi pomiędzy osobami zarządzającymi a Grupą LOTOS S.A. w 2012 roku nie zawarto umów przewidujących rekompensatę w przypadku rezygnacji tych osób lub zwolnienia ich z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następowałoby z powodu połączenia Spółki poprzez przejęcie.

Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Zarządu Grupy LOTOS S.A. za 2012 rok (tys. zł)

Członkowie Zarządu	Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	Nagrody jubileuszowe	Świadczenia pracownicze w formie akcji	Zarząd-jednostki zależne*	Razem wynagrodzenie wypłacone
Paweł Olechnowicz	319	-	-	1 081	1 400
Marek Sokołowski	315	-	-	641	956
Mariusz Machajewski	319	-	-	641	960
Maciej Szozda	322	-	-	641	963
Zbigniew Paszkowicz	129	-	-	100	229
Razem	1 404	-	-	3 104	4 508

* krótkoterminowe świadczenia pracownicze, wynagrodzenia wypłacone członkom Zarządu Grupy LOTOS S.A. z tytułu pełnienia funkcji w Radach Nadzorczych i Radzie Dyrektorów spółek bezpośrednio i pośrednio zależnych Grupy LOTOS S.A.

Wynagrodzenie wypłacone lub należne członkom Rady Nadzorczej Grupy LOTOS S.A. za 2012 rok (tys. zł)

Członkowie Rady Nadzorczej	Okres pełnienia funkcji	Razem wynagrodzenie wypłacone
Wiesław Skwarko	1.01 – 31.12.2012	41
Leszek Starosta	1.01 – 29.02.2012	10
Małgorzata Hirszel	1.01 – 31.12.2012	41
Oskar Pawłowski	1.01 – 31.12.2012	41
Michał Rumiński	1.01 – 31.12.2012	41
Rafał Wardziński	1.01 – 27.01.2012	6
Marcin Majeranowski	29.02 – 31.12.2012	31
Agnieszka Trzaskalska	29.02 – 31.12.2012	31
Razem		242

Wg stanu na 31 grudnia 2012 roku Spółka nie udzieliła pożyczek i świadczeń o podobnym charakterze osobom wchodzącym w skład organów zarządzających i nadzorujących.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień przekazania niniejszego Sprawozdania zarządu, tj. na 21 marca 2013 roku, członkowie Rady Nadzorczej Grupy LOTOS S.A. nie zasiadali w organach zarządczych ani nadzorczych spółek zależnych Grupy LOTOS S.A.

1.2.3. SYSTEM KONTROLI PROGRAMÓW AKCJI PRACOWNICZYCH

W Grupie Kapitałowej LOTOS w 2012 roku nie funkcjonował system kontroli programów akcji pracowniczych.

2. STRATEGIA GRUPY KAPITAŁOWEJ LOTOS ORAZ UWARUNKOWANIA JEJ ROZWOJU

2.1. STRATEGIA GRUPY KAPITAŁOWEJ LOTOS NA LATA 2011 – 2015 ORAZ PERSPEKTYWY ROZWOJU JEJ DZIAŁALNOŚCI

Priorytety Grupy Kapitałowej LOTOS określa strategia działania na lata 2011-2015 oraz kierunki rozwoju do 2020 roku.

Nadrzędny cel strategiczny

Nadrzędny cel strategiczny Grupy Kapitałowej LOTOS stanowi budowa wartości dla akcjonariuszy poprzez optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów intelektualnych i materialnych oraz realizację programów rozwojowych w obszarach: poszukiwawczo-wydobywczym, przerobu ropy oraz handlowym. Rozwój ten odbywa się z poszanowaniem idei zrównoważonego rozwoju, którą Grupa Kapitałowa rozumie, jako dążenie do stałego ograniczania oddziaływania na środowisko naturalne przy jednoczesnym docenieniu kapitału intelektualnego i doświadczenia pracowników.

2.1.1. OBSZAR POSZUKIWANIA I WYDOBYCIA ROPY NAFTOWEJ

Intensyfikowane są działania na rzecz poszerzenia bazy surowcowej w celu wykorzystania prognozowanego w długim okresie wysokiego poziomu marż w sektorze.

Cele strategiczne działalności poszukiwawczo-wydobywczej:

- wydobyć 24 tys. boe/d – ekwiwalent 1,2 mln ton ropy rocznie w 2015 roku
- zwiększenie wydobycia węglowodorów zgodnie z priorytetami polityki energetycznej Polski do 2030 roku

Perspektywy i plany rozwoju w obszarze

W 2012 roku Grupa LOTOS S.A. zawarła dwa porozumienia, które wspierać będą realizację strategii w segmencie poszukiwań i wydobycia ropy naftowej.

- **Współpraca z PGNiG**

We wrześniu 2012 roku zainicjowano współpracę z Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem w zakresie poszukiwań i wydobycia gazu ziemnego oraz ropy naftowej ze złóż konwencjonalnych i niekonwencjonalnych, a także współpracy handlowej. Celem porozumienia jest zintensyfikowanie prac poszukiwawczych na terenie Polski. Przeanalizowano potencjał wydobywczy siedmiu koncesji poszukiwawczych PGNiG. Do dalszych badań wytypowano cztery obszary koncesyjne położone w województwach pomorskim i zachodniopomorskim. W kolejnym etapie współpracy opracowany zostanie program działań na wybranych koncesjach wraz z oceną ekonomiczną projektów. Program określi zakres badań sejsmicznych i wierceń poszukiwawczo-wydobywczych, mających na celu odkrycie, potwierdzenie zasobów i wspólne zagospodarowanie złóż węglowodorów konwencjonalnych i niekonwencjonalnych.

- **Porozumienie z CalEnergy Resources**

W październiku 2012 roku spółka LOTOS Petrobaltic wspólnie z CalEnergy Resources Poland zawarły umowę o wspólnym zagospodarowaniu złóż gazowych B4 i B6. Projekt przewiduje współpracę w formule spółki celowej, w której udział w zysku i kosztach będzie kształtował się na poziomie 51% dla LOTOS Petrobaltic oraz 49% dla CalEnergy Resources. Zgodnie z programem prac przygotowawczych, pozyskanie danych sejsmicznych i wybór wstępnej koncepcji zagospodarowania zaplanowano na lata 2013-2014. Po zakończeniu tego etapu, partnerzy będą mogli podjąć ostateczną decyzję inwestycyjną odnośnie zagospodarowania złóż. Przedsięwzięcie pozwoli LOTOS Petrobaltic na realizację prac poszukiwawczych i zagospodarowanie także innych zasobów, które potencjalnie mogą zostać połączone ze złożami B4 i B6. CalEnergy Resources pokryje koszty badań sejsmicznych oraz przygotowania wstępnej koncepcji zagospodarowania złóż, przypadające zarówno na CalEnergy Resources, jak i na LOTOS Petrobaltic. Umowę zawarto pod kilkoma warunkami zawieszającymi, do których należy zapewnienie, że nowa ustawa o podatku od wydobycia węglowodorów nie podważy ekonomicznej opłacalności przedsięwzięcia.

- **Działania na Morzu Bałtyckim**

W 2013 roku planowane jest rozpoczęcie zagospodarowania złoża ropy naftowej B8, tj. proces organizacji finansowania, projektowanie techniczne i kontraktacja oraz wiercenie dwóch otworów produkcyjnych. W 2013 roku kontynuowane będzie wydobycie ropy naftowej ze złoża B3. Przeprowadzona zostanie naprawa platformy bezzałogowej PG-1 i nastąpi restart produkcji z węzła PG-1. Kontynuowane będą przygotowania do zagospodarowania złóż gazu ziemnego B4 i B6 we współpracy z CalEnergy Resources: prace sejsmiczne na koncesjach poszukiwawczych Gaz Południe i Gaz Północ, w ramach których znajdują się złoża gazowe B4 i B6, pod kątem uściślenia i modyfikacji koncepcji gospodarowania złóż. Planowane jest ponadto wiercenie otworu poszukiwawczego na obiekcie B28S w celu potwierdzenia występowania węglowodorów i rozpoczęcie zagospodarowania tego obiektu (w przypadku pozytywnych wyników). Kontynuowane będą prace poszukiwawcze w celu rozpoznawania perspektywicznych struktur na obszarach Polski, Norwegii, Litwy i innych.

- **Norweski Szelf Kontynentalny**

W ramach zabezpieczenia strategicznych interesów Grupy Kapitałowej LOTOS związanych z projektem Yme prowadzono działania w celu odzyskania kapitału zaangażowanego w projekt, działania ukierunkowane na zakup złoża produkcyjnego w ramach realizacji strategii wzrostu wydobycia i zarazem optymalnego scenariusza odzyskania środków zamrożonych w projekt Yme.

W dniu 12 marca 2013 roku Talisman Energy (operator złoża Yme) i SBM Offshore (właściciel platformy wydobywczej) poinformowały o zawarciu porozumienia w sprawie usunięcia wadliwej platformy ze złoża Yme. Dla spółki LOTOS Norge, która jest 20-procentowym udziałowcem koncesji, oznacza to zakończenie negocjacji i powrót do działań technicznych, związanych z uruchomieniem produkcji lub sprzedaży udziałów. Część nakładów zostanie odzyskana w wyniku wykorzystania obowiązującej na szelfie norweskim tarczy podatkowej.

- **Aktywa lądowe na Litwie**

W 2013 roku planowane jest zwiększenie i utrzymanie wydobycia ropy naftowej na poziomie ok. 100 tys. ton rocznie, kontynuacja prac wiertniczych: wykonanie pięciu nowych otworów produkcyjnych, kontynuacja prac poszukiwawczych również w zakresie potencjału niekonwencjonalnego.

Kluczowe działania w obszarze wydobywczym Grupy Kapitałowej LOTOS po 2015 roku

- kontynuacja wydobywania z posiadanych złóż,
- zagospodarowanie złóż gazowych B4 i B6 przy współpracy z firmą CalEnergy Resources Poland i uruchomienie produkcji gazu ziemnego,
- kontynuacja prac poszukiwawczych na posiadanych koncesjach w celu rozpoznania perspektywicznych struktur, a następnie zagospodarowania i rozpoczęcia wydobywania ze zidentyfikowanych prospektów,
- rozbudowa portfela aktywów poszukiwawczych: pozyskanie nowych obszarów koncesyjnych w oparciu o złożone wnioski i udział w rundach przetargowych, a także monitorowanie obszarów koncesji poszukiwań niekonwencjonalnych ropy i gazu na terenie Polski w aspekcie możliwości pozyskania udziałów na wyselekcjonowanych obiektach,
- kontynuacja i rozwój potencjału wydobywczego na Litwie: intensyfikacja programu wierceń na istniejących złożach oraz prace poszukiwawcze celem zagospodarowania nowych obszarów i analizy potencjału niekonwencjonalnego.

2.1.2. OBSZAR OPERACYJNY

Działalność operacyjna Grupy Kapitałowej LOTOS ogniskuje się na efektywnym wykorzystaniu rozbudowanych w wyniku Programu 10+ mocy przerobowych rafinerii, dalszym zwiększaniu stopnia konwersji oraz na optymalnym wykorzystaniu efektu synergii między przemysłem rafineryjnym a branżą energetyczną.

Cele strategiczne działalności operacyjnej:

- osiągnięcie najlepszych światowych standardów produkcyjnych oraz utrzymanie wysokiej konkurencyjności wśród rafinerii europejskich,
- optymalne wykorzystanie aktywów posiadanych i obejmowanych w wyniku działań rozwojowych,
- zapewnienie bezpiecznej i stabilnej pracy instalacji produkcyjnych i pomocniczych mierzonej dostępnością minimum 98% w roku,
- zwiększenie stopnia konwersji i pogłębienie przerobu surowca.

Rozwój działalności petrochemicznej

W 2012 roku rozpoczęto prace nad nowym projektem rozwojowym – dywersyfikacją działalności poprzez petrochemię. W listopadzie 2012 rok. Grupa LOTOS S.A. podpisała porozumienie z Zakładami Azotowymi w Tarnowie-Mościcach (Grupa Azoty S.A.), dotyczące wykonania wstępnego studium wykonalności dla zbudowania produkcyjnego kompleksu petrochemicznego, dwuwariantowo: kompleksu pirolizy (krakingu parowego) wraz z **produkcją poliolefin i zespołu instalacji wydzielania aromatów. Wyniki studium wykonalności pozwolą na rozpoczęcie** prac projektowych nad wybranym wariantem.

Nowy projekt i współpraca z Grupą Azoty S.A. pozwolą na uzyskanie efektu synergii dzięki wydłużeniu łańcucha technologicznego i produkcji wyrobów wysoko przetworzonych oraz surowców dla potrzeb petrochemii z lepszym wykorzystaniem istniejącej infrastruktury przemysłowej, a także bliskością portu w Gdańsku.

Perspektywy i plany rozwoju w obszarze

Ważnym wydarzeniem w działalności rafineryjnej Grupy LOTOS S.A. było **uruchomienie rurociągu wysokociśnieniowego gazu ziemnego**, który powstał we współpracy z PGNiG i Pomorską Spółką Gazownictwa (PSG). Uruchomienie rurociągu, a także towarzyszących mu stacji redukcji ciśnienia umożliwiło rafinerii znaczne zwiększenie zużycia gazu ziemnego. Gaz ziemny jest w rafinerii Grupy LOTOS S.A. wykorzystywany jako paliwo w piecach technologicznych, kotłach zakładowej elektrociepłowni, a także jako surowiec do produkcji wodoru zastąpił zużywane wcześniej jako paliwo olej opałowy i gaz płynny, jako surowiec do produkcji wodoru. Zmniejszyło to emisję CO₂ związaną z działalnością rafineryjną.

Uruchomienie zasilania rafinerii znaczną ilością gazu ziemnego było osiągnięciem, na bazie którego kreowane są kolejne przedsięwzięcia podnoszące efektywność procesu przerobu ropy naftowej oraz sprawność energetyczną rafinerii. **Budowa Węzła Odzysku Wodoru** wykorzystuje możliwość zasilania gazem ziemnym sieci gazu opałowego. Instalacja ta z gazów rafineryjnych zasilających do tej pory sieć gazu opałowego będzie odzyskiwała wodór, gaz płynny i frakcje benzynowe, które zastąpione zostaną tańszym paliwem jakim jest gaz ziemny. Projekt zostanie zrealizowany w latach 2013-15.

W 2013 roku kontynuowane będą prace projektowe związane z **budową morskiego terminala przeładunkowego na Martwej Wiśle** w bezpośrednim sąsiedztwie rafinerii w Gdańsku. Projekt ma na celu umożliwienie przeładunków komponentów i produktów o jednostkowych wolumenach do 5 tys. ton w eksporcie i imporcie na własnym nabrzeżu Grupy Kapitałowej LOTOS.

Plan działań nakierowanych na realizację celu strategicznego, jakim jest zwiększenie stopnia konwersji i pogłębienie przerobu surowca, zakładał, że w 2012 roku rozpocznie się faza projektu bazowego kompleksu instalacji rafineryjnych, które przerabiać będą ciężką pozostałość ropy naftowej na produkty wysokowartościowe. W końcu 2011 roku podjęto decyzję o wyborze wariantu rozwojowego, polegającego na **budowie instalacji koksowania**. W 2012 roku została wybrana i zakupiona licencja na proces koksowania, wykonano projekt bazowy instalacji. Zakupiono również technologie procesów towarzyszących oraz przygotowano szereg niezbędnych analiz i założeń technicznych. Rozpoczęto procesy wyboru dostawców mediów i odbiorców produktów. W 2013 roku przygotowany zostanie integracyjny projekt koncepcyjny całego przedsięwzięcia, uzgodnione warunki dostaw mediów oraz odbioru produktów, a także rozpoczęte zostaną działania zapewniające inwestycji odpowiednie finansowanie. Rozpoczęcie budowy instalacji koksowania będzie realizowane do 2015 roku.

2.1.3. OBSZAR HANDLOWY

Działania handlowe zmierzają w kierunku dalszego rozwoju sieci detalicznej, struktur handlowych w oparciu o rozbudowywaną sieć dystrybucji i efektywną logistykę produktów.

Cele strategiczne działalności handlowej:

- utrzymanie 30% udziału w krajowym rynku paliw,
- sprzedaż paliw przewyższająca o 15% potencjał produkcyjny paliw w rafinerii Grupy LOTOS S.A.,
- uzyskanie 10% udziału w krajowym rynku detalicznym przed zakończeniem okresu objętego strategią,
- rozwój sieci stacji paliw oraz intensyfikacja sprzedaży w sieci istniejącej,
- utrzymanie pozycji lidera na krajowym rynku olejów smarowych.

Perspektywy i plany rozwoju w obszarze

Perspektywy rozwoju produkcyjnej i handlowej Grupy Kapitałowej LOTOS będą determinowane przez potrzeby rynku i jednocześnie nakierowane na wzrost efektywności wykorzystania potencjału ekonomicznego rozbudowanej i zmodernizowanej rafinerii Grupy LOTOS w Gdańsku.

Paliwa

W obszarze paliwowym planuje się przede wszystkim dalsze włączenia do sieci nowych stacji ekonomicznych LOTOS Optima oraz konsekwentny rozwój segmentu Premium, w tym sieci stacji przyautostradowych.

Oleje silnikowe i przemysłowe

Analizy krajowego rynku środków smarnych w segmencie olejów silnikowych do samochodów osobowych zakładają spadek zainteresowania produktami mineralnymi. W odpowiedzi na niekorzystną sytuację gospodarczą poszukiwane są nowe możliwości rozwoju. Dzięki przewadze, jaką stanowi Serwis Olejowy spółki LOTOS Oil, istnieje szansa na dalszy rozwój sprzedaży na potrzeby przemysłu i utrzymanie dużych udziałów w rynku.

Asfalty

W 2012 roku nastąpiło załamanie na rynku infrastruktury drogowej. Wiele firm budowlanych, realizujących inwestycje w zakresie budowy dróg, postawiono w stan upadłości likwidacyjnej. Wycofywanie się sektora bankowego z finansowania drogownictwa pozwala prognozować, że sytuacja ta może się utrzymać w 2013 roku. Niepewność na rynku budowlanym skłania do przyjęcia strategii opierającej się na współpracy z korporacjami budowlanymi, mającymi zapewnione stabilne finansowanie własnej działalności. Wprowadzane są także do oferty nowe technologie i produkty, np. asfalty modyfikowane gumą. Na 2013 rok planowane jest także przyjęcie nowej polityki handlowej spółki LOTOS Asfalt.

Logistyka

Rozwój logistyki Grupy LOTOS będzie się opierać na optymalizacji łańcucha dostaw, koncentracji działalności operacyjnej, wymianie produktów (SWAP) z innymi uczestnikami rynku, dalszej redukcji kosztów transportu i magazynowania oraz wzroście aktywności i konkurencji wśród podmiotów świadczących usługi logistyczne w kraju. Dodatkowo kontynuowane prace związane z budową morskiego terminala przeładunkowego na Martwej Wiśle w bezpośrednim sąsiedztwie rafinerii w Gdańsku.

Trading

Działania w obszarze tradingu w 2013 roku będą koncentrować się wokół optymalizacji struktury gatunków ropy naftowej, polegającej m.in. na zwiększaniu udziału dostaw surowca drogą morską. Przewidywane jest uruchomienie dostaw ropy naftowej wydobywanej przez LOTOS Geonafta na Litwie. Nadal prowadzone będą prace nad doskonaleniem i dalszą integracją kluczowych funkcji i kompetencji niezbędnych do zarządzania marżą zintegrowaną. W związku ze stabilizacją układu technologicznego rafinerii w Gdańsku w zakresie eksportu produktów naftowych nie przewiduje się większych zmian struktury i wolumenu sprzedaży. Wolumen sprzedaży eksportowej zależny będzie od wielkości realizowanej sprzedaży na rynku krajowym, a także od poziomu i struktury przerobu ropy w rafinerii w Gdańsku. Możliwy jest niewielki spadek wolumenu sprzedaży eksportowej ze względu na planowany w 2013 rok postój remontowy rafinerii. Nadal realizowane będą zakupy i pożyczki uzupełniające asortyment produktów naftowych w ramach optymalizacji łańcucha dostaw.

2.1.4. GŁÓWNE KIERUNKI ROZWOJU DO 2020 ROKU

- Dalsza optymalizacja modelu zarządzania w celu osiągnięcia najwyższej efektywności,
- Dysponowanie w 2020 roku wydobywalnymi, potwierdzonymi zasobami węglowodorów na poziomie około 330 mln boe (tj. baryłek ekwiwalentu ropy naftowej),
- Zwiększenie wydobycia do około 100 tys. boe/dzień (ekwiwalent 5 mln ton ropy rocznie),
- Dążenie do optymalizacji gospodarki energetycznej rafinerii poprzez rozszerzenie powiązań z innymi systemami energetycznymi.

2.2. CHARAKTERYSTYKA WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH CZYNNIKÓW ROZWOJU

Czynniki zewnętrzne

- **Notowania cen ropy i produktów naftowych** – ich kształtowanie się w istotny sposób wpływa na wyniki finansowe Grupy Kapitałowej LOTOS,
- **Kurs PLN/USD** – kształtowanie się relacji pary walut wpływa na wyniki Grupy Kapitałowej LOTOS, ze względu na notowanie zarówno cen surowca jak i części cen produktów w USD oraz zadłużenie Grupy Kapitałowej LOTOS w USD,
- **Wysokość podaży i popytu na produkty naftowe** – rynkowe trendy popyt/podaż istotnie wpływają na wyniki Grupy Kapitałowej. W dłuższej perspektywie spodziewana jest kontynuacja wzrostu popytu na olej napędowy przy słabnącym popycie na benzyny silnikowe. Tendencje te znajdują odzwierciedlenie w strategii realizowanej przez Grupę Kapitałową.

Czynniki wewnętrzne

- **Rozwój segmentu wydobywczego** w kierunku zwiększenia niezależności surowcowej Spółki, poprawy wyników finansowych i zwiększenia wartości Grupy Kapitałowej LOTOS dla akcjonariuszy,
- **Wzmacnianie pozycji rynkowej** marki LOTOS, ze szczególnym naciskiem na rozwój i poprawę rentowności w obszarze detalicznym,
- **Optymalizacja w segmencie produkcji i handlu**, tj. efektywne wykorzystanie aktywów zmodernizowanych i rozbudowanych w wyniku realizacji Programu 10+,
- **Działania proefektywnościowe** zgodnie z przyjętym przez Zarząd Grupy LOTOS S.A. Programem Optymalnej Ekspansji (POE). Na koniec 2012 roku efekt POE uwzględniający działania proefektywnościowe, oszczędności kosztowe oraz planowane inwestycje wyniósł w Grupie Kapitałowej LOTOS 446 mln zł.

2.3. RYZYKA W DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ LOTOS

Spółka i cała Grupa Kapitałowa doskonala narzędzia i metody służące do identyfikacji oraz oceny ryzyka, a także wdrażania odpowiednich strategii zabezpieczających. Zastosowane działania ograniczające ryzyko pozwoliły na zmniejszenie poziomu ryzyk w 2012 roku. Niektóre ryzyka uległy materializacji, co skutkowało wdrożeniem planów postępowania obniżających ich skutki. Zidentyfikowano nowe ryzyka związane np. ze zmianami technologicznymi w gdańskiej rafinerii.

System zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej LOTOS

W Grupie Kapitałowej LOTOS wdrożono System zarządzania ryzykiem korporacyjnym (ang. Enterprise Risk Management, ERM), zbudowany na podstawie modelu COSO II (Zintegrowana Struktura Ramowa opublikowana w 2004 roku) z uwzględnieniem zasad i wytycznych normy ISO 31 000.

Opracowano i wdrożono wewnętrzne standardy w tym zakresie, m.in.:

- **Politykę Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym** w Grupie Kapitałowej LOTOS, która określa podstawowy zakres odpowiedzialności obowiązujący w systemie oraz główne zasady zarządzania ryzykiem wdrożone w organizacji,
- **procedurę: Zarządzanie Ryzykiem Korporacyjnym w Grupie Kapitałowej LOTOS**, w której określone są szczegółowe zasady identyfikacji i oceny ryzyka, sposobu jego monitorowania i raportowania oraz weryfikacji skuteczności prowadzonych działań ograniczających ryzyko.

Kluczowe instrumenty zarządzania ryzykiem

W Grupie Kapitałowej LOTOS identyfikowane są ryzyka dla realizacji celów strategicznych oraz procesowych/operacyjnych. Do oceny ryzyka wykorzystuje się Matrycę oceny ryzyka zatwierdzoną przez Zarząd Spółki. W oparciu o kryteria zawarte w Matrycy identyfikowane są ryzyka znaczące, umiarkowane i małe. Strategia postępowania z danym ryzykiem zależy od jego szczegółowej analizy oraz znaczenia dla Spółki i jej otoczenia.

Ocena ryzyka dokonywana jest w dwóch perspektywach czasowych: w okresie najbliższego roku oraz do końca okresu obowiązującej Strategii Grupy Kapitałowej LOTOS, czyli do 2015 roku. Dla każdego ryzyka szacowane jest prawdopodobieństwo jego wystąpienia, a następnie oceniane są jego skutki finansowe i reputacyjne. Uwzględniany jest tu zarówno wpływ na bezpieczeństwo ludzi, środowisko naturalne, a także przewidywany odbiór przez kluczowych interesariuszy.

Dla zarejestrowanych ryzyk wskazywane są stosowane środki kontroli i mechanizmy je zabezpieczające. Każde ryzyko przypisane jest do tzw. właściciela, który jest odpowiedzialny za jego nadzór, monitorowanie według przyjętych kryteriów oraz wdrażanie ustalonych planów działań ograniczających ryzyko.

Wdrożone zasady identyfikacji i oceny ryzyka pozwalają na odpowiednio wczesne reagowanie na występujące zagrożenia oraz ich częściowe lub całkowite ograniczenie. Opracowanie stosownych planów postępowania pozwala także na przygotowanie się na wypadek materializacji danego ryzyka. Grupa Kapitałowa LOTOS identyfikuje również pojawiające się szanse oraz nowe możliwości i dąży do ich wykorzystania. Dzięki zarządzaniu ryzykiem korporacyjnym realizowane są działania - w ramach akceptowalnego poziomu ryzyka - które są najbardziej optymalne z punktu widzenia działalności biznesowej organizacji.

Szanse i ryzyka związane ze strategią rządu i Komisji Europejskiej wobec sektora naftowego

W 2012 roku Grupa Kapitałowa LOTOS podejmowała szereg działań, które pozwalały przewidywać i minimalizować ryzyka wynikające z polskich i unijnych regulacji prawnych. Spółka monitorowała politykę Unii Europejskiej w odniesieniu do sektora naftowego współpracując, przede wszystkim z organizacjami międzynarodowymi jak CEEP (Central Europe Energy Partners) i CONCAWE oraz Polską Organizacją Przemysłu i Handlu Naftowego (POPiHN) i uczestniczyła w konsultacjach projektów aktów prawnych.

- **krajowe regulacje dot. biopaliw i NCW** - w styczniu 2012 roku zakończono notyfikacje krajowych regulacji umożliwiających stosowanie zwiększonych ilości biokomponentów w oleju napędowym. Wprowadzenie w 2012 roku możliwości stosowania oleju napędowego z 7% dodatkiem estrów (B7), było oczekiwanym przez branżę

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2012

rozwiązaniem. Wprowadzone w maju 2011 roku regulacje ustawowe, umożliwiające - po spełnieniu określonych wymogów ustawowych w zakresie źródła pochodzenia biokomponentów - redukcję NCW o współczynnik 0,85, zostały w 2012 roku wykorzystane i mogą być zastosowane również w 2013 roku. Skorzystanie z współczynnika redukcyjnego może mieć pozytywny wpływ na obniżenie kosztów realizacji NCW.

2008	2009	2010	2011	2012	2013
3,45%	4,60%	5,75%	6,20%	6,65%	7,10%

Grupa LOTOS S.A. realizuje zredukowane NCW, korzystając z uprawnienia ustawowego umożliwiającego wykonanie niższego NCW zredukowanego o współczynnik 0,85 pod warunkiem zakupu nie mniej niż 70% (masowo) biokomponentów od wytwórców zarejestrowanych w rejestrze Agencji Rynku Rolnego za pomocą paliw ciekłych i biopaliw ciekłych, dla których wymagania jakościowe określone są w Ustawie o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw oraz niektórych innych ustaw, są to:

- Benzyny BB, tzw. E95/E98 - zawierające do 5% v/v bioetanolu w formie czystej lub eterach ETBE,
- Oleje napędowe, tzw. B-7 - zawierające do 7% v/v FAME (estry metylowe wyższych kwasów tłuszczowych),
- B100 - 100% estry wyższych kwasów tłuszczowych stanowiące samoistne paliwa.

• **ryzyko niezrealizowania NCW** - funkcjonujący w Polsce Narodowy Cel Wskaźnikowy jest realizowany poprzez stosowanie wyłącznie biokomponentów i biopaliw. Realizacja tego celu wpływa na koszt energii w transporcie. W ocenie Grupy Kapitałowej LOTOS, istniejąca możliwość zredukowania NCW jest dobrym rozwiązaniem, jednakże docelowo maksymalna wysokość NCW powinna być ustalana w oparciu o normy dotyczące jakości paliw tak, by wymagany przez regulacje prawne udział biokomponentów i biopaliw w kolejnych latach, nie był wyższy od ilości biokomponentów zawartych w paliwach normatywnych. Wyższy niż przewidują to normy dotyczące jakości paliw poziom NCW, powoduje konieczność dodatkowego wprowadzania biopaliw samoistnych (B100) na rynek. Wprowadzanie B100 powoduje negatywne skutki finansowe i przy obecnych relacjach cenowych należy minimalizować jego stosowanie. W 2012 roku, przy zastosowaniu współczynnika redukcyjnego NCW oraz dzięki wprowadzeniu możliwości stosowania B7, Spółce udało się zminimalizować sprzedaż B100. Aby w 2013 roku udział B100 w realizacji NCW nie był znaczący, oczekiwanym przez branżę krokiem jest wprowadzenie benzyny z 10% dodatkiem bioetanolu (E10), umożliwienie stosowania w Polsce technologii współuwodornienia tłuszczu w procesie produkcji oleju napędowego, jak również podwójne rozliczanie biopaliw/biokomponentów wytwarzanych z odpadów, np. z oleju posmażalniczego. Oczekiwane jest także rozszerzenie możliwości realizacji NCW o inne rodzaje energii ze źródeł odnawialnych, jak chociażby biogaz czy też „zielona” energia elektryczna.

• **ryzyko dot. projektu ustawy prawo energetyczne** - istotną dla branży inicjatywą legislacyjną 2012 roku, był projekt Prawa Energetycznego autorstwa Ministerstwa Gospodarki w ramach przepisów wprowadzających tzw. trójpak energetyczny. W dziale projektu Prawa Energetycznego odnoszącym się do paliw ciekłych, zaproponowano m.in. zniesienie działalności koncesjonowanej w zakresie wytwarzania, magazynowania, przesyłu i obrotu paliwami ciekłymi w Polsce na rzecz działalności regulowanej, wymagającej jedynie wpisu do rejestru działalności naftowej prowadzonej przez Prezesa URE. W ocenie podmiotów sektora - firm członkowskich POPIHN, rozwiązanie takie mogłoby spowodować rozszczelnienie systemu zapasów obowiązkowych, systemu NCW, reżimu ustawy akcyzowej oraz innych regulacji prawnych, a w konsekwencji przyczynić się do rozszerzenia tzw. szarej strefy i zagrożenia egzystencji legalnie działających przedsiębiorstw branży paliwowej.

• **ryzyko dot. regulacji w sprawie zapasów obowiązkowych** - kontynuowane są prace nad nowelizacją ustawy o zapasach obowiązkowych ropy i paliw, aby dokonać implementacji dyrektywy Rady Unii Europejskiej 2009/119/WE. Oczekuje się szybkiego wdrożenia ustawy. Może to się wiązać z pewnymi zwiększonymi obciążeniami

dla firm z sektora naftowego, jednak docelowo zostanie z nich zdjęty obowiązek utrzymywania zapasów obowiązkowych.

Ryzyka związane ze zmianami i interpretacjami prawa podatkowego

Grupa Kapitałowa LOTOS prowadzi działalność gospodarczą w otoczeniu prawopodatkowym cechującym się zmiennością. Grupa LOTOS S.A., jako członek krajowych organizacji zrzeszających pracodawców i przedsiębiorców, bierze udział w opiniowaniu projektów aktów prawnych. Ma to na celu przede wszystkim poprawę jakości przepisów podatkowych, ale też daje możliwość odpowiedniej reakcji na zmieniające się otoczenie prawne. Grupa aktualizuje wewnętrzne procedury w celu przestrzegania wymogów prawa oraz identyfikacji i minimalizacji ryzyka podatkowego, zwłaszcza jego wpływu na sprawozdania finansowe Grupy Kapitałowej LOTOS.

- **ryzyko podatkowe w transakcjach** może pojawić się wskutek zmiany interpretacji przepisów podatkowych. Różnice w interpretacji prawnej przepisów podatkowych, powodują powstawanie niepewności w działalności, a w transakcjach zagranicznych mogą prowadzić do utraty reputacji wiarygodnego partnera biznesowego i konieczności rezygnacji z korzystnych dla Grupy Kapitałowej LOTOS przedsięwzięć i transakcji. W sytuacjach, gdy zidentyfikowane zostaje ryzyko podatkowe wynikające z możliwości wystąpienia różnic interpretacyjnych, Grupa Kapitałowa korzysta z możliwości uzyskania wiążących interpretacji przepisów prawa podatkowego, wydawanych przez Ministra Finansów.

- **ryzyko związane z nieprzestrzeganiem przez ustawodawcę zasady *vacatio legis*** przy wprowadzaniu zmian w przepisach prawa podatkowego. Uniemożliwia to dostosowanie działalności gospodarczej do nowych wymogów i może narazić przedsiębiorstwo na dodatkowe koszty lub sankcje.

- **ryzyko związane z opodatkowaniem wydobywania kopalin w Polsce** - zapowiadane wprowadzenie nowych rozwiązań podatkowych dotyczących wydobywania kopalin niesie konieczność przekalkulowania wyników funkcjonowania segmentu wydobywczego. Zgodnie z przedstawionymi w 2012 roku "kierunkowymi" propozycjami Ministerstwa Finansów, opodatkowane będą wszystkie kopaliny węglowodorowe, wszystkie typy złóż oraz każdy podmiot wydobywający. Planowana jest podwyżka obciążeń podatkowych. Obecnie obciążenia podatkowe (tzw. *government take*, udział państwa w zysku brutto) wynoszą ok. 27%. Planowane obciążenia z tytułu wszystkich podatków i opłat pobieranych od branży wydobywczej mają wynieść ok. 40% zysków brutto od wydobycia. Podatek od wartości wydobytego gazu ma wynieść 5%, a ropy – 10%. Zaplanowano również specjalny podatek węglowodorowy w wysokości 25% od nadwyżki przychodów nad wydatkami. Wzrosnąć ma opłata eksploatacyjna. Obecnie w przypadku gazu wynosi 5,89 zł lub 4,90 zł za 1000 m³ gazu, a zgodnie z projektem ma wynosić 24 zł za 1000 m³. Bez zmian ma pozostać wysokość podatku CIT - 19 %- oraz płaconego przez podmiot wydobywczy do kasy gminy podatku od nieruchomości – 2%. Biorąc pod uwagę opodatkowanie ropy i gazu, należy liczyć się z ich wpływem na wyniki Grupy Kapitałowej

- **ryzyko dot. opodatkowania energii w Unii Europejskiej** - propozycje Komisji Europejskiej zmierzające do zmiany systemu opodatkowania energii, w tym energii w transporcie, prowadzące do uzależnienia poziomu opodatkowania od wartości energetycznej paliwa i emisji CO₂ przypisywanej do danego paliwa, mogą spowodować w perspektywie do 2020 roku możliwość wystąpienia ryzyka zmian struktury popytu na paliwa transportowe.

Ryzyka o charakterze finansowym

Zasady i instrumenty zarządzania ryzykiem finansowym oraz wpływ najistotniejszych czynników ryzyka na kształtowanie się poszczególnych pozycji wyników finansowych, zostały przedstawione w Skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym rozdziale 33.

- **ryzyko cen surowców i produktów naftowych** - trwają prace nad przygotowaniem nowej polityki zarządzania ww ryzykiem w oparciu o system Energy Trading and Risk Management (ETRM). W 2012 roku rozpoczęły się prace nad wprowadzeniem systemu Allegro 8.0. Zakończenie projektu planowane jest w 2014 roku.
- **ryzyko walutowe** reguluje „Strategia zarządzania ryzykiem walutowym w Grupie LOTOS S.A.". Walutą rynku, na którym działamy, jest dolar amerykański (USD), w związku z czym z tytułu działalności operacyjnej Spółka ma strukturalnie długą pozycję w USD. Waluta ta została przyjęta do zaciągania i spłaty długoterminowych kredytów.
- **ryzyko stopy procentowej** związane jest z przewidywanym harmonogramem spłat kredytów na finansowanie zapasów oraz finansowanie Programu 10+ i wynikającą z tego wysokością odsetek ustalanych na podstawie zmiennej stopy LIBOR USD.
- **ryzyko utraty płynności** - w 2012 roku wdrożono usługę tzw. cash pooling rzeczywisty oraz narzędzia informatyczne pozwalające zwiększyć efektywność zarządzania płynnością w Grupie Kapitałowej LOTOS.
- **ryzyko kredytowe partnerów transakcji finansowych** – Grupa Kapitałowa LOTOS zawiera transakcje wyłącznie z instytucjami finansowymi lub firmami, które otrzymały minimalny akceptowany rating agencji ratingowych oraz odpowiednią gwarancję w przypadku braku własnego ratingu na wymaganym poziomie, wystawioną przez instytucję finansową lub firmę posiadającą minimalny akceptowalny rating w agencjach oraz spełniającą wymogi przyjęte przez Grupę Kapitałową LOTOS i wynikające ze zobowiązań umownych. Limity partnerów transakcji finansowych są wyznaczane w referencji do kapitałów własnych Spółki oraz wskaźnika bazującego na poziomach na bieżąco aktualizowanych ratingów agencyjnych. Wykorzystanie limitów jest okresowo monitorowane.
- **ryzyko kredytowe partnerów transakcji handlowych** regulowane jest procedurą wewnętrzną, zgodnie z którą weryfikacji podlega zdolność kredytowa kontrahentów, starających się o przyznanie otwartego limitu kredytowego. W spółkach Grupy Kapitałowej LOTOS limit taki przyznawany jest w referencji do oceny wiarygodności kredytowej partnerów handlowych, powstałej na podstawie analizy dostępnych danych dotyczących badanej firmy. Ostateczną decyzję o poziomie limitu kredytowego podejmuje osoba odpowiedzialna za ryzyko kredytowe zgodnie z wyznaczonymi kompetencjami. Wykorzystanie limitów jest okresowo monitorowane.

Ryzyka w działalności poszukiwawczo – wydobywczej

Prowadzenie działalności w obszarze poszukiwawczo-wydobywczym obarczone jest ryzykiem na każdym etapie realizowanych prac, tj. podczas poszukiwań, zagospodarowania i produkcji ze złoża. Wszystkie ryzyka na poszczególnych etapach są identyfikowane i opracowywana jest strategia postępowania w celu ich ograniczania.

- **ryzyko poszukiwawcze** - ewentualność niewłaściwego oszacowania zasobów geologicznych. W celu ograniczenia tego ryzyka zasoby złoża szacowane są w trzech wariantach P10/P50/P90 (zgodnie z zasadami klasyfikacji SPE 2007), tzn. podawana jest ilość, która może być potencjalnie wydobyta z poziomem pewności 10, 50 i 90%. Wykonywane są niezbędne prace geologiczne oraz analizy dla udokumentowania potencjalnych obiektów złożowych w stopniu wystarczającym dla podjęcia decyzji o wierceniu otworów poszukiwawczych. Są to działania zmierzające do podniesienia wskaźnika PoS (tj. prawdopodobieństwa osiągnięcia sukcesu) i realnego oszacowania potencjalnych zasobów węglowodorów w analizowanych obiektach.
- **ryzyka wydobywcze** - związane z procesem wydobywania węglowodorów. Należą do nich m.in. rozlew ropy, kolizja morska, pożar, erupcja gazu lub inna awaria, a ich skutki mogą być bardzo znaczące zarówno dla spółki jak i środowiska naturalnego. Z tego też względu wprowadzonych zostało wiele działań mających na celu ograniczenia tego ryzyka, np. prowadzenie testów szczelności, prowadzenie profilaktyki erupcyjnej poprzez zabezpieczanie otworów, monitorowanie parametrów zagrożenia pożarem. Ważnym elementem ograniczającym ryzyko jest świadomość i kompetencje pracowników. Wdrożone i weryfikowane są procedury postępowania zarówno przy realizacji codziennych prac, jak i w momencie zagrożenia awarią.

- **ryzyko techniczne** ogranicza się poprzez monitorowanie stanu i parametrów urządzeń oraz nadzór techniczny i wykonywanie niezbędnych testów. Systemy eksploatacyjne i technologiczne są poddawane audytom technicznym oraz ocenom niezawodności. Specyfika działalności operacyjnej w obszarze poszukiwawczo-wydobywczym wymaga stałego rozwijania podejścia prewencyjnego, systemu utrzymania ruchu oraz monitorowania najlepszych rozwiązań technicznych w tej dziedzinie.

Ryzyka w działalności operacyjnej

W 2012 roku nastąpiły zmiany technologiczne związane z wprowadzeniem gazu wysokociśnieniowego jako głównego nośnika energetycznego rafinerii gdańskiej. Gaz z nowej stacji redukcyjno-pomiarowej został doprowadzony do rafineryjnej sieci gazu opałowego, z której zasila piece technologiczne oraz oddzielnie elektrociepłownię, a także do dwóch wytwórni wodoru, w których służy jako surowiec. Zmiana paliwa na gazowe przynosi szereg korzyści w tym: ekologiczne (emisja dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłu a także dwutlenku węgla jest niższa niż przy dotychczas stosowanym ciężkim oleju opałowym czy gazie płynnym LPG), finansowe (gaz ziemny jest tańszym paliwem i surowcem w stosunku do tych, które zastępuje) oraz handlowe (uwolnienie dodatkowych ilości produktów z przerobu ropy naftowej, które trafiają na rynek). Zmiany te wiążą się jednak także z nowymi ryzykami dla Grupy LOTOS S.A.

- **ryzyko nagłego wstrzymania dostaw gazu** (np. na skutek awarii stacji redukcyjno-pomiarowej),
- **ryzyko ograniczenia dostępności gazu** w przypadku ostrej zimy – może ono w rezultacie skutkować zmniejszeniem sprzedaży produktów (głównie LPG) oraz wzrostem kosztów działalności Spółki. Grupa LOTOS S.A. utrzymuje infrastrukturę pozwalającą na przełączenie na dotychczasowe źródła zasilania, które były wykorzystywane do czasu wprowadzenia gazu ziemnego.

- **ryzyka związane z zapewnieniem surowców** - dostawy surowców do produkcji realizowane są głównie poprzez system rurociągów oraz transport morski. Spółka dąży do dywersyfikacji kierunków i źródeł dostaw ropy naftowej. Bezpieczeństwo dostaw ropy budowane jest poprzez zwiększanie aktywności na międzynarodowym rynku ropy, kontraktowanie dostaw różnych gatunków ropy transportowanych do rafinerii drogą morską z jednoczesnym stworzeniem możliwości radykalnego zwiększenia ich udziału w całości dostaw ropy oraz wzrost roli własnego wydobywania. Konkurencyjność kształtowana jest na drodze pełnego wykorzystania nadmorskiej lokalizacji rafinerii w Gdańsku i możliwości otrzymywania dostaw surowca przez dwa niezależne od siebie kanały, tj. rosyjskiej ropy transportowanej rurociągiem „Przyjaźń” oraz różnych gatunków ropy dostępnych poprzez infrastrukturę Naftoportu (transportowanych drogą morską). Odpowiedni dobór gatunków ropy i kierunków dostaw wynika z optymalizacji procesów w celu maksymalizacji marży zintegrowanej. Identyfikowane i ograniczane są zagrożenia wynikające z posiadania zdywersyfikowanych źródeł pozyskiwania ropy naftowej, związane z możliwością wystąpienia zakłóceń w dostawach surowca z różnych źródeł.

- **ryzyko techniczne** - bieżące działania związane z utrzymaniem ruchu i kontrolą infrastruktury produkcyjnej prowadzone w Grupie LOTOS S.A. pozwalają na bezpieczną eksploatację infrastruktury i niezakłóconą pracę rafinerii. Na terenie rafinerii wykorzystywane są technologie i urządzenia spełniające kryteria najlepszych dostępnych technik BAT (*ang. Best Available Techniques*). Instalacje procesowe wyposażone są w systemy bezpieczeństwa i ochrony, w tym wielowarstwowe systemy zabezpieczeń, tj. warstwy zapobiegania, ochrony i przeciwdziałania. Wykorzystywane są systemy alarmowe, blokadowe i awaryjnego zatrzymania instalacji w celu zapobiegania niekontrolowanemu rozwojowi sytuacji awaryjnej i ochrony przed poważniejszym uszkodzeniem maszyn i urządzeń.

- **ryzyka związane z przygotowaniem i realizacją Postoju Remontowego Wiosna 2013 roku** w gdańskiej rafinerii - Spółka prowadzi prace planistyczne i harmonogramowania w celu jego ograniczenia. Z uwagi na niestabilną sytuację na rynku budowlanym pod uwagę bierze się także ryzyko pogorszenia sytuacji finansowej wykonawców

remontu. Mogłoby to skutkować opóźnieniami lub niewykonaniem części zaplanowanych prac. Stosowane są środki kontrolne i zapobiegawcze mające na celu ograniczenie do minimum tego ryzyka.

- **ryzyko dot. sfery bezpieczeństwa pracy** - każde stanowisko oceniane jest zatem pod kątem ryzyka zawodowego, w tym występowania m.in. substancji wybuchowej, hałasu czy narażenia na kontakt z niebezpiecznymi substancjami biologicznymi i chemicznymi. Na podstawie dokonanej oceny wdrażane i doskonalone są systemy zabezpieczeń, ochrony indywidualnej i zbiorowej.

- **ryzyka związane z limitami uprawnień do emisji CO₂** - Grupa LOTOS S.A. realizując w latach obowiązywania tzw. KPRU II (2008–2012) program rozwojowy, w efekcie którego w okresie dwóch lat uruchomiono nowe instalacje oraz zmieniono sposób pracy instalacji istniejących, co skutkowało znaczącym wzrostem emisji dwutlenku węgla, stanęła przed wyzwaniem pozyskania dużej puli dodatkowych uprawnień z rezerwy krajowej na nowe inwestycje. W bilansie łącznym dla całego pięcioletnia obowiązywania SHE (tj. systemu handlu emisjami) nie wystąpiła konieczność zakupu przez Spółkę uprawnień na pokrycie zwiększonej emisji. Rafinerie ropy naftowej otrzymają uprawnienia na lata 2013 – 2020 wyliczone wg tzw. klucza benchmarkowego (wskaźnikowego) z wykorzystaniem wskaźnika CWT („tony ważonej”).

- **ryzyka związane z działaniami Komisji Europejskiej zmierzającymi do ograniczenia ilości uprawnień do emisji w ramach ETS.** Brak jest jak dotąd zarówno na szczeblu Komisji Europejskiej jak i krajowym przejrzystych regulacji związanych z Narodowym Celem Redukcyjnym wynikającym z art. 7a dyrektywy 2009/28/WE. Będzie to zatem wymagało większego zaangażowania przedstawicieli branży we wsparcie administracji państwowej w procesie implementacji tej dyrektywy do polskiego prawa. Obecnie Grupa LOTOS S.A. dzięki wprowadzaniu nowych rozwiązań nie jest narażona na zmieniające się ceny jednostek CO₂, jednakże polityka UE w kierunku tzw. backloadingu czy dalszego ograniczania emisji CO₂ może mieć niekorzystny wpływ na Grupę Kapitałową LOTOS. W tej sytuacji Grupa LOTOS S.A. poprzez organizację CEEP stara się nie dopuścić do realizacji koncepcji backloadingu.

- **ryzyko zaostrenia wymagań jakościowych dla produktów naftowych** - Grupa Kapitałowa LOTOS monitoruje projekty norm i rozporządzeń, mających wpływ na działalność produkcyjną i handlową poprzez Komitet Techniczny 222 Polskiego Komitetu Normalizacyjnego do spraw przetworów naftowych i cieczy eksploatacyjnych. Dodatkowy wpływ na poziom wymagań jakościowych, zwłaszcza dla paliw silnikowych, Grupa Kapitałowa LOTOS uzyskuje dzięki uczestnictwu w pracach branżowego stowarzyszenia POPIHN. Pozwala to ograniczać ryzyko nieterminowego dostosowania się do przyszłych standardów jakościowych produktów naftowych.

Ryzyko w obszarze handlowym

Grupa Kapitałowa LOTOS prowadzi działalność w warunkach nieustannej konkurencji cenowej oraz przy dużej dynamice zmian zachodzących w ogólnoświatowej sytuacji makroekonomicznej. Z tego też względu narzędzia do monitorowania parametrów związanych z obszarem cen i marż są na bieżąco doskonalone.

- **ryzyko mniejszego popytu krajowego** na produkty w wyniku wzrostu presji cenowej lub spowodowane czynnikami makroekonomicznymi. Rosnąca stopa bezrobocia może oznaczać ograniczenie konsumpcji produktów i usług. Spółka realizuje sprzedaż poprzez różne kanały dystrybucji, prowadzi politykę cenową zapewniającą konkurencyjność jej produktów oraz optymalizuje koszty operacyjne.

- Zarządzanie ryzykiem w obszarze handlowym ukierunkowane jest także na **utrzymanie płynności dostaw produktów na rynek**. Proces ten jest koordynowany poprzez współpracę obszarów sprzedaży, logistyki, produkcji oraz tradingu i optymalizacji. Celem podejmowanych działań jest wyznaczanie spójnych i zoptymalizowanych kierunków postępowania w ujęciu całego łańcucha dostaw.

Ryzyka środowiskowe

Działania Grupy Kapitałowej LOTOS poczynszyszy od poszukiwawczo-wydobywczyszy po działalność rafineryjną mają lub mogą mieć wpływ na środowisko naturalne.

- **ryzyko związane z możliwością niespełnienia wymogów aktów prawnych, dotyczących wpływu na środowisko**, minimalizowane jest przez ciągły monitoring przepisów prawa krajowego i wspólnotowego, sprawne jego wdrażanie i uczestnictwo w procesie legislacyjnym.
- **Ryzyko katastrofy ekologicznej** przy wycieku ropy lub produktów ropopochodnych z tankowców ograniczane jest poprzez stosowanie standardów w zakresie bezpieczeństwa transportu morskiego i współpracę z armatorami respektującymi wymagania konwencji morskich i spełniających restrykcyjne wymagania w zakresie bezpieczeństwa.

Ryzyko reputacyjne

Materializacja ryzyka reputacyjnego może mieć wpływ na wartość marki LOTOS. Wszystkie ryzyka zidentyfikowane w Grupie Kapitałowej LOTOS oceniane są w aspekcie finansowym oraz reputacyjnym. Podlegają analizom oraz opracowywane są plany ich ograniczania. Przykładem podejmowania systemowych działań w obszarze ryzyka reputacyjnego w 2012 roku jest wdrożenie szeregu elementów ograniczających ryzyko nadużyć w ramach dwóch programów: Programu Etycznego i Programu Zarządzania Ryzykiem Nadużyć.

3. DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA GRUPY KAPITAŁOWEJ LOTOS

3.1. OTOCZENIE MAKROEKONOMICZNE

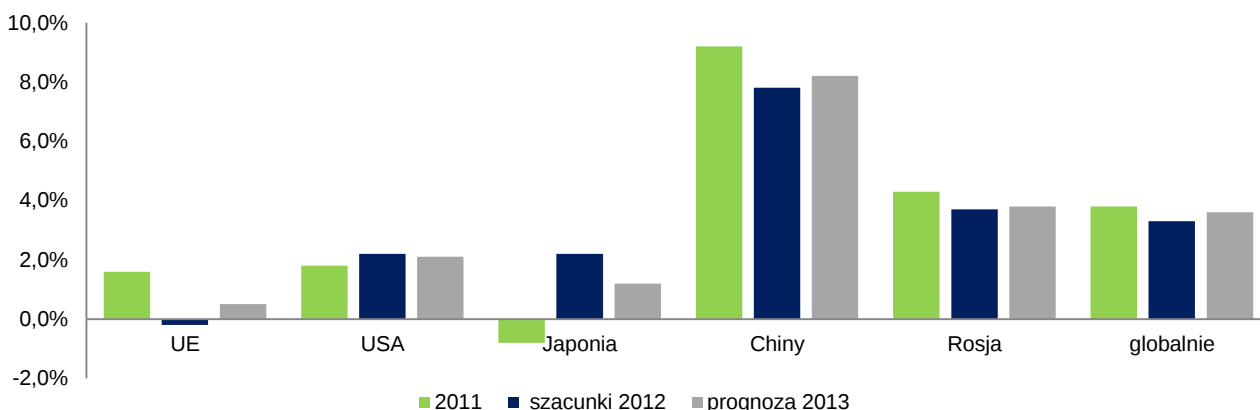
Sytuacja w gospodarce globalnej, w 2012 roku kształtowała się poniżej oczekiwań rynku. Największe gospodarki świata utrzymały nieznaczny dodatni wzrost gospodarczy, niższy niż w latach poprzedzających.

W wielu krajach rozwiniętych pozytywne oddziaływanie na finansową stabilność, wzrost produkcji oraz przeciwdziałanie bezrobociu osiągnięto poprzez działania łagodzące politykę monetarną i obejmujące zwiększanie płynności rynków. Niepewność na rynku w znacznym stopniu wywołwana jest poprzez zawirowania i trudności w prowadzeniu w wielu krajach zrównoważonej polityki fiskalnej.

Gospodarka globalna w 2012 roku kontynuowała trend wzrostowy, jednak szacowana dynamika zmian (3,3%) będzie niższa niż oczekiwano w połowie roku (o 0,2 pp. mniej niż w prognozach z lipca 2011 roku). Niewiele wyższa korekta (0,3 pp. w dół) dotyczy prognozy na 2013 rok i wskazuje na oczekiwane tempo wzrostu PKB na poziomie 3,6%.

Pomimo podjętych działań naprawczych w krajach członkowskich, kryzys strefy Euro pozostaje największym zagrożeniem dla globalnego ożywienia gospodarczego. Szacuje się, że 2012 rok zakończy się spadkiem PKB w strefie Euro na poziomie (-) 0,4%. Jednocześnie oczekuje się nieznacznego odbicia gospodarczego w tych krajach – w wysokości 0,2% w 2013 roku.¹

Dynamika PKB w latach 2011-2013

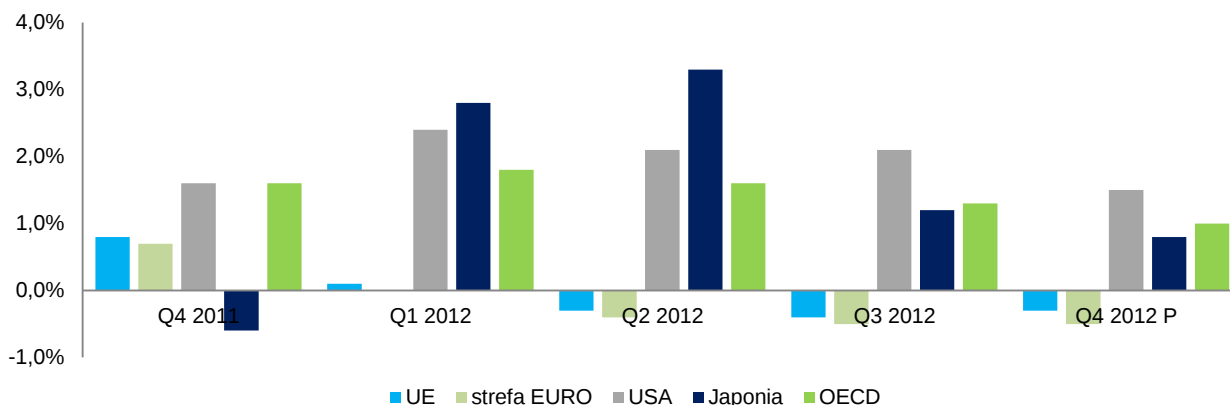

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MFW, październik 2012 rok

Rozwiązanie trudności i zagrożeń gospodarczych w krajach rozwiniętych (związanych w znacznej mierze z nadmiernym zadłużeniem publicznym) będzie wymagać dalszego wsparcia ze strony polityki monetarnej, ostrożnej polityki fiskalnej oraz kontynuowania reform strukturalnych.

¹ World Economic Outlook, MFW, październik 2012r.

Dynamika PKB w latach 2011 i 2012 (zmiana roczna)

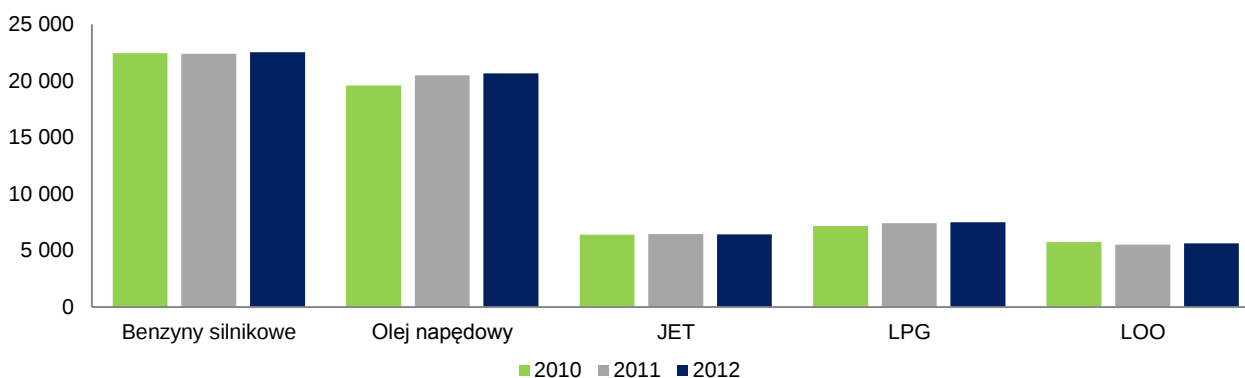
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat, OECD, MFW

Najważniejszym czynnikiem wewnętrznym kształtującym rozwój i priorytety Grupy Kapitałowej LOTOS była kontynuacja działań umożliwiających wykorzystanie zwiększonego i bardziej elastycznego, po zakończeniu Programu 10+, potencjału produkcyjnego.

Międzynarodowy rynek paliw²

Szacuje się, że popyt na produkty rafinacji ropy wzrósł w 2012 roku globalnie o 0,7%. Wzrost zapotrzebowania odnotowano zarówno w segmentach benzyn silnikowych (0,6%) oraz oleju napędowego (0,8%). Wzrosło także szacunkowe zużycie LPG (1,2%) oraz lekkiego oleju opałowego (1,8%). Nieznacznie mniejsze natomiast było zapotrzebowanie na paliwo lotnicze JET (-0,4%).

Konsumpcja paliw na świecie (tys. b/d)

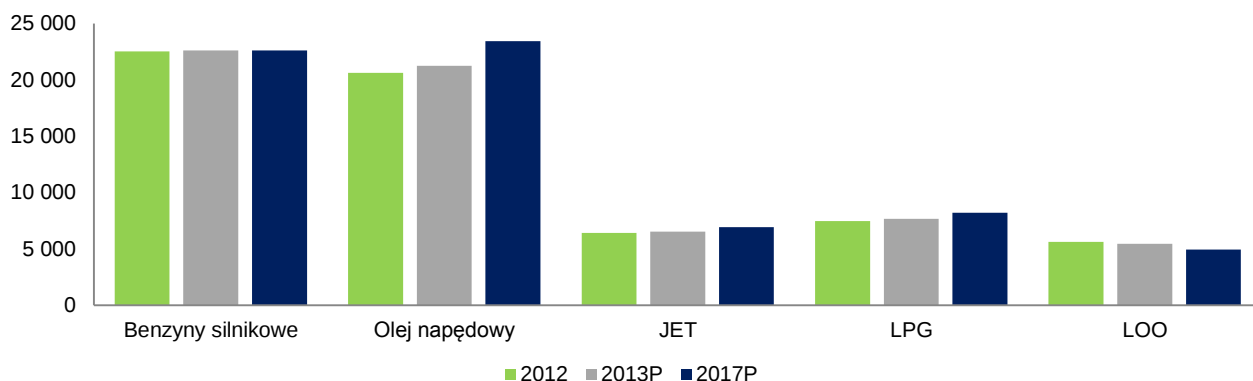

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych JBC, październik 2012 rok

Prognozuje się ogólny wzrost konsumpcji produktów rafineryjnych na świecie o ponad 5% do 2017 roku.

² Mid-Term Oil Market Outlook 2012-2017, JBC Energy, 10.2012

Prognozowana konsumpcja paliw na świecie (tys. b/d)

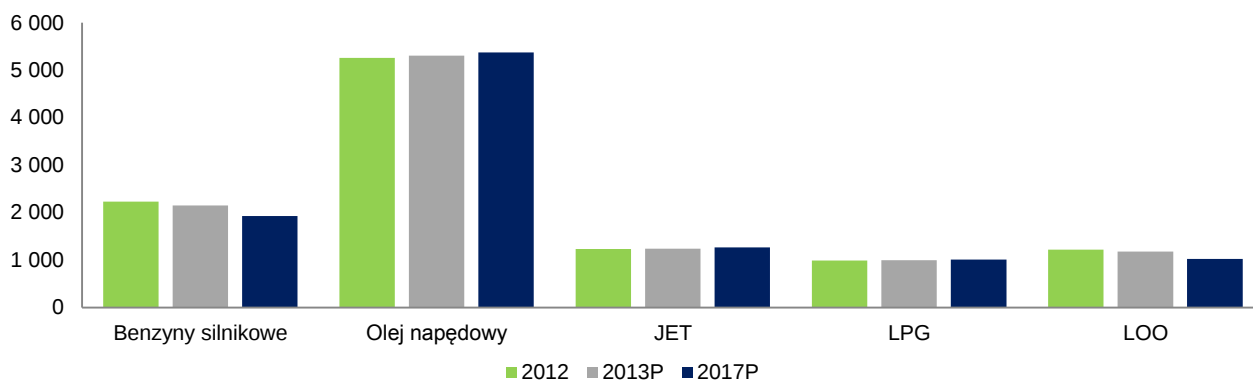

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych JBC, październik 2012 rok

Na rynku europejskim szacuje się zmniejszenie popytu na produkty naftowe w 2013 roku o niecałe 3%. Prognozuje się, że spadek konsumpcji nastąpi we wszystkich grupach produktowych: benzynach silnikowych (-4,9%), oleju napędowym (-1,2%), paliwie lotniczym JET (-2,9%), LPG (-2,7%) oraz lekkim oleju napędowym (-2,2%). Ujemna dynamika konsumpcji w Europie jest odzwierciedleniem problemów gospodarczych w krajach UE oraz strefy Euro.

Do 2017 roku prognozuje się spadek popytu na produkty rafinacji w Europie o 3%. Wg szacunków, jednym z powodów będzie znaczący spadek konsumpcji benzyn o niemal 14%. Zmniejszenie zużycia szacuje się także dla rynku lekkiego oleju opałowego (-16%). Jednocześnie oczekuje się wyraźnego wzrostu konsumpcji średnich destylatów: oleju napędowego (2,1%) oraz paliwa lotniczego JET (2,8%).

Prognozowana konsumpcja paliw w Europie (tys. b/d)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych JBC, październik 2012 rok

W 2012 roku na europejskim rynku samochodowym odnotowano wyraźny 7,8% spadek rejestracji nowych samochodów osobowych, do poziomu 12,5 mln sztuk. W segmencie pojazdów użytkowych (w okresie styczeń-listopad) zanotowano 11% spadek (do poziomu 1,6 mln sztuk).

W grupie rejestrowanych nowych samochodów osobowych widać utrzymujące się od 2009 roku zwiększone zainteresowanie pojazdami napędzanymi olejem napędowym – ich udział w krajach Europy Zachodniej zbliża się do poziomu 60% (vs. 46% w 2009 roku).³

Krajowe otoczenie makroekonomiczne

W 2012 roku odnotowano w Polsce spowolnienie gospodarcze. Według wstępnych szacunków, realny PKB w porównaniu z 2011 rokiem wzrósł o 2,3%. Jest to najniższe tempo wzrostu od roku 2009. Główną przyczyną takiej sytuacji jest osłabienie dynamiki popytu krajowego oraz spowolnienie wzrostu wielkości produkcji sprzedanej w przemyśle i budownictwie. Inflacja zwolniła do poziomu 3,7%.

Wraz z niższym wzrostem gospodarczym w 2012 roku szacuje się, że zwiększył się poziom bezrobocia w Polsce. Rynek szacuje, że stopa bezrobocia w 2012 roku wyniosła 13,2% i była wyższa o 0,7 pp niż przed rokiem. Po 11 miesiącach 2012 roku płace w sektorze przedsiębiorstw wzrosły w porównaniu z analogicznym okresem 2011 roku o 3,6%, co jednak nie spowodowało wzrostu siły nabywczej.

Rynek paliw w Polsce

Wbrew dotychczasowemu trendowi rosnącemu w konsumpcji oleju napędowego w Polsce szacuje się, że 2012 rok odnotował ujemną dynamikę wzrostu popytu na to paliwo. Przyczyn takiego stanu rzeczy upatruje się w spowolnieniu gospodarczym, a szczególnie w słabszej niż w ubiegłych latach kondycji branży budowlanej i transportowej oraz mniejszej dynamice wzrostu popytu krajowego. Średnia roczna detaliczna cena oleju napędowego notowała dynamiczny wzrost w ostatnich latach. W 2011 roku jej tempo wzrostu wyniosło 18,1%, w 2012 roku ok. 12,5%. Osiągnięcie ceny ok. 5,60 zł na koniec 2011 roku okazało się granicą, przy której konsumenci ograniczyli konsumpcję oleju napędowego. Wstępne szacunki pokazują spadek konsumpcji oleju napędowego o 6,1% w 2012 roku do poziomu 12,5 mln ton.

Podobnie jak w innych krajach europejskich, kolejny rok z rzędu odnotowano spadek popytu na benzynę. Wpływ na to miał rosnący od 2009 roku poziom cen, spadek siły nabywczej oraz wzrost efektywności paliwowej pojazdów jeżdżących po polskich drogach. Nie bez wpływu pozostał również proces dieselizacji floty samochodowej w Polsce. W konsekwencji szacuje się, że popyt na benzynę na rynku polskim wyniósł w 2012 roku 3,8 mln ton, osiągając poziom dynamiki (-) 4,4%.

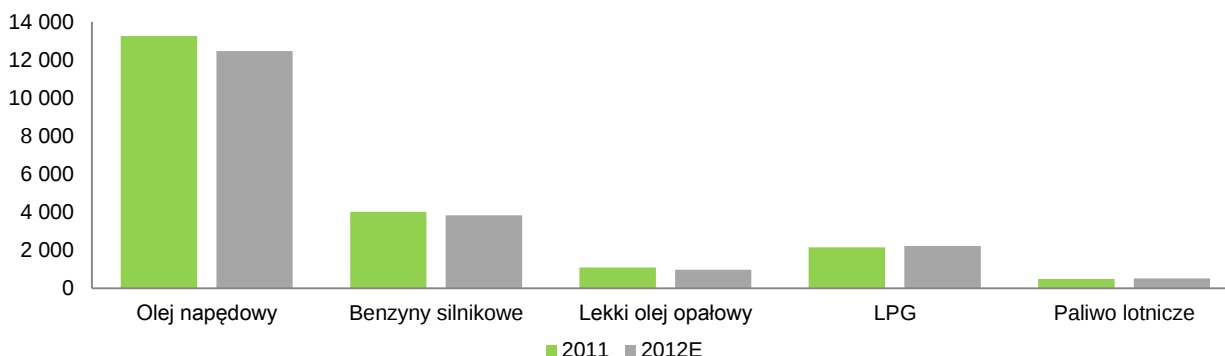
W obliczu wysokich cen benzyny na popularności zyskało LPG - tańsze paliwo substytucyjne. W 2012 roku szacowana konsumpcja LPG przekroczyła 2,2 mln ton. Dynamika wzrostu popytu na autogaz wyniosła 2,7%. W perspektywie kilku lat obserwuje się tendencję spadkową popytu na lekki olej opałowy. Konkurencyjność innych paliw grzewczych powoduje zmniejszanie zapotrzebowania na lekki olej opałowy na rynku polskim. Wstępnie szacuje się, że konsumpcja tego paliwa w Polsce w 2012 roku była na poziomie 1 mln ton, tj. o 10,8% niższym niż w 2011 roku.

Estymowany spadek popytu na paliwa: olej napędowy, benzynę, LPG i lekki olej opałowy, wyniósł łącznie w 2012 roku ok. 5%. Nie oczekuje się wyraźnej poprawy na rynku w 2013 roku.

W 2012 roku za sprawą organizacji Euro 2012 wzrosła szacowana dynamika liczby pasażerów obsługiwanych w polskich portach lotniczych, co pociąga za sobą wzrost o 7% konsumpcji paliwa lotniczego w 2012 roku do poziomu 0,5 mln ton. Kolejne lata pokazują rosnący trend liczby pasażerów korzystających z usług polskich portów lotniczych, co wskazuje na średnią dynamikę wzrostu konsumpcji paliwa do silników odrzutowych na poziomie 5% rocznie.

³ Stowarzyszenie Europejskich Producentów Pojazdów Samochodowych, www.acea.be

Konsumpcja paliw w Polsce (tys. ton)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych POPIHN

3.2. RAFINERIA

3.2.1. CHARAKTERYSTYKA BRANŻY RAFINERYJNEJ

Pomimo trudności ekonomicznych, w 2012 roku odnotowano globalny wzrost zapotrzebowania na ropę naftową (w tym utrzymujący się trend spadkowy konsumpcji w krajach rozwiniętych i wyższe zużycie w krajach rozwijających się)⁴ oraz nieznacznie wyższą cenę surowca na rynku.

Organizacje branżowe szacują przeciętne zapotrzebowanie na surowiec w 2012 roku na poziomie 89,2 mb/d, tj. o około 0,9% (0,8 mb/d) więcej niż w roku poprzedzającym. Średnie oczekiwane zużycie ropy w 2013 roku wyniesie 90,1 mb/d, co oznacza 0,9% wzrost⁵. Średniookresowe prognozy Międzynarodowej Agencji Energii (MAE) przewidują zapotrzebowanie na surowiec w 2017 roku na poziomie przewyższającym 95 mb/d, co oznacza złożoną stopę roczną wzrostu (CAGR) w wysokości 1,3%.

Szacunki MAE wskazują, że motorem wzrostu globalnego pozostaje rosnące zapotrzebowanie na surowiec w krajach rozwijających się. Szacowany dla 2012 roku wzrost w krajach poza OECD wyniesie 2,8%, a w 2013 roku powinien utrzymać się na poziomie 2,6% (osiągając wolumen 44,7 mb/d). Z drugiej strony szacuje się, że konsumpcja w krajach rozwiniętych obniżyła się o 1,1% w 2012 roku, a spadek w 2013 roku może wynieść dalsze 0,7% (do 45,8 mb/d). MAE szacuje, że powyższe tendencje utrzymają się w średnim okresie, tj. do 2017 roku. Szacowana za 2012 rok konsumpcja surowca w Europie wyniosła 14,5 mb/d. Oczekuje się, iż w 2013 roku zapotrzebowanie będzie na poziomie 14,3 mb/d⁶.

Najważniejsze konkurencyjne rafinerie w regionie:

- Rafineria w Płocku (Grupa PKN Orlen), Polska – moc przerobowa ok. 16 mln ton
- Rafineria w Schwedt (PCK Raffinerie GmbH), Niemcy – ok. 12 mln ton
- Rafineria w Leuna (Grupa TOTAL), Niemcy – ok. 11 mln ton
- Rafineria w Schwechat (OMV), Austria – ok 10 mln ton

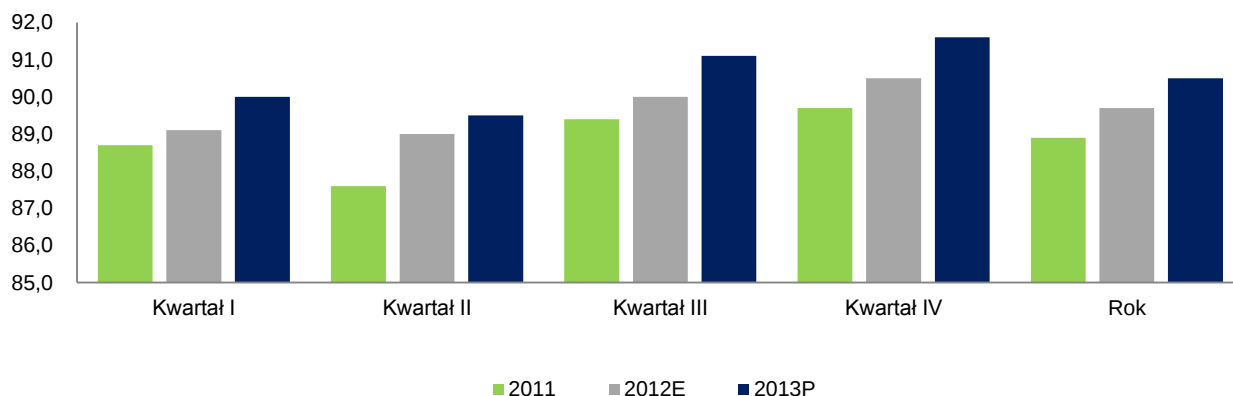
⁴ Oil Market Report, MAE, listopad 2012r.

⁵ Wyliczenia własne na podstawie danych OPEC, MAE, US EIA.

⁶ Oil Market Report, MAE, listopad 2012, grudzień 2012r.

- Rafineria w Możejkach (Grupa PKN Orlen), Litwa – ok. 10 mln ton
- Rafineria w Bratysławie (Slovnaft, Grupa MOL), Słowacja – ok. 6mln ton
- Rafinerie należące do UniPetrol - Kralupy, Litvinov, Pardubice (Grupa PKN Orlen), Czechy – ok. 4 mln ton

Kształtowanie się popytu na ropę (mb/d)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MAE, grudzień 2012 rok

Rafineria Grupy LOTOS

Zlokalizowana w Gdańsku rafineria Grupy LOTOS S.A. jest jedną z najmłodszych, najnowocześniejszych w Europie i dysponuje mocami przerobowymi na poziomie 10,5 mln ton ropy rocznie. Jest to głównie zasługa zakończonej w 2011 roku inwestycji Program 10+. Średnia wieku instalacji wynosi ok. 11 lat pomimo, że rafineria funkcjonuje już blisko 40 lat.

Program 10+ był największą, wartą blisko 1,43 mld EUR inwestycją przemysłową ostatniej dekady w Polsce. W jej realizację byli zaangażowani światowi dostawcy najnowszych technologii dla branży naftowej - Shell, ABB, CB&I, KBR, Technip czy Lurgi. Wykorzystanie najnowszych technologii sprawiło, że jest to „zielona rafineria” przyjazna i bezpieczna dla środowiska.

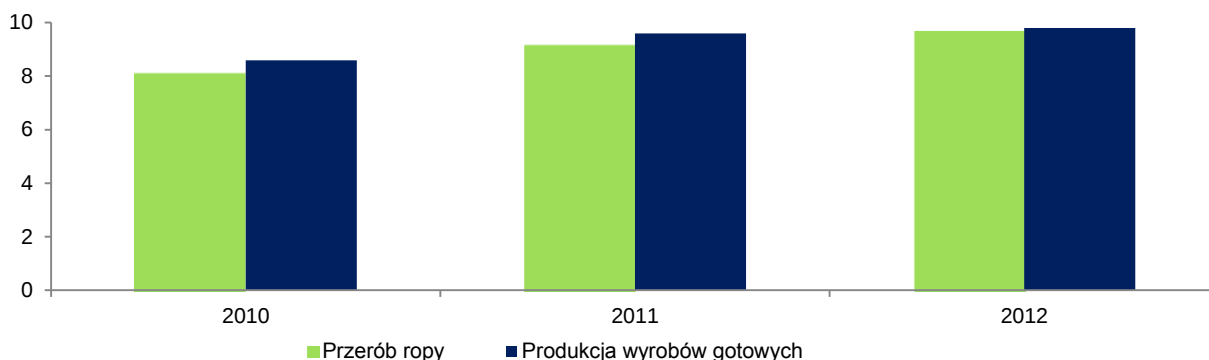
W Grupie LOTOS S.A. funkcjonuje Zintegrowany System Zarządzania spełniający wymagania norm: jakości ISO 9001, środowiska ISO 14001 i bezpieczeństwa pracy ISO 18001.

3.2.2. PODSTAWOWE PRODUKTY, TOWARY I USŁUGI

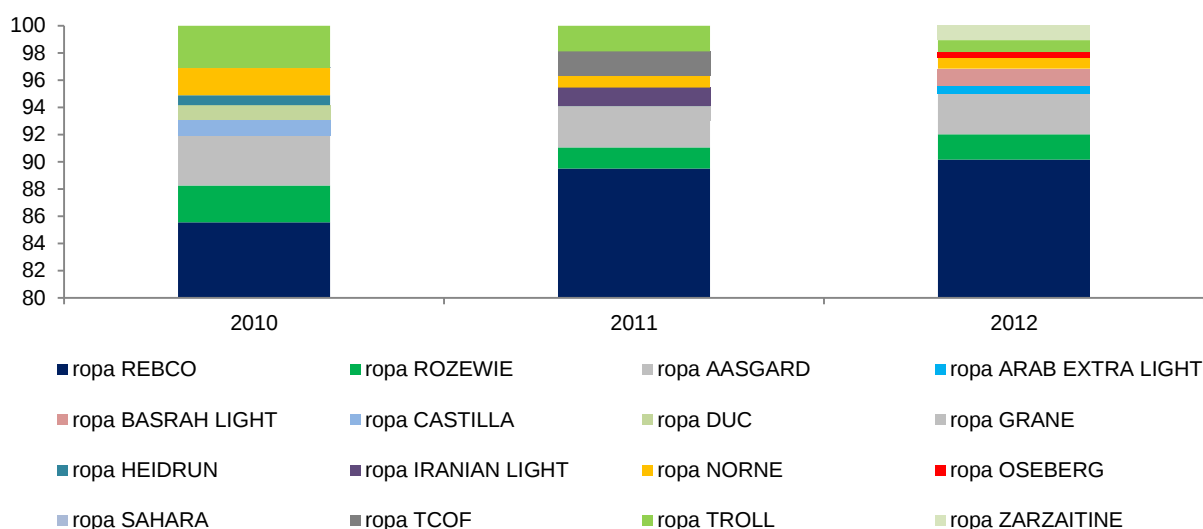

Rok 2012 był dla rafinerii Grupy LOTOS kolejnym rekordowym rokiem. Przerób ropy wyniósł 9,67 mln ton, co jest najwyższym wynikiem w historii rafinerii w Gdańsku. Oznacza to **średnioroczne wykorzystanie zdolności przerobowych rafinerii na poziomie nieco powyżej 92 %**. W trakcie roku obciążenie rafinerii dostosowywane było do bieżącej sytuacji rynkowej, co skutkowało zwiększaniem przerobu w okresach wysokich marż rafineryjnych i tak w miesiącach wrzesień-październik 2012 roku wykorzystanie zdolności przerobowych rafinerii przekroczyło 100 %.

Przerób ropy i produkcja wyrobów gotowych w rafinerii Grupy LOTOS S.A. (mln ton)

Udział poszczególnych rop naftowych w przerobie (%)

Dominującym gatunkiem przerabianej ropy, podobnie jak w latach ubiegłych, była rosyjska ropa **REBCO**. Jej udział wyniósł około 90,2 % i był podobny jak w roku ubiegłym. Pozostałą część surowca stanowiły ropy naftowe importowane drogą morską, w tym około 180 tys. ton ropy Rozewie dostarczonej przez LOTOS Petrobaltic. Dobór rop naftowych do przerobu oparty był na procesie optymalizacji produkcji, by wykorzystać nadarzające się okazje na zwiększenie marży przerobowej rafinerii. Poza ropą do produkcji używano również komponenty paliwowe i surowce zakupione do dalszego przerobu oraz dodatki uszlachetniające. Warto wśród nich wymienić biokomponenty (tj. etanol, ETBE, FAME), które dodawane są do paliw by osiągnąć zakładany NCW.

Najważniejsze produkty w gamie produktowej

- **Benzyna bezołowiowa LOTOS DYNAMIC 98** to nowoczesne paliwo zapewniające lepsze osiągi i ochronę silnika niż standardowe produkty. Zawiera dodatki o działaniu przeciwutleniającym i myjącym w celu poprawy czystości silnika i uzyskania dłuższej jego żywotności oraz oszczędności w zużyciu paliwa.
- **Olej napędowy LOTOS DYNAMIC DIESEL** - paliwo dla silników wysokoprężnych cenione zwłaszcza przez operatorów flot samochodów dostawczych i ciężarowych. Dzięki zastosowaniu komponentów obniżających tarcia w silniku pozwala na lepsze wykorzystanie dynamiki i mocy silnika, zapewnia rozruch przy -32°C. Pakiet dodatków znacznie poprawia przepustowość dysz, smarność, żywotność i efektywność działania silnika.
- **Olej napędowy do celów opałowych LOTOS RED (ONDCO)** – dzięki unikalnym dodatkom, a także niskiej

zawartości siarki, produkt posiada wyjątkowe parametry w zakresie odporności na utlenianie, działanie antykorozyjne oraz utrzymywanie czystości dysz, co wydłuża żywotność urządzeń grzewczych. Znacząco ograniczona została emisja szkodliwych substancji procesu spalania.

- **Olej napędowy IZ40** – produkt arktyczny, gwarantuje rozruch silnika przy bardzo niskich temperaturach (CFPP -32°C).

- **Gaz płynny propan-butan (LPG)** – mieszanina skroplonych węglowodorów zawierająca propan i butan jako główne składniki. Dzięki odpowiednim proporcjom obu tych gazów uzyskuje się optymalne parametry eksploatacyjne gazu.

- **Oleje silnikowe LOTOS Quazar** - produkt klasy premium, stworzony w oparciu o zaawansowane technologie. Jest to linia olejowa dedykowana do samochodów segmentu 0-3 lat, przeznaczona do dystrybucji poprzez sieć Autoryzowanych Stacji Obsługi. LOTOS Quazar LLIII 5W-30 charakteryzującego się jedną z najbardziej zaawansowanych na świecie specyfikacji technicznych do samochodów osobowych- niemiecką normą VW 504.00/507.00. Olej LOTOS Quazar LLIII 5W-30 jest przykładem nowoczesnej koncepcji olejów silnikowych, które przestają być produktami uniwersalnymi, a stają się produktami dedykowanymi konkretnym użytkownikom, konkretnej marki samochodów. W 2012 roku podpisano umowę o współpracy ze Stowarzyszeniem Dealerów Volkswagena i Audi w Polsce, które zrzesza autoryzowanych przedstawicieli niemieckich, czeskiej i hiszpańskiej marki samochodów należących do koncernu VW. Tym samym marki te dołączyły do grona dotychczas współpracujących: Subaru i KIA.

- **Oleje silnikowe LOTOS Thermal Control** - linia produktów syntetycznych, semisyntetycznych i mineralnych dedykowanych do samochodów osobowych.

- **Oleje silnikowe LOTOS TURDUST** – linia produktów przeznaczona do taboru ciężarowego. Spełniają wymagania i uzyskały aprobaty wiodących producentów silników: Man, Scania, Tatra, MB, Volkswagen, Volvo czy Renault.

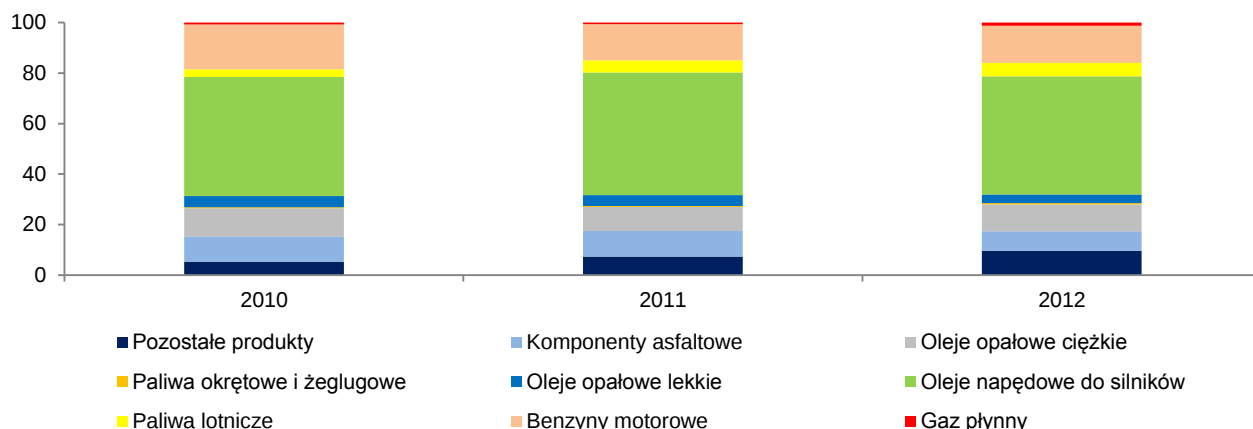
- **Oleje przemysłowe** to pełna kategoria olejów przekładniowych, hydraulicznych, turbinowych, maszynowych oraz smarów przemysłowych. Konsekwentnie rozszerzane linie produktowe olejów: hydraulicznych **Hydromil**, przekładniowych **Transmil** oraz turbinowych **Remiz**.

- **Plastyfikatory klasy TDAE i RAE** oferowane pod nazwami **QUANTILUS T50 i QUANTILUS T60** stosowane przez producentów opon i gumy w Europie i Azji. Produkty te spełniają wymagania unijnego rozporządzenia dotyczącego rejestracji chemikaliów, tzw. REACH i zostały zaaprobowane przez globalne koncerny oponiarskie.

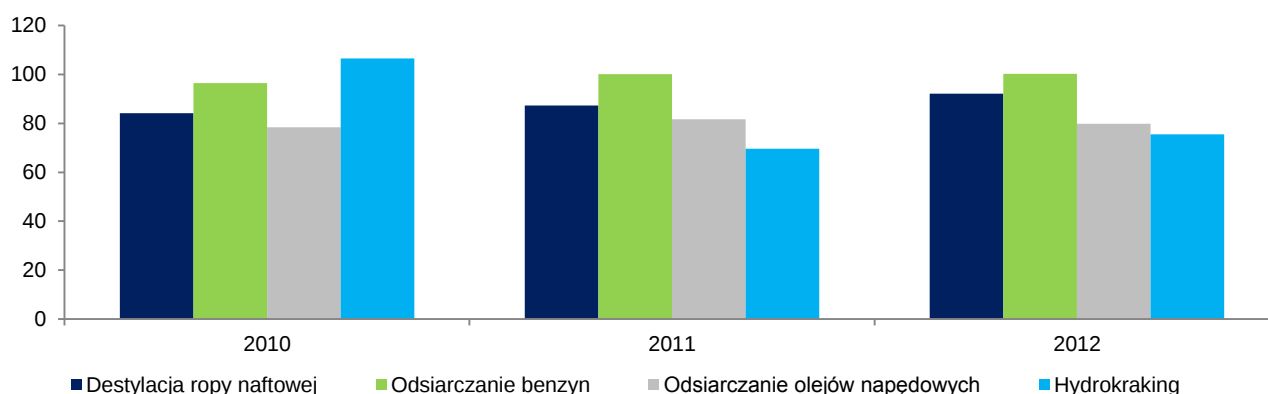
- **asfalty modyfikowane MODBIT** – zaawansowane technologicznie, zwiększające odporność na koleinowanie się nawierzchni, przedłużające jej trwałość odporność w ekstremalnych warunkach atmosferycznych. W 2012 roku opracowano technologię w zakresie produkcji asfaltów modyfikowanych gumą, które zostaną włączone do oferty w 2013 roku.

- **Frakcja ksylenowa** wprowadzony w 2012 roku produkt petrochemiczny, otrzymywany w procesie rozdzielu reformatu. Służy do produkcji tworzyw sztucznych. Instalacja wydzielania frakcji ksylenowej umożliwia dalszą dywersyfikację portfela produktów Grupy LOTOS S.A., a także ograniczenie zawartości węglowodorów aromatycznych w puli komponentów benzynowych rafinerii w Gdańsku. Poprawia to elastyczność technologiczną rafinerii stwarzając możliwość alternatywnej sprzedaży części komponentów na rynek paliwowy bądź petrochemiczny.

Struktura produkowanych wyrobów gotowych (% wagowe)

Wykorzystanie mocy przerobowych instalacji rafinerii (%)

3.2.3. ISTOTNE WYDARZENIA W DZIAŁALNOŚCI RAFINERYJNEJ

7 lutego 2012 roku rozporządzenie Ministra Gospodarki zmieniło wymagania jakościowe dla paliw ciekłych, w którym zmieniony został dopuszczalny poziom zawartości estrów metylowych kwasów tłuszczowych (tzw. FAME) w oleju napędowym z 5 % do 7 %. W związku z tym 14 lutego 2012 roku w rafinerii została wyprodukowana pierwsza partia **oleju napędowego zawierającego 7 % FAME, tzw. B7**. Zmiana ta pozwoliła na spełnienie wymagań NCW w 2012 roku z minimalną sprzedażą czystego biokomponentu, tzw. B100.

Ważnym wydarzeniem w działalności rafinerijnej Grupy LOTOS S.A. było **uruchomienie rurociągu wysokociśnieniowego gazu ziemnego**, który powstał we współpracy z PGNiG i Pomorska Spółka Gazownictwa (PSG). Uruchomienie rurociągu, a także towarzyszących mu stacji redukcji ciśnienia umożliwiło rafinerii znaczne zwiększenie zużycia gazu ziemnego. Gaz ziemny jest w rafinerii Grupy LOTOS S.A. wykorzystywany jako paliwo w piecach technologicznych, kotłach zakładowej elektrociepłowni, a także jako surowiec do produkcji wodoru. Gaz ziemny zastąpił używane wcześniej jako paliwo olej opałowy i gaz płynny, jako surowiec do produkcji wodoru. Zmniejszyło to emisję CO₂ związaną z działalnością rafinerijną.

Istotnym wydarzeniem z punktu widzenia dywersyfikacji portfela produktowego było uruchomienie w rafinerii Grupy LOTOS S.A. pod koniec maja 2012 roku **instalacji wydzielania ksylenów**, która wykorzystuje jako surowiec tzw.

reformat – wysokooktanowy komponent używany w produkcji benzyn. Z reformatu odzyskiwana jest frakcja zawierająca ksyleny – węglowodory wykorzystywane w przemyśle petrochemicznym. W ten sposób zmniejszona jest pula komponentów benzyn motorowych, na które popyt w Polsce i Europie maleje, a uzyskiwany jest cenny surowiec nie paliwowy. Instalacja wydzielania ksylenów wyprodukowała w 2012 roku ok. 28 tysięcy ton frakcji ksylenowej.

3.3. POSZUKIWANIE I WYDOBYCIE WĘGLOWODORÓW

3.3.1. CHARAKTERYSTYKA BRANŻY POSZUKIWAWCZO-WYDOBYWCZEJ

Działalność poszukiwawczo-wydobywcza na obszarze Polski możliwa jest w oparciu o koncesje na taką działalność, którą przyznaje Minister Środowiska. Ubieganie się o koncesje na poszukiwanie, rozpoznawanie lub wydobywanie węglowodorów na terenie Rzeczypospolitej Polski oparte jest o ustawę, wprowadzoną w życie z dniem 1 stycznia 2012 roku, *Prawo geologiczne i górnicze*. Rozwiązania w niej zawarte zgodne są z Dyrektywą 94/22/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie warunków udzielania i korzystania z zezwoleń na poszukiwanie, badanie i produkcję węglowodorów.

Według stanu na 1 lutego 2013 roku w mocy pozostaje⁷:

- 264 koncesje na poszukiwanie i/lub rozpoznawanie złóż węglowodorów (w tym 19 koncesji „łącznych”);
- 237 koncesji na wydobywanie węglowodorów

Podmioty o największej liczbie koncesji na poszukiwanie i/lub rozpoznawanie węglowodorów

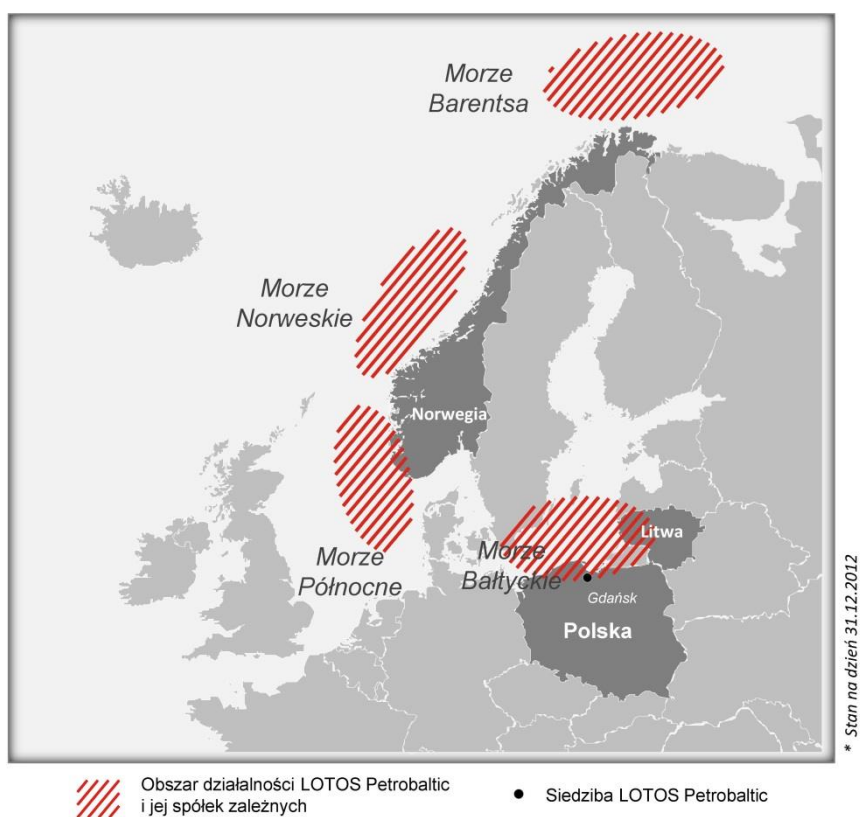
Podmiot	Ilość koncesji	Konwencjonalne węglowodory	Łącznie konwencjonalne i niekonwencjonalne węglowodory
PGNIG S.A.	95	79	95
DPV Service Sp z o.o.	19	14	5
FX Energy Sp z o.o.	13	13	-
Marathon Oil Poland Sp z o.o.	11	-	11
Orlen Upstream Sp z o.o.	8	-	8
LOTOS Petrobaltic S.A.	7	-	7

Podmioty o największej liczbie koncesji na wydobywanie węglowodorów

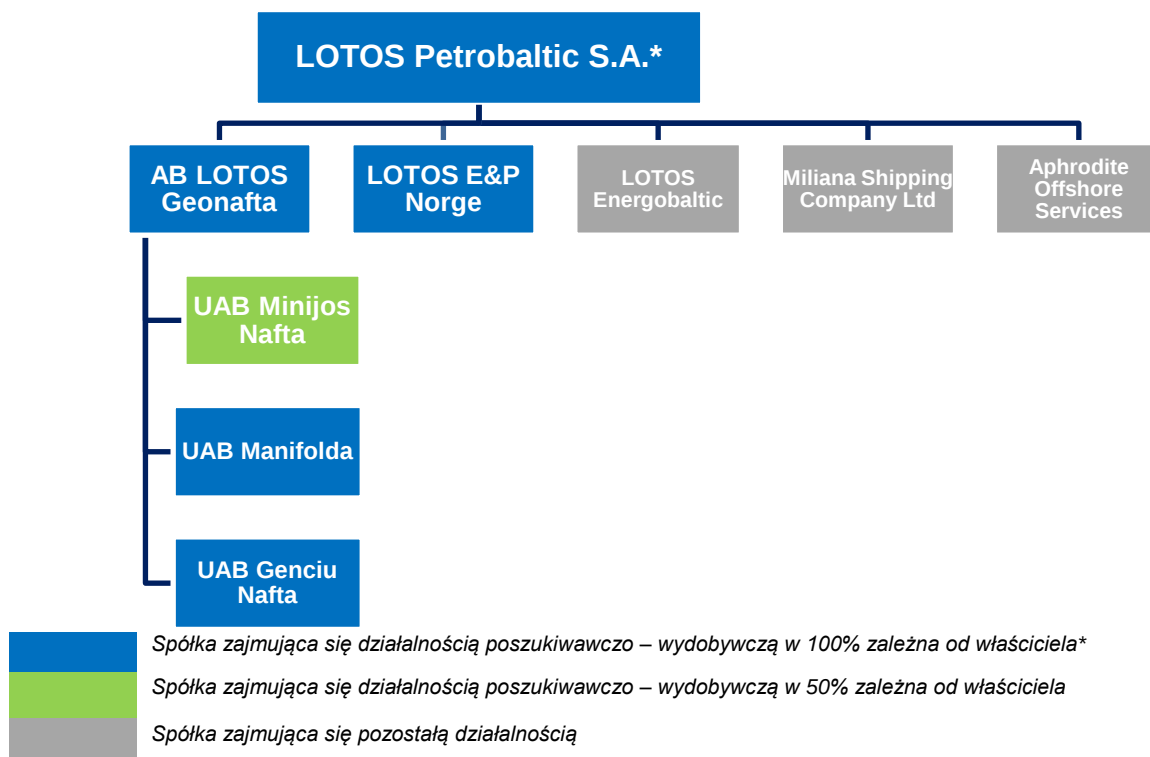
Podmiot	Ilość koncesji
PGNIG S.A.	225
LOTOS Petrobaltic S.A.	4
FX Energy Sp z o.o.	2
ZOK Sp. z o.o.	2

Grupa LOTOS S.A., poprzez spółkę LOTOS Petrobaltic S.A., jest jedyną polską firmą prowadzącą działalność wydobywczą w obrębie polskiej strefy ekonomicznej Morza Bałtyckiego. Spółka LOTOS Petrobaltic S.A. powiązana jest z Grupą LOTOS S.A. od 2005 roku, prowadzi działalność operacyjną w Polsce, na Litwie oraz w Norwegii.

⁷ Źródło: Ministerstwo Środowiska

W strukturze organizacyjnej Grupy Kapitałowej LOTOS Petrobaltic można wyróżnić spółki zajmujące się działalnością poszukiwawczo wydobywczą oraz zajmujące się działalnością pozostałą.

* udział Grupy LOTOS S.A. w LOTOS Petrobaltic na poziomie 99,95%

3.3.2. TERYTORIUM DZIAŁALNOŚCI ORAZ PRODUKTY, TOWARY I USŁUGI

Polska - Morze Bałtyckie

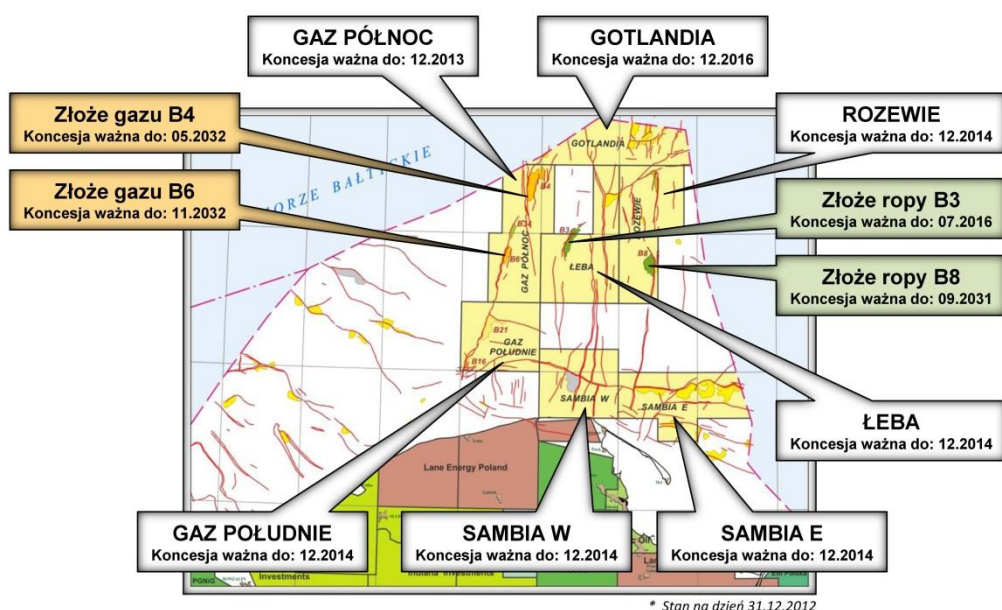
LOTOS Petrobaltic jest właścicielem siedmiu koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie kopalin w polskiej strefie ekonomicznej Morza Bałtyckiego: Gotlandia, Łeba, Rozewie, Gaz Północ, Gaz Południe, Sambia E, Sambia W. Łączna powierzchnia posiadanych koncesji poszukiwawczych to ponad 7 tys. km². W Ministerstwie Środowiska są obecnie dwa wnioski o przyznanie koncesji poszukiwawczej na obszarach Słupsk E i Słupsk W.

LOTOS Petrobaltic posiada cztery koncesje, umożliwiające prowadzenie wydobywania węglowodorów:

- koncesja eksploatacyjna na złożu B3: złożu ropy naftowej i towarzyszącego jej gazu ziemnego zlokalizowane ok. 73 km na północ od Rozewia, eksploatowane 1992 roku. Analizuje się możliwość wydłużenia wydobywania ropy naftowej poza 2016 rok,
- koncesja eksploatacyjna na złożu B8: złożu ropy naftowej i towarzyszącego jej gazu ziemnego zlokalizowane ok. 70 km na północ od Jastarni (B8). Koncesja ważna do 2031 roku. Złożu jest w trakcie zagospodarowania,
- koncesje eksploatacyjne na złożach gazu ziemnego B4 i B6 ważne do 2032 roku. Trwa przygotowanie do zagospodarowania złóż przy udziale firmy CalEnergy Resources Poland, w ramach zawartej w 2012 roku umowy o współpracy.

Według stanu na 31 grudnia 2012 roku zasoby ropy naftowej LOTOS Petrobaltic na Morzu Bałtyckim klasyfikowane w kategorii 2P, wynoszą 4,17 mln ton (tj. 32,1 mln bbl), natomiast zasoby gazu ziemnego, klasyfikowane według kategorii 2P, wynoszą 0,48 mld m³.

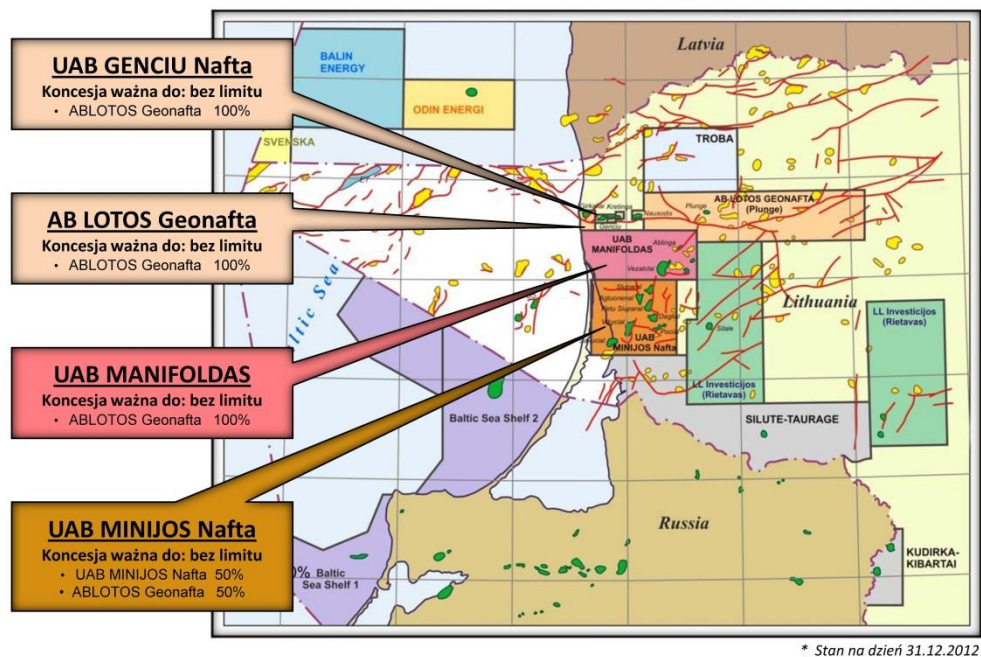
W 2012 roku LOTOS Petrobaltic prowadził na Morzu Bałtyckim eksploatację złożu B3 oraz, w ramach testów produkcyjnych, eksploatację złożu B8. Łączne wydobywanie ropy naftowej ze złóż bałtyckich wyniosło w raportowanym okresie 187,7 tys. ton, natomiast wydobywanie gazu ziemnego wyniosło 20,9 mln Nm³.

Litwa

Na terenie Republiki Litewskiej LOTOS Petrobaltic prowadzi działalność za pośrednictwem spółki zależnej AB LOTOS Geonafta, w której posiada 100% udziałów. W skład Grupy Kapitałowej AB LOTOS Geonafta wchodzi: UAB Genciu Nafta, UAB Manifoldas i UAB Minijos Nafta.

Podstawowym obszarem działalności Grupy Kapitałowej AB LOTOS Geonafta jest poszukiwanie i wydobywanie ropy naftowej oraz świadczenie usług wiertniczych na Litwie. Spółka prowadzi również handel ropą naftową. Łącznie grupa kapitałowa eksploatuje 15 złóż naftowych.

Według stanu na 31 grudnia 2012 roku zasoby ropy naftowej w ramach Grupy Kapitałowej AB LOTOS Geonafta, klasyfikowane w kategorii 2P, wynoszą 1,1 mln ton (tj. 8,1 mln bbl).

Wydobycie ropy naftowej w Grupie Kapitałowej AB LOTOS Geonafta wyniosło w 2012 roku 74,5 tys. ton. Litewskie spółki będą dążyły do osiągnięcia w 2015 roku wydobycia ropy naftowej na poziomie ok. 100 tys. ton rocznie.

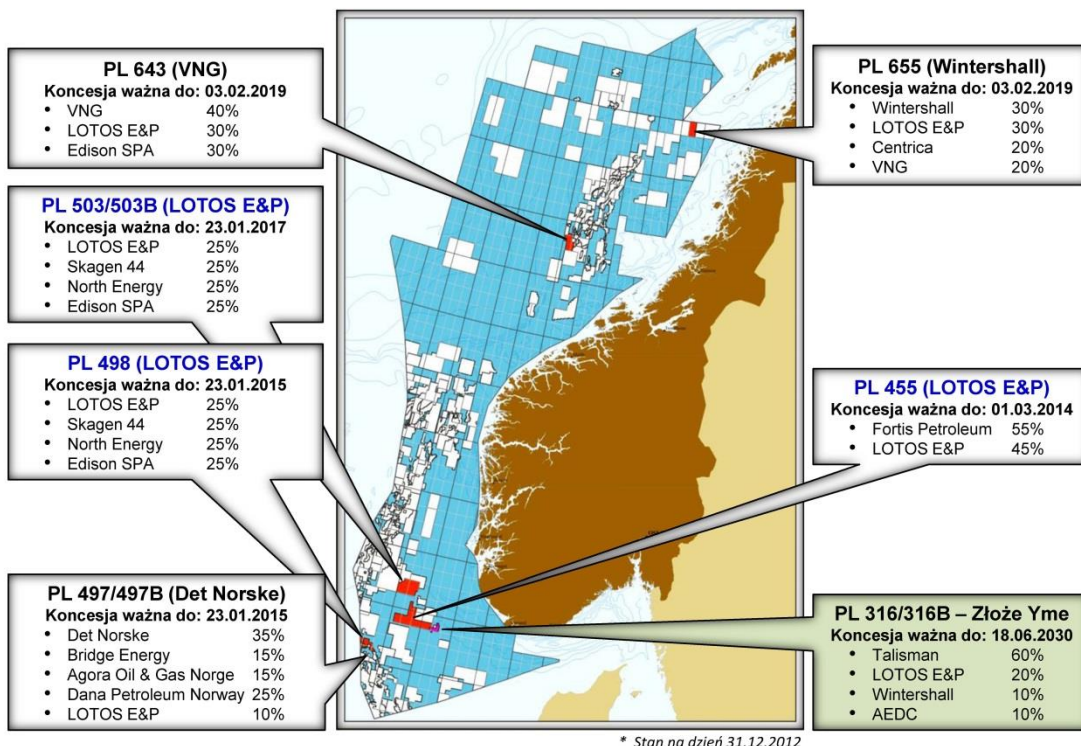
Norwegia – Norweski Szelf Kontynentalny

Za rozwój działalności na Norweskim Szelfie Kontynentalnym odpowiada LOTOS Exploration & Production Norge (LOTOS Norge). Obecnie Spółka jest udziałowcem w siedmiu koncesjach na poszukiwanie i wydobywanie ropy naftowej (PL 643, PL 503/503B, PL 498, PL 497/497B, PL 655, PL 455, PL 316/316B). W przypadku trzech licencji LOTOS Norge pełni funkcję operatora (PL 503/503B, PL 498 i PL 455).

Jednym z aktywów LOTOS Norge jest 20% udziałów w koncesji PL 316/316B, gdzie - w ramach konsorcjum, w którym rolę operatora pełni kanadyjska spółka Talisman Energy - realizowane jest zagospodarowanie złoża YME. W procesie tym napotkano szereg problemów, które uniemożliwiły rozpoczęcie wydobycia. Po stwierdzeniu w 2012 roku pęknięć podpór nóg platformy i niedostarczeniu odpowiednich certyfikatów bezpieczeństwa przez właściciela i dostawcę platformy – firmę SBM, operator ewakuował pracowników platformy i wstrzymał prowadzenie prac.

Obecnie działania Grupy LOTOS w ramach projektu YME koncentrują się na zabezpieczeniu strategicznych interesów koncernu oraz odzyskaniu kapitału dotychczas w niego zaangażowanego.

Na terenie pozostałych sześciu koncesji prowadzone są prace poszukiwawcze związane z oceną ich potencjału i potwierdzeniem zidentyfikowanych zasobów geologicznych. LOTOS Norge uczestniczył także w rundach koncesyjnych APA zorganizowanych przez Norweskie Ministerstwo Ropy i Gazu.

Według stanu na 31 grudnia 2012 roku zasoby ropy naftowej LOTOS Norge klasyfikowane w kategorii 2P, wynoszą 1,73 mln ton (12,9 mln bbl).

3.3.3. ISTOTNE WYDARZENIA W DZIAŁALNOŚCI POSZUKIWAWCZO-WYDOBYWCZEJ

Polska

Morze Bałtyckie:

- kontynuowanie wydobycia ropy naftowej ze złoża B3,
- kontynuowanie zagospodarowania złoża ropy naftowej B8, w tym wykonanie wierceń dwóch otworów zatlaczających i prowadzenie testowej produkcji ze złoża,
- zawarcie umowy inwestycyjnej z CalEnergy Resources Poland w sprawie wspólnego zagospodarowania i możliwości wydobycia ze złóż gazowych B4 i B6,
- prowadzenie analiz i prac poszukiwawczych w celu potwierdzenia możliwości zagospodarowania nowych obszarów.

Na lądzie

- podpisanie porozumienia o współpracy z Polskim Górnictwem Naftowym i Gazownictwem (PGNiG) w zakresie poszukiwań i wydobywania węglowodorów ze złóż konwencjonalnych i niekonwencjonalnych, a także współpracy handlowej na koncesjach lądowych należących do PGNiG.

Litwa

- sfinalizowanie przez LOTOS Petrobaltic zakupu pozostałych 50% udziałów w spółce UAB Manifoldas i przejęcie tym samym nad nią pełnej kontroli,
- wykonanie wierceń sześciu otworów produkcyjnych,
- prowadzenie analiz potencjału niekonwencjonalnego na Litwie.

Norwegia

- przeprowadzenie testu na utratę wartości aktywów w ramach 20% koncesji wydobywczych obejmujących projekt zagospodarowania złoża Yme na dzień 30 czerwca 2012 roku. Na podstawie ww. testu dokonano odpisu aktualizującego w wysokości 935 mln zł (negatywny wpływ na skonsolidowany wynik netto w wysokości 289mln zł).

- w ramach projektu Yme podjęcie działań ukierunkowanych na odzyskanie kapitału zaangażowanego dotychczas w ten projekt,

- działania w celu zakupu udziałów w złożu produkcyjnym na Norweskim Szelfie Kontynentalnym,
- wykonanie wierceń dwóch otworów poszukiwawczych na koncesjach PL 497 i PL 498,
- pozyskanie dwóch nowych koncesji poszukiwawczych (PL 643 i PL 655) w ramach rundy licencyjnej APA 2011,

- 12 marca 2013 roku⁸ Talisman Energy (operator złoża Yme) i SBM Offshore (właściciel platformy wydobywczej) ogłosiły informację o zawarciu porozumienia w sprawie usunięcia wadliwej platformy ze złoża Yme. Zgodnie z zapisami porozumienia SBM Offshore, zapłacił członkom konsorcjum kwotę 470 mln USD. Talisman Energy działając w imieniu udziałowców koncesji, zobowiązał się do wykonania niezbędnych prac przygotowawczych na platformie i usunięcia jej ze złoża. Z kolei do SBM Offshore będzie należało przetransportowanie platformy do portu oraz jej utylizacja. Jednocześnie udziałowcy konsorcjum przejmą prawo własności do elementów podwodnej infrastruktury na złożu Yme, dostarczonej przez SBM Offshore. Każda ze stron poniesie koszty uzgodnionego porozumieniem zakresu realizowanych prac.

W segmencie poszukiwań i wydobywania na bieżąco prowadzone są działania w celu rozpoznania nowych perspektywicznych obszarów występowania ropy naftowej i gazu ziemnego. Realizowane prace poszukiwawcze, w tym badania sejsmiczne i wiercenia poszukiwawcze, mają na celu potwierdzenie występowania węglowodorów przed przystąpieniem do zagospodarowania złoża. Obecnie prowadzone prace poszukiwawcze na Morzu Bałtyckim obejmują przede wszystkim analizy potencjału zasobowego i możliwości zagospodarowania potencjalnych obiektów na koncesjach: Gotlandia, Łeba, Sambia E i Sambia W, a także prace związane z przygotowaniem do wiercenia otworu poszukiwawczego w ramach koncesji Rozewie.

Na Norweskim Szelfie Kontynentalnym w 2012 roku zakończono wiercenie dwóch otworów poszukiwawczych, nie uzyskując jednak przepływu węglowodorów. Pozostałe prace poszukiwawcze na koncesjach norweskich obejmują przede wszystkim wykonanie badań sejsmicznych.

⁸ Wydarzenie po dacie bilansowej.

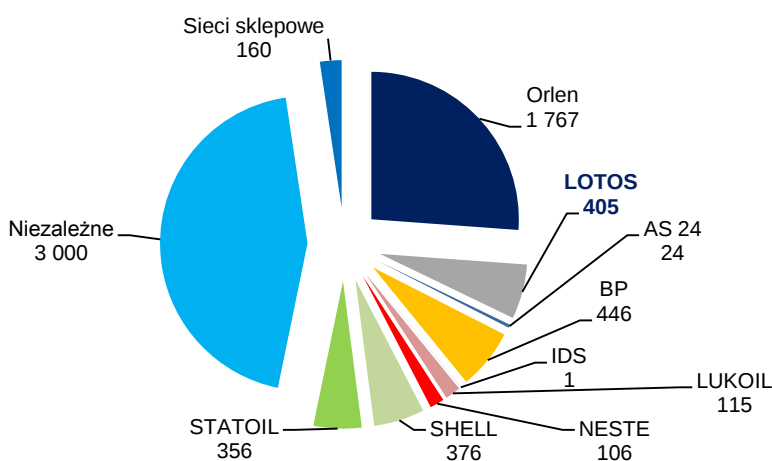
Planowane prace poszukiwawcze na Litwie obejmują wiercenia poszukiwawcze na obszarze spółki UAB Manifoldas, rozwinięty program badań sejsmicznych, analizy możliwości intensyfikacji wydobycia poprzez zatłaczanie CO₂ na złożach, a także dalszą ocenę potencjału niekonwencjonalnego.

3.4. OBSZAR DETALICZNEJ SPRZEDAŻY PALIW

3.4.1. CHARAKTERYSTYKA BRANŻY DETALICZNEJ

Na koniec 2012 roku liczba stacji paliw w Polsce wyniosła ok. 6 700.⁹ W ciągu tego roku miała miejsce kontynuacja konsolidacji sektora detalicznego oraz optymalizacja sieci stacji. Znaczącym ruchem w tym kierunku było podpisanie pod koniec roku przez koncern Shell porozumienia w sprawie przejęcia sieci stacji należących do Neste, liczącej 106 obiektów. W porównaniu do poprzedniego roku wzrosła liczba stacji należących do koncernów zarówno krajowych, jak i zagranicznych. Równocześnie nastąpił spadek liczby stacji należących do operatorów niezależnych. Wśród tych, którzy pozostali na rynku, także zauważalna jest tendencja do przystępowania do sieci. Wraz z rozwojem sieci autostrad w Polsce postępował wzrost liczby stacji autostradowych. Na koniec roku liczba Miejsc Obsługi Podróżnych (MOP) w kraju wynosiła 43.¹⁰

Stacje paliw w Polsce na koniec 2012 roku

Źródło: POPiHN.

Pozycja Grupy Kapitałowej LOTOS na rynku detalicznym

Sprzedaż na rynku detalicznym poprzez sieć stacji paliw w wyodrębnionych systemach CODO, DOFO, DODO i SDS (terminale przeznaczone dla odbiorców przemysłowych) realizowana jest przez spółkę LOTOS Paliwa.

Nastawienie Grupy Kapitałowej LOTOS na wymagania rynku oraz umacnianie wiodących kanałów zbytu jak również aktywne poszukiwanie nowych możliwości wzrostu sprzedaży skutkowało w 2012 roku zwiększeniem udziału w rynku paliw w Polsce.

Grupa Kapitałowa LOTOS dąży do realizacji celu strategicznego, jakim jest osiągnięcie 10% udziału w rynku detalicznym paliw do końca 2015 roku. Umocnienie pozycji na rynku oraz rozwój sieci wg wstępnych szacunków

⁹Według danych POPiHN.

¹⁰Według danych POPiHN.

umożliwiły osiągnięcie 8% udziału w segmencie detalicznym pod koniec 2012 roku. Wychodząc naprzeciw potrzebom klienta w ofercie detalicznej znajdują się zaawansowane technologicznie paliwa LOTOS Dynamic, które poprawiają parametry dynamiki i pozwalają na pełne wykorzystanie mocy samochodu jak również gwarantują zachowanie wysokiej jakości parametrów nawet w temperaturze - 32°C. Ponadto segment premium kierował do klienta urozmaiconą ofertę gastronomiczną i oferował nagrody w ramach programu lojalnościowego LOTOS Navigator. Widoczny rozwój w segmencie ekonomicznym prezentuje LOTOS Optima. Na koniec 2012 roku funkcjonowało pod tą marką 101 stacji, czyli ponad dwa razy tyle co pod koniec 2011 roku. Marka LOTOS Optima zyskała uznanie wśród konsumentów wrażliwych na poziom cen detalicznych.

3.4.2. SIEĆ STACJI PALIW LOTOS

W 2012 roku intensywnie kontynuowano rozbudowę sieci stacji paliw LOTOS poprzez włączenia nowych obiektów w kanale CODO – sieć stacji własnych oraz DOFO – sieć franczyzowa. W roku 2012, zarówno w kanale CODO jak i DOFO, dynamicznie rozwijano również koncept stacji OPTIMA – stacji dedykowanych dla segmentu ekonomicznego.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku pod brandem LOTOS i LOTOS Optima znajdowały się:

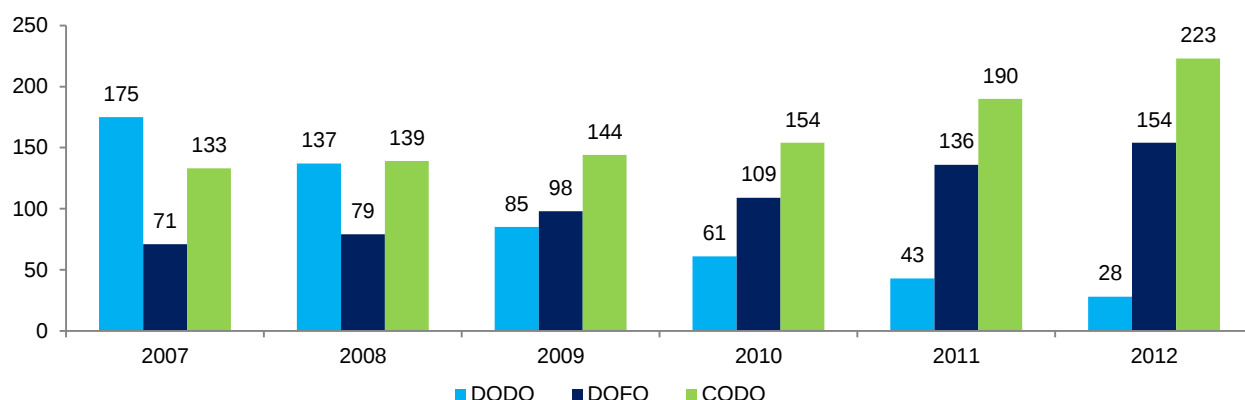
LOTOS Premium

1. 152 stacje CODO
2. 124 stacje DOFO
3. 28 stacje DODO

LOTOS Optima

1. 71 stacji CODO
2. 30 stacji DOFO

Struktura sieci LOTOS

Źródło: opracowanie własne LOTOS Paliwa

Dynamicznie rozwija się sieć stacji partnerskich funkcjonujących w ramach umowy Partnerstwa Handlowego. W 2012 roku włączono do sieci DOFO PREMIUM 9 obiektów oraz 13 obiektów ekonomicznych LOTOS Optima.

W zakresie rozwoju sieci stacji własnych prowadzony jest proces pozyskania nieruchomości, dla którego najistotniejszym kryterium doboru lokalizacji jest wielkość potencjału sprzedażowego związanego z daną lokalizacją. Do sieci CODO włączono 11 obiektów PREMIUM (w tym 1 stacja MOP) i 38 obiektów ekonomicznych LOTOS Optima.

Istotnym obszarem działania sieci LOTOS jest sprzedaż pozapaliwowa. W tym zakresie głównymi kierunkami działań w 2013 roku będą:

- kontynuacja rozwoju konceptu kącików gastronomicznych Cafe Punkt,
- poszerzanie oferty gastronomicznej poprzez wprowadzanie nowych produktów,
- rozwój oferty myjni, w tym zwłaszcza w zakresie myjni bezdotykowych.

3.4.3. ISTOTNE WYDARZENIA W DZIAŁALNOŚCI DETALICZNEJ

Najważniejsze dokonania w obszarze detalicznym sieci stacji paliw w 2012 roku:

- Rozszerzenie współpracy z flotami obcymi (firma DKV/Niemcy) na wybranych stacjach własnych LOTOS.
- Wdrożenie nowej koncepcji wizualizacji segmentu Premium w sieci stacji CODO i DOFO.
- Pozyskanie 5 nowych lokalizacji dla sieci stacji autostradowych
- Rozpoczęcie IV edycji programu Lojalnościowego LOTOS Navigator

3.4.4. PROJEKT OPTIMA

Rynek stacji Paliw w Polsce funkcjonuje w trzech segmentach – premium, ekonomicznym (nastawionym na cenę) oraz w segmencie stacji przymarketowych. Zmiany zachodzące na rynku paliw w Polsce wskazują na szczególną ewolucję sektora ekonomicznego. Rozwija się on w dużo szybszym tempie niż pozostałe segmenty („premium” i „przymarketowe/samoobsługowe”). Dlatego też Grupa Kapitałowa LOTOS uznała za strategiczny cel obecność i rozwój w dwóch segmentach. W efekcie marka LOTOS Optima skierowana do segmentu ekonomicznego przyczyni się do:

- zróżnicowania oferty LOTOS w kategorii stacji paliw,
- zwiększenia sprzedaży poprzez zyskanie nowych grup klientów (w obu segmentach),
- zachowania spójności wizerunku marki LOTOS (oferta wysokiej jakości – konkurencyjna cena w segmencie ekonomicznym jako wynik rezygnacji z dodatkowych usług, przy zachowaniu jakości),
- osiągnięcia celów stawianych przed marką LOTOS (m.in. wzrost udziału w rynku detalicznym do 10 % w 2015 roku, rozwój ogólnopolskiej sieci stacji paliw).

Na koniec 2012 roku w sieci LOTOS Optima działało 101 obiektów, co dla spółki LOTOS Paliwa oznaczało podwojenie liczby placówek w tym segmencie w porównaniu z 2011 roku.

Stacje LOTOS Optima zlokalizowane są w rejonach o różnicowanym potencjale rozwoju sprzedaży, tak, aby zapewnić optymalny rozwój całej sieci. Obecnie placówki LOTOS Optima działają już we wszystkich województwach.

Stacje LOTOS Optima, oferujące najwyższej jakości paliwa w optymalnej cenie, zostały dobrze przyjęte przez klientów, a atrakcyjne warunki współpracy przyciągają kolejnych partnerów franczyzowych. W przeciwieństwie do innych franczyzodawców LOTOS umożliwia swoim partnerom skorzystanie z tzw. co-brandu w postaci umieszczenia logo partnera na pylonie cenowym. Takie podejście czyni ofertę LOTOS jeszcze bardziej atrakcyjną.

3.5. OBSZAR HURTOWEJ SPRZEDAŻY PALIW

3.5.1. CHARAKTERYSTYKA RYNKU HURTOWEGO I POZYCJA GRUPY KAPITAŁOWEJ LOTOS

Struktura sprzedaży na rynku polskim jest odbiciem mocy produkcyjnych dwóch koncernów będących w posiadaniu kompleksów rafineryjnych, które zajmują się przerobem ropy i produkcją paliw ciekłych: PKN Orlen S.A. oraz Grupy

LOTOS S.A., mających odpowiednio ok. 16 mln ton i 10,5 mln ton nominalnych mocy przerobowych. Rafinerie w Płocku i Gdańsku dostarczają powyżej 70% produkcji na krajowym rynku.

Szacunkowa struktura zaopatrzenia rynku krajowego

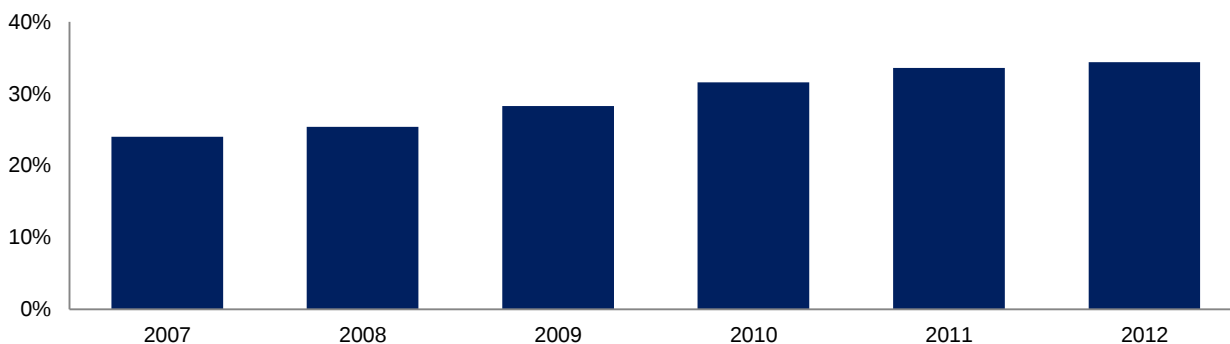

Źródło: POPiHN

Grupa Kapitałowa LOTOS buduje swoją pozycję na rynku krajowym, wykorzystując zwiększone moce przerobowe w konsekwencji rozbudowy rafinerii ramach Programu 10+.

Umocnianie wiodących kanałów zbytu jak również aktywne poszukiwanie nowych możliwości wzrostu sprzedaży skutkowało w 2012 roku zwiększeniem udziału Grupy LOTOS S.A. w rynku paliw w Polsce do poziomu 34%, tj. o 0,4 pp w porównaniu do 2011 roku.

Udział Grupy Kapitałowej LOTOS w krajowym rynku paliw

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych POPiHN

3.5.2. PRODUKTY, TOWARY I USŁUGI

Cała sprzedaż Grupy Kapitałowej LOTOS, która nie trafia bezpośrednio na rynek detaliczny opisany w rozdziale 3.4, skierowana zostaje na rynek hurtowy, którego odbiorcami są:

- Partnerzy handlowi posiadających własne stacje niezależne oraz prowadzące lokalny hurt jak również w trybie przetargów publicznych - sprzedaż realizowana przez spółkę LOTOS Paliwa,
- Sieci stacji koncernów międzynarodowych działających na rynku polskim,
- Instytucje Państwowe w ramach przetargów ogólnokrajowych,
- Spółki zależne, które zajmują się sprzedażą produktów pozostałych:
 - LOTOS Tank - paliwo lotnicze,

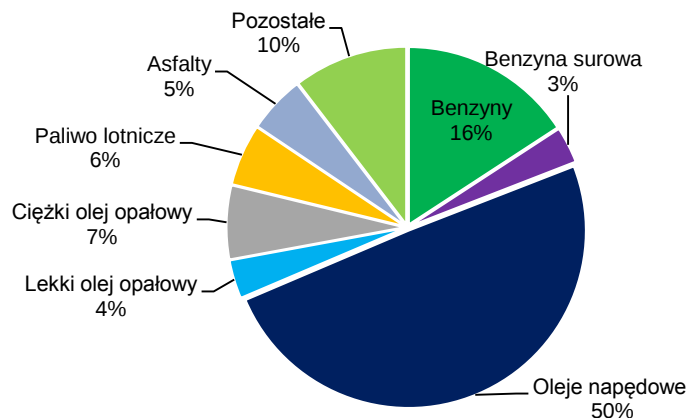
Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2012

- LOTOS Asfalt - komponenty asfaltowe, paliwa żeglugowe, ciężki olej opałowy,
- LOTOS Oil - oleje bazowe, ekstrakty, rafinat,
- LOTOS Parafiny - gacze parafinowe,
- LOTOS Paliwa - gaz płynny (propan-butan),
- LOTOS Parafiny – była spółka z Grupy Kapitałowej, odbiorca gaczy parafinowych,
- Odbiorcy eksportowi.

Struktura asortymentowa przychodów ze sprzedaży Grupy Kapitałowej LOTOS (w tys. zł)

	za okres		za okres	
	01.01.2012 -	31.12.2012	01.01.2011 -	31.12.2011
	tys. zł	% udział	tys. zł	% udział
Benzyny	5 221 788	15,8%	4 511 001	15,5%
Benzyna surowa	1 097 071	3,3%	480 080	1,6%
Reformat	458 827	1,4%	477 264	1,6%
Oleje napędowe	16 374 326	49,5%	15 112 466	51,6%
Paliwo bunkrowe	111 347	0,3%	115 782	0,4%
Lekki olej opałowy	1 145 857	3,5%	1 223 309	4,2%
Ciężki olej opałowy	2 226 874	6,7%	1 600 701	5,5%
Paliwo lotnicze	1 855 654	5,6%	1 397 304	4,8%
Oleje smarowe	367 701	1,1%	319 631	1,1%
Oleje bazowe	568 804	1,7%	551 806	1,9%
Asfalty	1 730 266	5,2%	1 912 436	6,5%
Gazy płynne	502 388	1,5%	274 185	0,9%
Ropa naftowa	239 828	0,7%	224 248	0,8%
Pozostałe produkty, towary i materiały rafineryjne	765 660	2,3%	598 212	2,1%
Pozostałe produkty, towary i materiały	180 823	0,5%	212 754	0,7%
Usługi	280 877	0,8%	248 497	0,8%
Efekt rozliczenia rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	(17 091)	0,1%	(90)	0,0%
Razem	33 111 000	100,0%	29 259 586	100,0%

**Procentowe ujęcie asortymentowej struktury przychodów ze sprzedaży Grupy Kapitałowej LOTOS
(na 31 grudnia 2012 roku)**

Struktura asortymentowa sprzedaży Grupy Kapitałowej LOTOS (w tys. ton)

	za okres 01.01.2012 - 31.12.2012		za okres 01.01.2011 - 31.12.2011		zmiana 12/11
	tys. ton	% udział	tys. ton	% udział	%
Benzyny	1 508	14,9%	1 446	14,4%	4,3%
Benzyna surowa	356	3,5%	174	1,7%	104,0%
Reformat	130	1,3%	164	1,6%	-20,4%
Oleje napędowe	4 592	45,2%	4 745	47,4%	-3,2%
Paliwo bunkrowe	34	0,3%	43	0,4%	-20,9%
Lekki olej opałowy	338	3,3%	403	4,0%	-16,2%
Ciężki olej opałowy	1 075	10,6%	910	9,1%	18,2%
Paliwo JET A-1	543	5,3%	457	4,6%	18,9%
Oleje smarowe	69	0,7%	65	0,7%	7,2%
Oleje bazowe	152	1,5%	148	1,5%	2,9%
Asfalty	753	7,4%	991	9,9%	-24,0%
Gazy płynne	173	1,7%	93	0,9%	86,1%
Pozostałe produkty rafineryjne, towary i materiały	434	4,3%	383	3,8%	13,4%
Razem produkty, towary i materiały ropopochodne	10 158	100,0%	10 021	100,0%	1,4%

W roku 2012 wolumen sprzedaży Grupy Kapitałowej LOTOS odnotował wzrost o 1,4% osiągając poziom 10.158 tys. ton.

Największy udział w sprzedaży, podobnie jak w ubiegłych latach miał olej napędowy. Wolumen sprzedaży oleju napędowego wyniósł w 2012 roku 4.592 tys. ton, osiągając tym samym udział w ogóle sprzedaży 47,4%. Drugą co do wielkości pozycją w ilościowej strukturze sprzedaży Grupy Kapitałowej LOTOS są benzyny, z udziałem na poziomie 14,9%. Wielkość wolumenu sprzedaży benzyny w roku 2012 wyniosła 1.508 tys. ton, co oznacza wzrost sprzedaży w stosunku do poprzedniego roku o 4,3%. Ostatnią pozycją, której udział w ogólnej masie sprzedaży Grupy Kapitałowej LOTOS jest na poziomie bliskim 10% jest ciężki olej opałowy, z udziałem w sprzedaży na

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2012

poziomie 10,6%. Wielkość sprzedaży tej grupy produktów wyniosła 1.075 tys. ton i wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o 18,2%.

Struktura asortymentowa sprzedaży Grupy Kapitałowej LOTOS w podziale na rynki zbytu

		za okres 01.01.2012-31.12.2012		za okres 01.01.2011-31.12.2011		zmiana 2011/2010
		tys. ton	% udział	tys. ton	% udział	%
Kraj	Benzyny	1 105	10,9%	1 091	14,8%	1,3%
	Oleje napędowe	4 256	41,9%	4 635	63,1%	-8,2%
	Paliwo bunkrowe	34	0,3%	43	0,6%	-20,9%
	Lekki olej opałowy	338	3,3%	403	5,5%	-16,2%
	Ciężki olej opałowy	117	1,2%	113	1,5%	3,4%
	Paliwo JET A-1	110	1,1%	79	1,1%	40,1%
	Oleje smarowe	50	0,5%	48	0,7%	4,5%
	Oleje bazowe	7	0,1%	8	0,1%	-10,4%
	Asfalty	532	5,2%	694	9,4%	-23,2%
	Gazy płynne	163	1,6%	93	1,3%	75,6%
	Pozostałe produkty rafineryjne, towary i materiały	300	3,0%	145	2,0%	107,2%
Razem kraj		7 012	69,0%	7 351	73,4%	-4,6%
Sprzedaż zagraniczna	Benzyny	403	4,0%	355	13,3%	13,5%
	Benzyna surowa	356	3,5%	174	6,5%	103,8%
	Reformat	130	1,3%	164	6,1%	-20,4%
	Oleje napędowe	337	3,3%	110	4,1%	206,4%
	Paliwo bunkrowe	0	0,0%	0	0,0%	-
	Ciężki olej opałowy	958	9,4%	797	29,8%	20,3%
	Paliwo JET A-1	433	4,3%	378	14,2%	14,5%
	Oleje smarowe	19	0,2%	17	0,6%	14,9%
	Oleje bazowe	145	1,4%	140	5,2%	3,6%
	Asfalty	221	2,2%	298	11,1%	-25,8%
	Gazy płynne	10	0,1%	0	0,0%	-
	Pozostałe produkty rafineryjne, towary i materiały	135	1,3%	238	8,9%	-43,4%
Razem sprzedaż zagraniczna		3 146	31,0%	2 670	26,7%	17,8%
Razem		10 158	100,0%	10 021	100,0%	1,4%

Wolumen sprzedaży krajowej spadł w 2012 roku o 339 tys. ton (-4,6% rok do roku), przy jednoczesnym wzroście eksportu o 476 tys. ton (17,8% rok do roku). Największy wpływ na wzrost sprzedaży eksportowej Grupy Kapitałowej LOTOS w 2012 roku miały: wzrost wolumenu sprzedanego oleju napędowego o 227 tys. ton (wzrost o 206,4% w porównaniu z rokiem poprzednim) do poziomu 337 tys. ton oraz wzrost wolumenu sprzedawanej benzyny surowej o 182 tys. ton (wzrost o 103,8%) do poziomu 356 tys. ton. Ponadto w roku 2012 na rynku krajowym odnotowano wzrost sprzedaży: paliwa JET A-1 do poziomu 110 tys. ton (40,1%), gazów do 163 tys. ton (75,6%) oraz pozostałych produktów rafineryjnych do 300 tys. ton (107,2%). Wpływ na wielkość sprzedaży krajowej miała mniejsza niż w roku poprzednim konsumpcja oleju napędowego, czego efektem był spadek sprzedaży tego produktu przez Grupę Kapitałową LOTOS do poziomu 4 256 tys. ton (-8,2%). Spadkowi uległa także sprzedaż lekkiego oleju opałowego do

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2012

poziomu 338 tys. ton (-16,2%) oraz asfaltów do poziomu 532 tys. ton (spadek o 23,2% rok do roku). Sprzedaż olejów smarowych oraz ciężkiego oleju opałowego pozostała na poziomie zbliżonym do 2011 roku i wyniosła odpowiednio 50 tys. ton oraz 117 tys. ton.

Przychody netto ze sprzedaży Grupy Kapitałowej LOTOS w podziale na rynki zbytu

	za okres		za okres	
	01.01.2012 - 31.12. 2012		01.01.2011 - 31.12. 2011	
	tys. zł	% udział	tys. zł	% udział
Sprzedaż krajowa:	24 150 082	72,9%	22 690 961	77,5%
- <i>produkty i usługi</i>	23 115 448	69,8%	22 292 115	76,1%
- <i>towary i materiały</i>	1 034 634	3,1%	398 846	1,4%
Sprzedaż zagraniczna:	8 960 918	27,1%	6 568 625	22,5%
- <i>produkty i usługi</i>	8 576 400	25,9%	5 965 745	20,4%
- <i>towary i materiały</i>	384 518	1,2%	602 880	2,1%
Razem	33 111 000	100,0%	29 259 586	100,0%

Najwięksi odbiorcy Grupy Kapitałowej LOTOS

W 2012 roku Grupa Kapitałowa LOTOS nie posiadała żadnego odbiorcy, którego udział w przychodach ze sprzedaży ogółem Grupy Kapitałowej LOTOS przekroczył 10%.

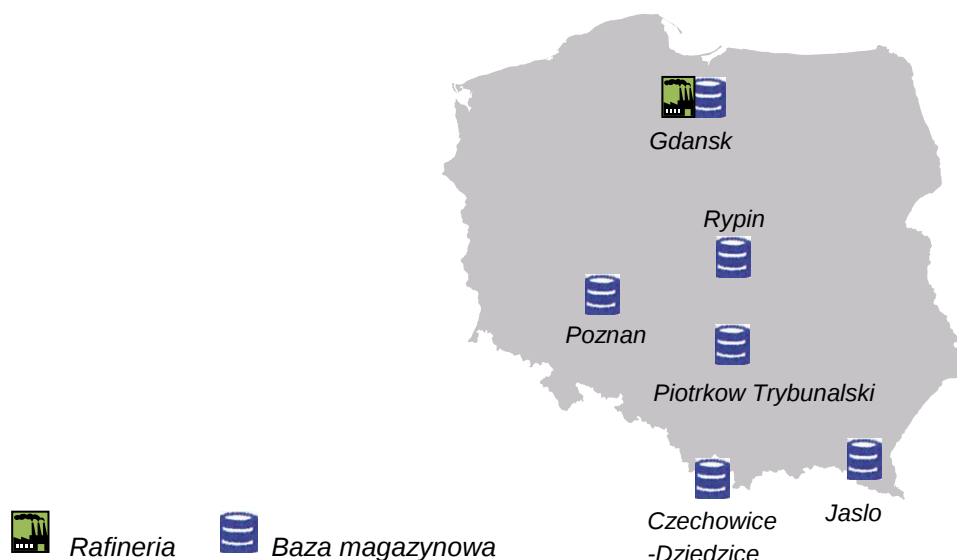
W 2011 roku Grupa Kapitałowa LOTOS posiadała jednego odbiorcę, którego udział w przychodach ze sprzedaży ogółem Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. przekroczył 10%. Była to firma Shell POLSKA Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, której udział w przychodach ze sprzedaży wyniósł 10,25%. Zgodnie z wiedzą Spółki, do dnia publikacji Sprawozdania Zarządu z Działalności Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. pomiędzy Grupą LOTOS S.A. i Shell POLSKA Sp. z o.o. nie występowały powiązania formalne, za wyjątkiem umów handlowych.

Sprzedaż do koncernów

W sytuacji malejącej liczby koncernów międzynarodowych posiadających w Polsce zorganizowane sieci stacji paliw, utrzymanie 30% udziału w rynku paliw w najbliższych latach będzie możliwe dzięki, między innymi, nawiązywaniu i poszerzaniu współpracy z sieciami super i hipermarketów przy jednoczesnym poszukiwaniu możliwości maksymalizowania uzyskiwanych marż.

W 2013 roku Spółka będzie dostarczać paliwo do koncernów: Statoil, Shell, BP oraz Lukoil. Realizacji założeń wolumenowych towarzyszy wybór optymalnej, czyli gwarantującej uzyskanie najwyższych marż, struktury klientów.

3.6. LOGISTYKA

Grupa Kapitałowa LOTOS prowadzi działania mające na celu usprawnianie procesu logistyki i dystrybucji produktów, surowców i komponentów. Działania te obejmują optymalizację wykorzystywanej siatki baz paliw, transportu kolejowego, morskiego oraz samochodowego z uwzględnieniem oczekiwań klientów, okresowych wahań sprzedaży oraz dążenie do ograniczania kosztów w całym łańcuchu logistycznym.

- W 2012 roku rozszerzono zakres usług realizowanych w obszarze logistyki, wdrożono nowe systemy informatycznej wymiany danych, poszerzono ofertę dystrybucyjną paliw oraz istotnie usprawniono proces zarządzania logistyką wtórną. Jednocześnie prowadzono prace przygotowawcze do uruchomienia pełnej automatyzacji i centralizacji procesu obsługi kierowców w bazach własnych. Planowana realizacja tego projektu w 2013 roku pozwoli na standaryzację pracy i poprawę efektywności kosztowej.

- Sprawnie funkcjonujący system logistyczny pozwolił na zapewnienie bezpieczeństwa dystrybucji Grupie Kapitałowej LOTOS na spełnienie obowiązujących wymogów ustawowych dotyczących tworzenia, **utrzymywania i rotacji zapasów obowiązkowych** oraz **wykonanie Narodowego Celu Wskaźnikowego (NCW)** w zakresie ilości biokomponentów wprowadzanych do obrotu.

- W 2012 roku Grupa Kapitałowa LOTOS zrealizowała dodatkowe przychody z tytułu świadczenia usług logistycznych dla firm zewnętrznych, w tym usługi rotacji paliw oraz **sprzedaży na rynku tzw. „usługi biletowej”** polegającej na utrzymywaniu w imieniu klientów zapasów obowiązkowych paliw.

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2012

Dane o zaopatrzeniu i zakupach

Struktura terytorialna zakupów surowców, towarów i materiałów ropopochodnych Grupy Kapitałowej LOTOS

	za okres 01.01.2012 - 31.12. 2012		za okres 01.01.2011 - 31.12. 2011	
	tys. zł	% udział	tys. zł	% udział
Zakupy krajowe	2 862 204	10,1%	2 692 449	9,9%
Zakupy zagraniczne	25 599 534	89,9%	24 486 562	90,1%
Zakupy razem	28 461 738	100,0%	27 179 011	100,0%

Struktura zaopatrzenia Grupy Kapitałowej LOTOS

	za okres 01.01.2012 - 31.12. 2012		za okres 01.01.2011 - 31.12. 2011	
	tys. zł	% udział	tys. zł	% udział
Surowce	27 738 738	88,5%	26 535 035	89,2%
Towary	896 410	2,9%	652 982	2,2%
Usługi	1 518 510	4,9%	1 553 673	5,2%
Materiały	363 859	1,2%	408 701	1,4%
Pozostałe zakupy*	778 944	2,5%	601 859	2,0%
Razem	31 296 461	100,0%	29 752 250	100,0%

* w tym: środki trwałe, środki trwałe w budowie, zaliczki na środki trwałe w budowie, wartości niematerialne.

Struktura zaopatrzenia w towary ropopochodne Grupy Kapitałowej LOTOS

	za okres 01.01.2012 - 31.12.2012		za okres 01.01.2011 - 31.12.2011	
	tys. zł	% udział	tys. zł	% udział
Gaz płynny	409	0,1%	84 441	13,0%
Benzyny	222 083	31,2%	252 390	39,0%
Oleje napędowe	393 018	55,2%	256 554	39,7%
Pozostałe	96 307	13,5%	53 402	8,3%
Razem	711 817	100,0%	646 787	100,0%

Struktura zaopatrzenia w surowce, półprodukty, chemikalia i materiały ropopochodne Grupy Kapitałowej LOTOS

	za okres 01.01.2012 - 31.12.2012		za okres 01.01.2011 - 31.12.2011	
	tys. zł	% udział	tys. zł	% udział
Ropa naftowa	24 667 252	90,6%	22 519 066	86,4%
Olej napędowy	8 102	0,0%	668 701	2,6%
Komponenty do benzyn: MTBE/ETBE	332 258	1,2%	295 020	1,1%
Estry metylowe kwasów tłuszczowych	926 524	3,4%	1 066 343	4,1%
Benzyny	359	0,0%	40 487	0,2%

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2012

	za okres		za okres	
	01.01.2012 - 31.12.2012		01.01.2011 - 31.12.2011	
	tys. zł	% udział	tys. zł	% udział
Olej opałowy ciężki	58 339	0,2%	211 343	0,8%
Alkohol etylowy	181 691	0,7%	167 220	0,6%
Dodatki	119 417	0,4%	100 826	0,4%
Parafiny/gacz parafinowy	-	0,0%	60 464	0,2%
Destylat naftowy	149 369	0,5%	109 065	0,4%
Komponent oleju napędowego	342 900	1,3%	747 426	2,9%
Gaz ziemny	406 005	1,5%	51 386	0,2%
Asfalty, komponenty i dodatki asfaltowe	55 215	0,2%	26 926	0,1%
Surowiec do produkcji FAME	475 795	1,7%	438 384	1,7%
Pozostałe	26 695	0,1%	29 567	0,1%
Razem	27 749 921	100,0%	26 532 224	100,0%

Najwięksi dostawcy Grupy Kapitałowej LOTOS

Zarówno w 2012 roku jak i w 2011 roku wystąpiło dwóch dostawców, których udział w zaopatrzeniu przekroczył 10% przychodów ze sprzedaży ogółem Grupy Kapitałowej LOTOS. Były to firmy: MERCURIA ENERGY TRADING z siedzibą w Genewie i Petraco Oil Company Ltd. z siedzibą w Wielkiej Brytanii. Udział w zaopatrzeniu Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A. powyższych dostawców wyniósł odpowiednio: 51,64% (2011: 34,09%) i 11,67% (2011: 27,23%). Zgodnie z wiedzą Spółki, do dnia publikacji Sprawozdania Zarządu z Działalności Grupy Kapitałowej LOTOS pomiędzy Grupą LOTOS S.A. i żadnym z wyżej wymienionych dostawców nie występowały powiązania formalne, za wyjątkiem umów handlowych.

3.6.1. LOGISTYKA MORSKA

Logistyka morska jest ważnym elementem w łańcuchu logistycznym Grupy Kapitałowej LOTOS. Połączenie rurociągami produktowymi rafinerii w Gdańsku z bazą przeładunkową paliw płynnych w Porcie Północnym daje firmie znaczącą przewagę logistyczną. Transport morski stanowi główną drogę wysyłek eksportowanych produktów naftowych oraz istotną część dostaw surowców i komponentów do produkcji. Nieznaczące ograniczenie w 2012 roku liczby tankowców przewożących ładunki Grupy Kapitałowej w eksporcie i imporcie w stosunku do 2011 roku należy przypisywać głównie optymalizacji wielkości ładunków (większe ładunki eksportowanych produktów naftowych, szczególnie ciężkiego oleju opałowego) oraz zmianie struktury dostawców biokomponentów (znaczący udział dostaw od krajowych podmiotów).

- **Baza Przeładunkowa Paliw Płynnych**, gdzie operuje Naftoport, stwarza możliwości przeładunku zbiornikowców o zanurzeniu do 15 m i możliwość załadunku do 150 tys. ton ropy lub produktów naftowych. Dzięki temu Grupa Kapitałowa LOTOS efektywnie eksportuje nadwyżki produkcyjne, lokując je głównie na rynkach krajów skandynawskich, Północno-Zachodniej Europy oraz krajów nadbałtyckich. Bezpośrednie połączenie z portem ułatwia także organizację i prowadzenie importu produktów naftowych – przede wszystkim komponentów oleju napędowego i lekkiego oleju opałowego.

- Położenie rafinerii Grupy LOTOS S.A. w pobliżu morskiego terminala przeładunkowego ropy naftowej pozwala na **dywersyfikację dostaw surowca**, umożliwia dostawy ropy naftowej pochodzącej z własnych złóż na Bałtyku i na Litwie, a w niedalekiej przyszłości również z Morza Północnego.

- Grupa Kapitałowa LOTOS konsekwentnie dąży do przejmowania w dostawach morskich gestii transportowej, czyli **kontrolowania transportu na jak najdłuższym odcinku łańcucha dostaw**, od frachtowania statków po formalną obsługę transportu morskiego. Zapewnia to większą kontrolę i usprawnia proces planowania przeładunków w portach morskich, pozwalając minimalizować przypadki przestoju statków i optymalizować związane z tym koszty. W 2012 roku Grupa Kapitałowa LOTOS przejęła większość czynności związanych z samodzielnym pozyskiwaniem tonażu do przewozów morskich, rezygnując z pośrednictwa firm zewnętrznych.

- W 2012 roku kontynuowano **prace projektowe związane z budową morskiego terminala przeładunkowego na Martwej Wiśle** w bezpośrednim sąsiedztwie rafinerii w Gdańsku. Projekt ma na celu umożliwienie przeładunków komponentów i produktów o jednostkowych wolumenach do 5 tys. ton w eksporcie i imporcie na własnym nabrzeżu Grupy Kapitałowej LOTOS.

3.6.2. LOGISTYKA KOLEJOWA

W celu optymalnego wykorzystania aktywów oraz zapewnienia efektywnej ekonomicznie, sprawnej i bezpiecznej dystrybucji własnych produktów, spółki Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS zlecają ich transport kolejowy spółce LOTOS Kolej, która oferuje kompleksową usługę przewozową. Obejmuje ona wszystkie etapy kolejowego transportu towarów (głównie ropopochodnych, chemii oraz przesyłek kontenerowych) od spedycji, przez przewóz i obsługę wybranych bocznic (między innymi w Gdańsku, Czechowicach, Jaśle, Rypinie i Poznaniu Górczynie), po usługi serwisu technicznego taboru kolejowego wraz z myciem i czyszczeniem cystern kolejowych (Spółka posiada najnowocześniejszą w kraju oczyszczalnię cystern, spełniającą surowe wymogi ekologiczne). Spółka jest jedynym prywatnym przewoźnikiem w Polsce, który posiada potencjał do obsługi nie tylko przewozów całopociągowych, ale również przewozów pojedynczych wagonów, co stanowi istotną przewagę konkurencyjną na rynku. LOTOS Kolej dysponuje nowatorskim systemem logistyki kolejowej pozwalającym m.in. w czasie rzeczywistym monitorować położenie i parametry techniczno-handlowe każdego uruchamianego pociągu. Dodatkowo Spółka należy do ścisłej czołówki pod względem wykorzystywania najnowocześniejszych lokomotyw w kraju, co w znaczący sposób wpływa na zwiększenie efektywności realizowanych przewozów i jest gwarancją wysokiej jakości oraz sprawności świadczonych usług przewozowych.

W roku 2012 LOTOS Kolej przewiozła ogółem ponad 10,5 mln ton, z czego na potrzeby kontrahentów spoza GKL przewieziono ponad 4,4 mln ton.

Stały rozwój spółki spowodował, że obecnie LOTOS Kolej posiada potencjał pozwalający w pełni zabezpieczyć potrzeby przewozowe spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS i w coraz większym stopniu świadczyć usługi przewozowe dla podmiotów zewnętrznych.

Spółka LOTOS Kolej w 2012 roku dysponowała **parkiem około 3,6 tys. wagonów** (głównie do przewozów produktów ropopochodnych), oraz blisko **100 lokomotywami**, w tym jednymi z najnowocześniejszych na rynku pociągowymi lokomotywami elektrycznymi Bombardier TRAXX MS/DC i Siemens ES64F4.

3.6.3. TRADING I OPTYMALIZACJA

Działania w tym obszarze w 2013 roku koncentrować się będą na optymalizacji struktury gatunków ropy naftowej polegającej m.in. na zwiększaniu udziału dostaw surowca drogą morską. Przewidywane jest uruchomienie dostaw ropy naftowej wydobywanej przez LOTOS Geonafta na Litwie. Nadal prowadzone będą prace nad doskonaleniem i dalszą integracją kluczowych funkcji i kompetencji niezbędnych do zarządzania marżą zintegrowaną.

- Wolumen sprzedaży eksportowej Grupy LOTOS S.A. zależny będzie od wielkości realizowanej sprzedaży na rynku krajowym, a także od poziomu i struktury przerobu ropy w rafinerii w Gdańsku. Możliwy jest niewielki spadek wolumenu sprzedaży eksportowej ze względu na planowany na wiosnę 2013 roku remont postojowy rafinerii.

- W ramach **optymalizacji łańcucha dostaw** realizowane będą zakupy i pożyczki uzupełniające asortyment produktów naftowych. Działania te ulegną szczególnemu nasileniu w okresie postoju remontowego rafinerii w Gdańsku.

3.7. OCHRONA ŚRODOWISKA

Misja Grupy Kapitałowej LOTOS zakłada jej innowacyjny i zrównoważony rozwój realizowany w sposób przyjazny dla środowiska. Grupa LOTOS S.A. aktywnie włączyła się w prace pod egidą Ministra Gospodarki nad stworzeniem dokumentu określającego najważniejsze wyzwania przed jakimi stoją polscy przedsiębiorcy, w perspektywie 2050 roku. Wizja zrównoważonego rozwoju obejmuje sześć kluczowych obszarów priorytetowych:

- kapitał społeczny
- kapitał ludzki
- infrastrukturę
- zasoby naturalne
- energię oraz jakość państwa i jego instytucji.

Nakłady na środowisko

W skład kosztów związanych z zarządzaniem środowiskiem wchodzi między innymi nakłady poniesione na rzecz badań środowiska, zewnętrznych poświadczeń systemów zarządzania czy też dodatkowych usług świadczonych przez firmy zewnętrzne.

Wydatki na ochronę środowiska obejmują koszty utylizacji odpadów, utrzymania oraz konserwacji infrastruktury i sprzętu, z wyłączeniem opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska.

W okresie objętym raportowaniem zaznacza się wyraźny wzrost wielkości nakładów finansowych przeznaczanych na inwestycje proekologiczne. Po zakończeniu rozbudowy rafinerii w ramach Programu 10+, którego efektem było zwiększenie możliwości przerobowych całego zakładu, Grupa LOTOS S.A. skupiła się na zwiększeniu wydajności instalacji zbudowanych przed rokiem 2008. Rozumie się przez to inwestycje mające na celu zwiększenie efektywności energetycznej poszczególnych komponentów, zmniejszenie ilości zużywanych mediów, ograniczenie emisji niezorganizowanych, czy zawracanie gazów zrzucanych na pochodnie. Zakrojone na szeroką skalę inwestycje proekologiczne przeprowadzono również w niektórych spółkach zależnych.

LOTOS Kolej zakończyła bardzo kosztowną budowę najnowocześniejszej w Polsce instalacji do czyszczenia cystern. W spółce LOTOS Jasło przeprowadzono modernizację dwóch zbiorników magazynowych polegającą na wyposażeniu ich w geomembranę, natomiast w LOTOS Petrobaltic zmodernizowano instalację do ponownego wtłaczania wody zrzutowej. Spółka LOTOS Asfalt, w ramach inwestycji proekologicznych, zakończyła hermetyzację nalewaków do autocystern i cystern kolejowych oraz zakończyła hermetyzację dwóch zbiorników magazynowych produktów.

W 2012 roku wzrosły nakłady na inwestycje proekologiczne. Po zakończeniu rozbudowy rafinerii w ramach Programu 10+ Grupa LOTOS S.A. skupiła się na zwiększeniu wydajności instalacji zbudowanych przed 2008 rokiem. Inwestycje proekologiczne Spółki mają na celu zwiększenie efektywności energetycznej poszczególnych komponentów, zmniejszenie ilości zużywanych mediów, ograniczenie emisji niezorganizowanych, czy zawracanie gazów zrzucanych na pochodnie.

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2012

W 2012 roku Grupa Kapitałowa LOTOS wprowadziła gaz ziemny jako surowiec do produkcji wodoru i jako główny nośnik energii do procesów rafineryjnych, dzięki czemu osiągnięto dwa cele:

- obniżenie emisji podstawowego gazu cieplarnianego – dwutlenku węgla o 100 tys. ton w 2012 roku
- obniżenie emisji zanieczyszczeń energetycznych: w tym dwutlenku siarki o ok. 1,5 tys. ton i pyłu o 150 ton.

Wydatki związane z eksploatacją środowiska w latach 2010 – 2012

	2012	2011	2010
Grupa LOTOS S.A.			
Emisja zanieczyszczeń do powietrza	2 980	4 268	3 817
Pobór wody	140	144	160
Odprowadzanie ścieków	298	313	306
Składowanie odpadów	0	0	0
Razem	3 418	4 725	4 283
Grupa Kapitałowa LOTOS			
Emisja zanieczyszczeń do powietrza	3 218	4 805	4 306
Pobór wody	173	210	245
Odprowadzanie ścieków	388	487	528
Składowanie odpadów	0	0	2
Razem	3 779	5 502	5 081

* ubezpieczenie środowiskowe wnoszone jest dla całej grupy kapitałowej

b. d. - brak danych

Zauważalny spadek wydatków poniesionych z tytułu emisji zanieczyszczeń do powietrza wynika z całokształtu prowadzonych w Grupie Kapitałowej LOTOS inwestycji proekologicznych, w tym głównie zastosowania gazu ziemnego jako materiału do produkcji wodoru i paliwa w zakładowej elektrociepłowni Grupy LOTOS S.A.

3.8. OSIĄGNIĘCIA W DZIEDZINIE BADAŃ I ROZWOJU

Działalność badawczo-rozwojowa

W 2012 roku w Grupie Kapitałowej LOTOS, w związku ze zmianą przepisów prawnych, opracowano technologię i wprowadzono nowy gatunek oleju napędowego o zawartości do 7% objętościowych estrów metylowych kwasów tłuszczowych (tzw. FAME).

Skoncentrowano się na rozwoju technologii związanych z wytworzeniem i optymalizacją technologii produktów z bloku produkcji olejów. Do najważniejszych osiągnięć w dziedzinie badań i rozwoju technicznego w 2012 roku należy zaliczyć:

- prace badawczo-rozwojowe nad produkcją olejów bazowych grupy II o wysokiej lepkości >10 cSt w 100 °C, wytwarzanych z frakcji parafinowej,
- opracowanie technologii, produkcja i sprzedaż oleju bazowego grupy II o niskiej lepkości <5,6 cSt w 100 °C, jako surowca do produkcji olejów silnikowych o podwyższonej jakości,

- opracowanie technologii, produkcja i sprzedaż olejów bazowych grupy I+ w oparciu o nowy produkt – frakcję parafinową. Uzyskano wzrost wydajności olejów, co korzystnie wpływa na charakterystykę energetyczną oraz stopień wykorzystania instalacji Bloku olejowego. Oleje bazowe grupy I+ charakteryzują się niską zawartością siarki, korzystniejszą odparowalnością według Noack'a (*prośba o wyjaśnienie terminu*), wyższą zawartością węglowodorów nasyconych oraz bardzo wysokim wskaźnikiem lepkości (99-110),
- opracowanie technologii, produkcja i sprzedaż lekkiego wosku niskosiarkowego w oparciu o nowy produkt – frakcję parafinową. Wosk niskosiarkowy znajduje zastosowanie w produkcji różnych gatunków parafin i specyfików,
 - produkcję i sprzedaż olejów bazowych Base Oil SAE 10 LS i Base Oil SAE 30 LS o zawartości siarki poniżej 0,5 %m/m, jako surowca do produkcji olejów silnikowych o podwyższonej jakości,
 - technologie produkcji asfaltów drogowych - kontynuowano prace badawczo-rozwojowe mające na celu opracowanie technologii przyjaznych dla środowiska lepiszczy asfaltowych z dodatkiem destruktu gumowego do drogowych mieszanek mineralno-asfaltowych. W 2012 roku wykonano ostatni etap pracy badawczej, związany z walidacją właściwości wyrobu w zastosowaniu końcowym, tj. wykonanie odcinków doświadczalnych z użyciem asfaltu modyfikowanego z dodatkiem gumy MODBIT 45/80-55 CR. Potwierdzono w praktyce właściwości termostabilności i właściwości reologiczne lepiszcza asfaltowego w mieszankach mineralno-asfaltowych, pozwalające na wdrożenie nowego produktu do sprzedaży w 2013 roku,
- prace rozwojowe nad produktami olejowymi wytwarzanymi przez LOTOS Oil - zakończono badania nad podniesieniem jakości:
 - olejów do samochodów osobowych z wykorzystaniem własnych olejów bazowych na zgodność z wymaganiami Zrzeszenia Europejskich Producentów Samochodów (ACEA) z 2010 roku. Pozyskanie Aprobata nastąpi w 2013 roku,
 - olejów do samochodów ciężarowych z wykorzystaniem własnych olejów bazowych. Pozyskanie Aprobata nastąpi w 2013 roku,
 - olejów silnikowych do motocykli 4T na zgodność z wymaganiami JASO (*Japanese Automobile Standards Organization*). Pozyskanie licencji nastąpi w 2013 roku,
- wprowadzenie nowych olejów silnikowych do samochodów ciężarowych (Turdus Powertec 3000, Turdus Powertec 5100);
 - przedłużenie 44 Aprobata dla olejów smarowych,
 - uzyskanie 21 Aprobata dla nowych olejów.

Plany rozwoju technologii

Plan działań nakierowanych na realizację celu strategicznego, jakim jest zwiększenie stopnia konwersji i pogłębienie przerobu surowca, zakładał, że w 2012 roku rozpocznie się faza projektu bazowego kompleksu instalacji rafineryjnych, które przerabiać będą ciężką pozostałość ropy naftowej na produkty wysokowartościowe. W końcu 2011 roku podjęto decyzję o wyborze wariantu rozwojowego, polegającego na **budowie instalacji koksowania**. W 2012 roku została wybrana i zakupiona licencja na proces koksowania, wykonano projekt bazowy instalacji. Zakupiono również technologie procesów towarzyszących oraz przygotowano szereg niezbędnych analiz i założeń technicznych. Rozpoczęto procesy wyboru dostawców mediów i odbiorców produktów. W 2013 roku przygotowany zostanie integracyjny projekt koncepcyjny całego przedsięwzięcia, uzgodnione warunki dostaw mediów oraz odbioru produktów, a także rozpoczęte zostaną działania zapewniające inwestycji odpowiednie finansowanie. Rozpoczęcie budowy instalacji koksowania będzie realizowane do 2015 roku.

3.9. POZOSTAŁE ISTOTNE WYDARZENIA W 2012 ROKU

Realizacja strategii

Pomimo zmienności uwarunkowań rynkowych i spowolnienia gospodarczego w 2012 roku Spółka realizowała cele strategiczne. W obszarze operacyjnym i handlowym realizacja celów strategicznych i osiąganie wyznaczonych wskaźników dla etapów pośrednich przebiegało do roku 2012 zgodnie z przyjętymi założeniami. Udział w krajowym rynku paliw (olej napędowy, benzyna, LOO) Grupy Kapitałowej LOTOS osiągnął 34%, przekraczając poziom wyznaczony dla celu strategicznego.

Kluczowym warunkiem powodzenia strategii zrównoważonego rozwoju Grupy Kapitałowej LOTOS jest rozwój działalności poszukiwawczo-wydobywczej. Realizacja tego celu do końca 2015 roku pozwoli na zbudowanie stabilnego i silnego koncernu naftowego, generującego znaczną część swego zysku z działalności wydobywczej. W 2012 roku produkcja ropy naftowej wyniosła łącznie 262,2 tys. ton, z czego 74,5 tys. ton wydobyto na Litwie.

Znaczący wzrost niepieniężnych i rzeczowych aktywów trwałych w omawianym okresie, bądź przewidywanych w dalszych latach z podaniem źródeł ich finansowania (nakłady zakończone, w toku i rozpoczęte) oraz ich struktura rzeczowa wynikająca ze strategii spółki

Działania Grupy Kapitałowej LOTOS w zakresie inwestycji zaprezentowane zostały w opublikowanym dokumencie Strategia Grupy Kapitałowej LOTOS do 2015 roku oraz kierunki rozwoju do roku 2020. W tym zakresie suma nakładów inwestycyjnych Grupy Kapitałowej LOTOS w latach 2011-2015 nie przekroczy kwoty 5,7 mld PLN, z czego: 68 % stanowi kwota przewidziana na inwestycje w segmencie wydobywczym, a 32 % na rozwój działalności w segmencie produkcji i handlu. Struktura źródeł finansowania inwestycji uwzględniać będzie osiągnięcie przez Grupę Kapitałową LOTOS docelowego poziomu wskaźnika relacji długu do kapitałów własnych.

Paliwo lotnicze

Od początku 2013 roku prowadzona jest sprzedaż bezpośrednia na lotnisku im. F. Chopina w Warszawie. Celem na lata 2013 - 2015 jest intensyfikacja działalności handlowej i rozwój sprzedaży na kolejnych portach lotniczych w Polsce.

LPG

W 2012 roku wzrosła sprzedaż autogazu, co było konsekwencją wzrostu wolumenu produkcji, dzięki uwolnieniu części LPG po wprowadzeniu do sieci rafinerijnej wysokociśnieniowego gazu ziemnego z nowego rurociągu.

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2012

3.10. ISTOTNE UMOWY ORAZ POSTĘPOWANIA SĄDOWE W 2012 ROKU

3.10.1. UMOWY ZNACZĄCE DLA DZIAŁALNOŚCI ZAWARTE W 2012 ROKU

Lp	Kontrahent	Data	Przedmiot umowy/największej umowy	Szacunkowa wartość netto wszystkich umów (zł)	Szerzej opisane	Link
1	Grupa Kapitałowa BP	04-sty-12	Sprzedaż paliw płynnych	1 841 mln ²	Raport bieżący 1/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194.i.653/raporty_i_dane/raporty_biezace/umowy_zawarte_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_podmiotami_grupy_kapitalowej_bp
2	TNK Trade Ltd.	25-sty-12	Zakup ropy naftowej	705 mln ²	Raport bieżący 3/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194.i.656/raporty_i_dane/raporty_biezace/umowy_zawarte_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_tnk_trade_ltd
3	Petraco Oil Company Ltd.	29-lut-12	Zakup ropy naftowej	626 mln ¹	Raport bieżący 9/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194.i.662/raporty_i_dane/raporty_biezace/umowy_zawarte_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_petraco_oil_company_ltd
4	Eminent Energy Ltd.	02-kwi-12	Zakup ropy naftowej	841 mln ¹	Raport bieżący 12/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194.i.665/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umowy_na_dostawy_ropy_naftowej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_ementent_energy_ltd
5	Mercuria Energy Trading SA	03-kwi-12	Zakup ropy naftowej (2 umowy zawarte jednocześnie)	808 mln	Raport bieżący 13/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194.i.666/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umowy_na_dostawy_ropy_naftowej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_mercuria_energy_trading_sa
6	Grupa Kapitałowa Statoil	19-kwi-12	Zakup ropy naftowej	935 mln ¹	Raport bieżący 14/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194.i.667/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_grupa_kapitalowa_statoil
7	Mercuria Energy Trading SA	30-kwi-12	Zakup ropy naftowej	1 060 mln ¹	Raport bieżący 15/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194.i.668/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umowy_na_dostawy_ropy_naftowej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_mercuria_energy_trading_sa
8	Grupa Kapitałowa Chevron	09-maj-12	Sprzedaż ciężkiego oleju opałowego	683 mln ²	Raport bieżący 16/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194.i.669/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_umowy_znaczej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_grupa_kapitalowa_chevron
9	LOTOS Kolej Sp. z o.o.	16-maj-12	Aneks do umowy o świadczenie usług przewozowych	2 751 mln	Raport bieżący 18/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194.i.671/raporty_i_dane/raporty_biezace/aneks_do_umowy_znaczej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_lotos_kolej_sp_z_oo
10	Petraco Oil Company Ltd.	04-lip-12	Zakup ropy naftowej	1 500 mln ¹	Raport bieżący 25/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194.i.678/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_znaczej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_petraco_oil_company_ltd

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2012

Lp	Kontrahent	Data	Przedmiot umowy/największej umowy	Szacunkowa wartość netto wszystkich umów (zł)	Szerzej opisane	Link
11	Mercuria Energy Trading SA	04-lip-12	Zakup ropy naftowej	702 mln ¹	Raport bieżący 26/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.679/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_znaczacej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_mercuria_energy_trading_sa
12	Grupa Kapitałowa Shell	22-sie-12	Zakup ropy naftowej	643 mln ¹	Raport bieżący 27/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.680/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_znaczacej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_grupa_kapitalowa_shell
13	Grupa Kapitałowa Statoil	23-sie-12	Zakup ropy naftowej	651 mln ¹	Raport bieżący 28/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.681/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_znaczacej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_grupa_kapitalowa_statoil
14	Mercuria Energy Trading SA	12-wrz-12	Zakup ropy naftowej	1 249 mln ¹	Raport bieżący 29/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.682/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_znaczacej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_mercuria_energy_trading_sa
15	PKN Orlen	12-wrz-12	Sprzedaż gazu płynnego	651 mln ²	Raport bieżący 30/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.683/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_znaczacej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_grupa_kapitalowa_pkn_orlen
16	Grupa Kapitałowa BP	01-paź-12	Sprzedaż oleju napędowego	626 mln ¹	Raport bieżący 31/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.684/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_znaczacej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_grupa_kapitalowa_bp
17	Mercuria Energy Trading SA	19-paź-12	Zakup ropy naftowej	811 mln ¹	Raport bieżący 33/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.686/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_znaczacej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_mercuria_energy_trading_sa
18	Petraco Oil Company Ltd.	26-paź-12	Zakup ropy naftowej	820 mln ¹	Raport bieżący 34/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.687/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_umowy_znaczacej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_petraco_oil_company_ltd
19	Grupa Kapitałowa Shell	27-lis-12	Zakup ropy naftowej	913 mln ¹	Raport bieżący 38/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.692/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_umowy_znaczacej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_spolkami_grupy_kapitalowej_shell
20	LOTOS Tank Sp. z o.o.	21-gru-12	Sprzedaż paliwa lotniczego	2 500 mln	Raport bieżący 42/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.696/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umowy_na_sprzedaz_paliwa_lotniczego_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_lotos_tank_sp_z_oo
21	Grupa Kapitałowa Statoil	21-gru-12	Zakup ropy naftowej	746 mln ¹	Raport bieżący 43/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.697/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_umowy_znaczacej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_spolkami_grupy_kapitalowej_statoil
22	Petraco Oil Company Ltd.	21-gru-12	Zakup ropy naftowej	17,7 mld	Raport bieżący 44/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.698/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umowy_na_dostawy_ropy_naftowej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_petraco_oil_company_ltd

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2012

Lp	Kontrahent	Data	Przedmiot umowy/największej umowy	Szacunkowa wartość netto wszystkich umów (zł)	Szerzej opisane	Link
23	Mercuria Energy Trading SA	24-gru-12	Zakup ropy naftowej (2 umowy zawarte jednocześnie)	1 300 mln	Raport bieżący 45/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.699/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_znaczacej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_mercuria_energy_trading_sa
24	Grupa Kapitałowa Shell	31-gru-12	Sprzedaż paliw płynnych	4,7 mld ¹	Raport bieżący 46/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.700/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_znaczacej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_spolkami_grupy_kapitalowej_shell
25	Grupa Kapitałowa BP	31-gru-12	Sprzedaż paliw płynnych	1,18 mld ¹	Raport bieżący 47/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.702/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_znaczacej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_spolkami_grupy_kapitalowej_bp
26	Grupa Kapitałowa Statoil	31-gru-12	Sprzedaż paliw płynnych	9,3 mld ¹	Raport bieżący 48/2012	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.703/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_znaczacej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_spolkami_grupy_kapitalowej_statoil
<i>Umowy zawarte po dacie bilansowej</i>						
27	Grupa Kapitałowa ADM	15-sty-13	Zakup biokomponentów	745 mln	Raport bieżący 2/2013	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.705/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_znaczacej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_spolkami_grupy_kapitalowej_adm
28	AB LOTOS Geonafta	18-sty-13	Zakup ropy naftowej	822 mln	Raport bieżący 3/2013	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.706/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umowy_na_dostawy_ropy_naftowej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_spolka_ab_lotos_geonafta
29	Grupa Kapitałowa Neste	22-sty-13	Sprzedaż benzyny	813 mln ²	Raport bieżący 5/2013	http://inwestor.lotos.pl/1185/p.194,i.709/raporty_i_dane/raporty_biezace/zawarcie_umow_o_wartosci_znaczacej_pomiedzy_grupa_lotos_sa_a_spolkami_grupy_kapitalowej_neste

1) łączna wartość umów z podmiotem od publikacji ostatniego raportu bieżącego (zawarcie umowy opisywanej spowodowało przekroczenie wartościowe kryterium umowy znaczącej)

2) łączna wartość umów z podmiotem w ciągu 12 miesięcy poprzedzających umowę (zawarcie umowy opisywanej spowodowało przekroczenie wartościowe kryterium umowy znaczącej)

3.10.2. ISTOTNE TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI NA WARUNKACH INNYCH NIŻ RYNKOWE

W roku zakończonym 31 grudnia 2012 roku nie zawierano transakcji z podmiotami powiązаныmi na warunkach innych niż rynkowe.

3.10.3. UMOWA Z PODMIOTEM UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Na podstawie uchwały Rady Nadzorczej Grupy LOTOS S.A. z dnia 17 grudnia 2009 roku podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych Spółki za rok 2010, 2011 oraz 2012 została spółka Ernst & Young Audit Sp. z o.o., wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych prowadzoną przez KIBR pod numerem 130.

Grupa LOTOS S.A. w dniu 18 maja 2010 roku zawarła umowę z firmą Ernst & Young Audit Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie m.in. o dokonanie:

- przeglądu jednostkowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych za I półrocza w latach 2010-2012,
- badania jednostkowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych w latach 2010-2012,

Łączne wynagrodzenie należne z tytułu badania, przeglądów oraz procedur weryfikacyjnych (tys. zł)

	2012	2011
Badanie rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy LOTOS S.A.	351	351
Badanie rocznych jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych wybranych spółek Grupy Kapitałowej LOTOS*	971	1 163
Usługi poświadczające, w tym:	555	326
- <i>przegląd półrocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy LOTOS S.A.</i>	284	284
Usługi doradztwa podatkowego	217	258
Pozostałe usługi	139	-
Razem	2 233	2 098

**wynagrodzenie za badanie wybranych spółek Grupy Kapitałowej LOTOS jest płacone na podstawie odrębnych umów zawartych pomiędzy podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych i każdą z wybranych spółek Grupy Kapitałowej LOTOS*

3.10.4. POSTĘPOWANIA TOCZĄCE SIĘ PRZED SĄDEM, ORGANEM WŁAŚCIWYM DLA POSTĘPOWANIA ARBITRAŻOWEGO LUB ORGANEM ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

W 2012 roku nie toczyły się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej postępowania dotyczące zobowiązań albo wierzytelności emitenta lub jednostki od niego zależnej, których wartość (suma wartości postępowań) stanowiłaby co najmniej 10 % kapitałów własnych Spółki.

4. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ LOTOS

4.1. OMÓWIENIE PODSTAWOWYCH WIELKOŚCI EKONOMICZNO-FINANSOWYCH ORAZ OCENA ISTOTNYCH CZYNNIKÓW I NIETYPOWYCH ZDARZEŃ

4.1.1. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Wynik operacyjny

W 2012 roku przychody ze sprzedaży Grupy Kapitałowej LOTOS wyniosły 33.111,0 mln zł (+13,2% vs. 2011), głównie w związku z wyższymi notowaniami produktów naftowych na rynkach światowych, wyższym średniorocznym kursem dolara (+10,1% vs. 2011) oraz wyższym o 1,4% wolumenem sprzedaży. Średni przychód netto ze sprzedaży przypadający na 1 tonę sprzedanego wolumenu w 2012 roku wyniósł 3.260 zł/t (+340 zł/t, +11,6% vs. 2011).

Dane makroekonomiczne

(USD/bbl)	2012	2011	2010	2012/2011
Notowania DATED Brent FOB	111,67	111,26	79,50	0,4%
Notowania Ural CIF Rotterdam	110,18	109,07	78,26	1,0%
Dyferencjał Brent/Ural *	1,27	1,68	1,40	-24,4%
Modelowa marża rafineryjna**	5,53	3,41	4,33	62,0%

* spread Brent vs Ural

** Marża modelowa dla struktury uzysków wynikającej z uśrednionego scenariusza rocznej, typowej pracy rafinerii Grupy LOTOS S.A., przy założeniu maksymalizacji uzysków frakcji średnich. Założono przerób roczny wynikający z maksymalnych zdolności destylacyjnych oraz że całość wsadu stanowi ropa Ural, której wartość ustalana jest jako różnica między DTD Brent a spreadem Ural Rtd vs forward Dtd Brent.

Produkty (USD/t)	2012	2011	2010	2012/2011
Marża z notowań: Benzyna	190,97	142,91	138,91	33,6%
Marża z notowań: Benzyna surowa	88,36	85,06	108,83	3,9%
Marża z notowań: ON (10 ppm)	137,23	118,88	92,41	15,4%
Marża z notowań: LOO	108,06	91,68	71,70	17,9%
Marża z notowań: Paliwo lotnicze	178,78	169,8	120,04	5,3%
Marża z notowań: Ciężki olej opałowy	-217,55	-235,84	-161,69	7,8%

Waluta (USD/PLN)	2012	2011	2010	2012/2011
Kurs dolara na koniec okresu	3,10	3,42	2,96	-9,4%
Średni kurs dolara	3,26	2,96	3,02	10,1%

Wolumen sprzedaży produktów, towarów i materiałów ropopochodnych w 2012 roku w Grupie Kapitałowej LOTOS wyniósł 10.157,6 tys. ton (+136,6 tys. ton vs. 2011). W 2012 roku nastąpił głównie wzrost wolumenu sprzedaży benzyny surowej (+181,0 tys. ton) oraz ciężkiego oleju opałowego (+165,3 tys. ton).

Wyniki operacyjne Grupy Kapitałowej LOTOS (mln zł)

	2012	2011	2010	2012-2011	2012/2011
Wolumen sprzedaży (tys.ton)	10 157,6	10 021,0	8 760,9	136,6	1,4%
Przychody ze sprzedaży	33 111,0	29 259,6	19 662,8	3 851,4	13,2%
Koszt własny sprzedaży	-30 327,5	-26 572,4	-17 269,2	-3 755,1	14,1%
Zysk na sprzedaży	2 783,5	2 687,2	2 393,6	96,3	3,6%
Koszty sprzedaży	-1 054,8	-1 000,3	-872,4	-54,5	5,4%
Koszty ogólnego zarządu	-463,8	-432,3	-377,1	-31,5	7,3%
Pozostałe przychody operacyjne	47,6	41,7	57,0	5,9	14,1%
Pozostałe koszty operacyjne	-1 090,1	-337,9	-139,7	-752,2	222,6%
Efekt rozliczenia stopniowego przejęcia kontroli (GK LOTOS AB Geonaftha)	57,7	126,4	0,0	-68,7	-54,4%
Utrata kontroli nad jednostką zależną	21,0	0,7	0,0	20,3	2900,0%
Zysk operacyjny	301,1	1 085,5	1 061,4	-784,4	-72,3%

Koszt własny sprzedaży w 2012 roku wyniósł w Grupie Kapitałowej 30.327,5 mln zł (+14,1% vs. 2011). Jednostkowy koszt własny w 2012 roku wyniósł 2.986 zł/t (+334 zł/t; +12,6% vs. 2011). Jednostkowa marża na sprzedaży osiągnęła w 2012 roku poziom 274 zł/t (+2,2% vs. 2011). Skonsolidowany zysk na sprzedaży Grupy Kapitałowej LOTOS w 2012 roku wyniósł 2.783,5 mln zł (+96,3 mln zł vs. 2011).

Wzrost kosztów sprzedaży o 54,5 mln zł (+5,4% vs. 2011) spowodowany został głównie wyższym jednostkowym kosztem sprzedaży związanym z wyższym średniorocznym kursem dolara oraz wyższym udziałem sprzedaży zagranicznej w ogólnej masie sprzedaży.

Koszty ogólnego zarządu wzrosły o 31,5 mln zł (+7,3% vs. 2011) głównie na skutek rozszerzonej skali działalności Grupy Kapitałowej w obszarze wydobywczym.

Wynik na pozostałej działalności operacyjnej w 2012 roku był ujemny i wyniósł -1.042,5 mln zł (w 2011: -296,2 mln zł). Uwzględnia on przede wszystkim odpis aktualizujący posiadane przez spółkę LOTOS Exploration and Production Norge AS udziały w zasobach węglowodorów w ramach nabytych koncesji wydobywczych obejmujących projekt zagospodarowania złoża YME w kwocie 935,2 mln zł (w 2011: 239,8 mln zł), odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości koncesji z tytułu poszukiwań na złożach norweskich w kwocie 74,5 mln zł (w 2011: 30,6 mln zł) oraz odpis aktualizujący wartość aktywów w AB Geonaftha z tytułu utraty wartości licencji na poziomie 14,5 mln zł.

Zysk operacyjny Grupy Kapitałowej LOTOS za 2012 roku zawiera efekt rozliczenia stopniowego przejęcia kontroli nad UAB Manifoldas w kwocie 57,7 mln zł (w 2011 roku 126,4 mln zł efekt przejęcia kontroli nad AB LOTOS Geonaftha). Dodatkowo, efekt utraty kontroli nad jednostką zależną (sprzedaż 100% udziałów spółki LOTOS Parafiny Sp. z o.o.) powiększył wynik operacyjny w 2012 roku o 21,0 mln zł.

Grupa Kapitałowa LOTOS wykazała za 2012 rok zysk operacyjny na poziomie 301,1 mln zł (-784,4 mln zł; -72,3% vs. 2011), na który składały się:

- strata w segmencie wydobywczym w wysokości -680,2 mln zł, głównie na skutek odpisów aktualizujących w segmencie wydobywczym (opisane powyżej),
- zysk w segmencie produkcji i handlu w wysokości 977,5 mln zł, na który wpływ miały m. in.:

- stosowana w Grupie metoda średniej ważonej dla wyceny rozchodu zapasów, wpływająca na spadek wyniku operacyjnego o 54,9 mln zł (w 2011 roku wzrost o 991,2 mln zł);
- zmienny w ciągu 2012 roku kurs dolara, powodujący powstanie w Grupie ujemnych różnic kursowych z działalności operacyjnej na poziomie -31,2 mln zł związanych głównie z zakupem surowca. (vs. 2011 roku -319,4 mln zł różnic kursowych);
- wyższe marże z notowań dla paliw i ciężkiego oleju opałowego;
- niższa marża na sprzedaży pozostałych produktów rafineryjnych.

Segmenty operacyjne

Wyniki operacyjne segmentu wydobywczego (mln zł)

	2012	2011	2010	2012-2011	2012/2011
Sprzedaż ropy naftowej (tys.ton)	270,0	233,4	193,3	36,6	15,7%
Sprzedaż gazu (mln m3)	10,4	9,6	10,7	0,8	8,3%
Przychody ze sprzedaży	759,8	582,3	327,1	177,5	30,5%
Zysk/(strata) operacyjny/(a)	-680,2	21,7	24,7	-701,9	-
Amortyzacja	138,0	120,0	60,1	18,0	15,0%
EBITDA	-542,2	141,7	84,8	-683,9	-

Na wyższe przychody segmentu wydobywczego w 2012 roku (+30,5% vs. 2011) wpływ miał przede wszystkim wyższy o 10,1% średnioroczny kurs dolara oraz wyższy o 15,7% wolumen sprzedaży ropy naftowej związany z tymczasową eksploatacją złoża B8 na Morzu Bałtyckim w I półroczu 2012 roku.

Wynik operacyjny segmentu wydobywczego za 2012 roku uwzględnia odpis aktualizujący posiadane przez spółkę LOTOS Exploration and Production Norge AS udziały w zasobach węglowodorów w ramach nabytych koncesji wydobywczych obejmujących projekt zagospodarowania złoża YME w kwocie 935,2 mln zł, odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości koncesji z tytułu poszukiwań na złożach norweskich w kwocie 74,5 mln zł, odpis aktualizujący wartość aktywów w AB Geonфта z tytułu utraty wartości licencji na poziomie 14,5 mln zł oraz zawiera efekt rozliczenia stopniowego przejścia kontroli nad UAB Manifolds w kwocie 57,7 mln zł.

Wyniki operacyjne segmentu produkcji i handlu (mln zł)

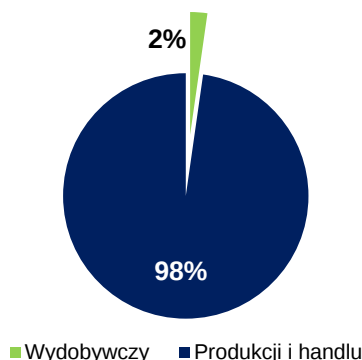
	2012	2011	2010	2012-2011	2012/2011
Wolumen sprzedaży (tys.ton)	10 066,8	9 929,8	8 760,9	137,0	1,4%
Przychody ze sprzedaży	32 899,9	29 062,3	19 684,7	3 837,6	13,2%
Zysk operacyjny	977,5	1 061,3	1 003,3	-83,8	-7,9%
Amortyzacja	520,1	480,3	321,2	39,8	8,3%
EBITDA	1 497,6	1 541,6	1 324,5	-44,0	-2,9%

Wzrost przychodów ze sprzedaży segmentu produkcji i handlu w 2012 roku (vs. 2011) wynika głównie z wyższych notowań produktów naftowych na rynkach światowych, wyższego średniorocznego kursu dolara oraz z wyższego o 1,4% wolumenu sprzedaży w tym segmencie. Wyższy wolumen sprzedaży związany jest ze zwiększonym o 5,6% przerobem ropy dzięki zakończonemu Programowi 10+.

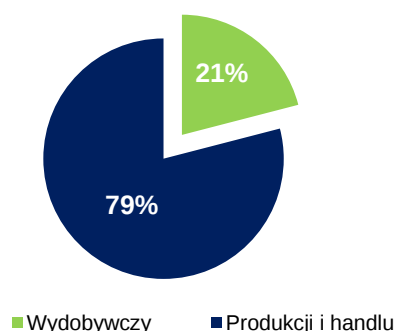
Na wynik operacyjny segmentu w 2012 roku istotny wpływ miały warunki rynkowe, a w szczególności marże z notowań dla paliw oraz zmienny kurs walutowy.

Struktura wyników wg segmentów sprawozdawczych

**Przychody ze sprzedaży w podziale na segmenty
2012 rok**

**Amortyzacja w podziale na segmenty
2012 rok**

Struktura wyników pod względem zysku operacyjnego oraz EBITDA nie może zostać przedstawiona z uwagi na negatywny wynik segmentu wydobywczego w zakresie tych dwóch pozycji.

Wynik netto

Wyniki netto Grupy Kapitałowej LOTOS (mln zł)

	2012	2011	2010	2012-2011	2012/2011
Zysk operacyjny	301,1	1 085,5	1 061,4	-784,4	-72,3%
Przychody finansowe	302,0	22,3	23,4	279,7	1254,3%
Koszty finansowe	-241,9	-559,3	-381,5	317,4	-56,7%
Udziały w zyskach jednostek stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	0,0	2,9	18,6	-2,9	-100,0%
Zysk przed opodatkowaniem	361,2	551,4	721,9	-190,2	-34,5%
Podatek dochodowy	561,8	97,9	-40,5	463,9	-
Wynik netto	923,0	649,3	681,4	273,7	42,2%

Główne czynniki wpływające na wynik działalności finansowej w wysokości +60,1 mln zł:

- saldo różnic kursowych (związanych głównie z wyceną kredytów pożyczek) w wysokości +156,1 mln zł, (w 2011: -234,8 mln zł),
- saldo wyceny i rozliczenia instrumentów pochodnych zabezpieczających ryzyko rynkowe na poziomie +117,8 mln zł, (w 2011: -130,5 mln zł),
- saldo odsetek od zadłużenia, przychodów odsetkowych i prowizji w wysokości -211,5 mln zł, (w 2011: -175,1 mln zł).

Grupa LOTOS S.A. od 1 stycznia 2011 roku wdrożyła zasady rachunkowości zabezpieczeń przepływów środków pieniężnych w odniesieniu do kredytów walutowych przeznaczonych na finansowanie Programu 10+ wyznaczonych na instrument zabezpieczający dla przyszłych transakcji sprzedaży produktów naftowych denominowanych w USD. W związku z tym, w okresie 1 stycznia – 31 grudnia 2012 roku wartość dodatnich różnic kursowych odniesionych na kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych wyniosła 472,2 mln zł.

Efekt wyceny i rozliczenia transakcji zabezpieczających ryzyko rynkowe w 2012 roku w Grupie Kapitałowej LOTOS wynoszące 117,8 mln zł zawiera:

- nadwyżkę dodatniego rozliczenia i wyceny instrumentów pochodnych z tytułu transakcji zabezpieczających poziom kursów walutowych na poziomie 161,9 mln zł,
- ujemny efekt rozliczenia i wyceny kontraktów futures zabezpieczających ceny uprawnień do emisji CO₂ w wysokości -7,5 mln zł,
- ujemny efekt rozliczenia i wyceny transakcji IRS zabezpieczających poziom stopy procentowej w kwocie -22,2 mln zł,
- ujemny efekt rozliczenia i wyceny transakcji zabezpieczających poziom cen produktów naftowych w wysokości -14,4 mln zł.

Podatek dochodowy od osób prawnych (część odroczonego zysku związana głównie z odpisami aktualizującymi w segmencie wydobywczym) powiększył zysk przed opodatkowaniem o 561,8 mln zł.

Zysk netto Grupy Kapitałowej LOTOS za 2012 roku wyniósł 923,0 mln zł (+273,7 mln zł, +42,2% vs. 2011).

4.1.2. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Pozycja finansowa – aktywa (mln zł)

	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010	zmiana w 2012	%
Aktywa razem	20 056,4	20 423,2	17 727,4	-366,8	-1,8%
Aktywa trwałe	11 505,6	11 582,2	10 872,1	-76,6	-0,7%
Rzeczowe aktywa trwałe	9 685,9	10 523,5	10 387,5	-837,6	-8,0%
Wartość firmy	46,7	46,7	46,7	0,0	0,0%
Pozostałe aktywa niematerialne	544,5	475,6	94,8	68,9	14,5%
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych, wycenianych metodą praw własności	0,0	0,0	93,1	0,0	-
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	1 121,3	400,1	159,9	721,2	180,3%
Pochodne instrumenty finansowe	0,0	12,1	19,4	-12,1	-100,0%
Pozostałe aktywa długoterminowe	107,2	124,2	70,7	-17,0	-13,7%
Aktywa obrotowe	8 548,4	8 731,9	6 847,4	-183,5	-2,1%
Zapasy	5 965,7	5 855,8	4 506,8	109,9	1,9%
Należności z tytułu dostaw i usług	1 640,4	2 075,6	1 740,9	-435,2	-21,0%
Należności z tytułu podatku dochodowego	90,6	132,9	47,5	-42,3	-31,8%
Pochodne instrumenty finansowe	121,3	37,2	49,9	84,1	226,1%
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	462,1	246,7	119,7	215,4	87,3%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	268,3	383,7	382,6	-115,4	-30,1%
Aktywa przeznaczone do sprzedaży	2,4	109,1	7,9	-106,7	-97,8%

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2012

Na dzień 31 grudnia 2012 roku suma bilansowa Grupy Kapitałowej wyniosła 20.056,4 mln zł (-366,8 mln zł vs. 31 grudnia 2011 roku).

Główne zmiany w pozycjach aktywów:

- niższy o 837,6 mln zł poziom rzeczowych aktywów trwałych i wyższy o 721,2 mln zł stan aktywów z tytułu podatku odroczonego głównie w związku z odpisami aktualizującymi w segmencie wydobywczym,
- wyższa o 109,9 mln zł wycena zapasów,
- spadek poziomu należności z tytułu dostaw i usług o 435,2 mln zł, głównie na skutek niższej średniej ceny sprzedaży netto i niższego wolumenu sprzedaży w grudniu 2012 roku w stosunku do grudnia 2011 roku,
- wzrost o 215,4 mln zł poziomu pozostałych aktywów krótkoterminowych głównie na skutek wyższego poziomu lokat w Grupie LOTOS S.A. (środki zarezerwowane na remont postojowy przewidziany w 2013 roku) oraz należności budżetowych innych niż podatek dochodowy,
- spadek o 115,4 mln zł stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

Pozycja finansowa – kapitał własny i zobowiązania (mln zł)

	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010	zmiana w 2012	%
Kapitał własny i zobowiązania	20 056,4	20 423,2	17 727,4	-366,8	-1,8%
Kapitał własny	9 062,4	7 782,4	7 513,5	1 280,0	16,4%
Kapitał podstawowy	129,9	129,9	129,9	0,0	0,0%
Nadwyżka ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	1 311,3	1 311,3	1 311,3	0,0	0,0%
Kapitał rezerwowy z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-36,8	-419,3	-0,7	382,5	-91,2%
Zyski zatrzymane	7 623,4	6 700,4	6 046,1	923,0	13,8%
Różnice kursowe z przeliczenia	33,9	59,1	12,3	-25,2	-42,6%
Udziały niekontrolujące	0,7	1,0	14,6	-0,3	-30,0%
Zobowiązania długoterminowe	5 414,7	5 847,5	5 063,2	-432,8	-7,4%
Kredyty, pożyczki oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	4 462,1	5 161,5	4 475,0	-699,4	-13,6%
Pochodne instrumenty finansowe	88,3	127,4	80,1	-39,1	-30,7%
Zobowiązanie z tytułu podatku odroczonego	322,2	105,2	123,1	217,0	206,3%
Świadczenia pracownicze	129,9	115,9	95,4	14,0	12,1%
Pozostałe rezerwy i zobowiązania	412,2	337,5	289,6	74,7	22,1%
Zobowiązania krótkoterminowe	5 579,3	6 752,9	5 150,5	-1 173,6	-17,4%
Kredyty, pożyczki, obligacje oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	2 094,6	2 427,2	1 978,7	-332,6	-13,7%
Pochodne instrumenty finansowe	91,0	140,4	199,7	-49,4	-35,2%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	2 178,8	2 821,8	1 832,5	-643,0	-22,8%
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	5,8	7,4	15,2	-1,6	-21,6%
Świadczenia pracownicze	110,9	94,7	103,7	16,2	17,1%
Pozostałe rezerwy i zobowiązania	1 098,2	1 261,4	1 020,7	-163,2	-12,9%
Zobowiązania bezpośrednio związane z aktywami przeznaczonymi do sprzedaży	0,0	40,4	0,2	-40,4	-100,0%

Wzrost stanu kapitału własnego Grupy Kapitałowej LOTOS na koniec 2012 roku do poziomu 9.062,4 mln zł (+1.280,0 mln zł vs. 2011) nastąpił głównie na skutek:

- wzrostu poziomu zysków zatrzymanych o 923,0 mln zł,
- odniesionych na kapitał rezerwowy dodatnich różnic kursowych z wyceny zabezpieczeń przepływów pieniężnych skorygowanych o efekt podatkowy w kwocie 382,5 mln zł.

Udział kapitału własnego w sumie pasywów wzrósł z 38,1% w 2011 roku do 45,2% w 2012 roku.

Stan zobowiązań długoterminowych w okresie 2012 roku obniżył się o 432,8 mln zł:

- na skutek przede wszystkim spadku o 668,3 mln zł stanu oprocentowanych kredytów i pożyczek długoterminowych związanego głównie z wyceną zadłużenia po niższym kursie walutowym oraz jego spłatą,
- w związku ze wzrostem o 217,0 mln zł stanu zobowiązań z tytułu podatku odroczonego (głównie w Grupie LOTOS S.A.).

Stan zobowiązań krótkoterminowych na 31 grudnia 2012 roku obniżył się o 1.173,6 mln zł (vs. 31 grudnia 2011 roku):

- na skutek spadku poziomu kredytów i pożyczek krótkoterminowych o 332,7 mln zł, wynikającego przede wszystkim ze spłaty części kredytu na finansowanie zapasów oraz w związku ze spadkiem kursu dolara,
- na skutek zmniejszenia się o 643,0 mln zł zobowiązań z tytułu dostaw i usług, głównie w Jednostce Dominującej, związanych z zakupami ropy,
- w związku ze spadkiem o 163,2 mln zł poziomu pozostałych rezerw i zobowiązań (głównie zobowiązań budżetowych innych niż podatek dochodowy).

Dług finansowy Grupy Kapitałowej LOTOS na 31 grudnia 2012 roku osiągnął poziom 6.390,6 mln zł (-1.001,0 mln zł vs. 31 grudnia 2011 roku). Spadek ten nastąpił głównie na skutek niższego kursu dolara (-0,32 zł/USD vs. 31 grudnia 2011 roku) oraz spłat kredytów. Wskaźnik relacji długu finansowego skorygowanego o wolną gotówkę do kapitału własnego wyniósł 67,6% (-22,4 punktów procentowych vs. 31 grudnia 2011 roku).

W okresie sprawozdawczym w Grupie Kapitałowej LOTOS nie występowały istotne pozycje pozabilansowe w ujęciu skonsolidowanym poza opisanymi w nocie nr 36 do Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej LOTOS za 2012 rok.

4.1.3. SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Przepływy środków pieniężnych (mln zł)

	2012	2011	zmiana
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	1 347,1	902,4	444,7
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	-838,1	-846,9	8,8
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	-883,3	-35,6	-847,7
Zmiana stanu środków pieniężnych netto	-402,3	43,4	-445,7
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	161,6	118,2	43,4
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	-240,7	161,6	-402,3

Stan środków pieniężnych w Grupie Kapitałowej LOTOS na 31 grudnia 2012 roku uwzględniający zadłużenie w rachunkach bieżących wyniósł -240,7 mln zł. Wielkość przepływów pieniężnych netto w okresie dwunastu miesięcy 2012 roku była ujemna i wyniosła -402,3 mln zł (-445,7 mln zł vs. 2011).

Z działalności operacyjnej Grupa wygenerowała 1.347,1 mln zł dodatnich przepływów pieniężnych (+444,7 mln zł vs. 2011).

Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej wyniosły -838,1 mln zł i obejmowały przede wszystkim wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych i pozostałych aktywów niematerialnych w kwocie -757,9 mln zł (głównie w segmencie wydobywczym) oraz wydatki z tytułu nabycia UAB Meditus w wysokości -129,1 mln zł.

Saldo przepływów pieniężnych z działalności finansowej w kwocie -883,3 mln zł wynikało głównie z ujemnego salda (-833,6 mln zł) wpływów z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek, wydatków z tytułu ich spłaty oraz zapłaconych odsetek.

4.1.4. OCENA CZYNNIKÓW I ZDARZEŃ O NIETYPOWYM CHARAKTERZE MAJĄCYCH WPŁYW NA WYNIKI Z DZIAŁALNOŚCI

Główne czynniki i zdarzenia o nietypowym charakterze mające wpływ na osiągnięte wyniki Grupy Kapitałowej w 2012 roku:

- Dodatni wynik na transakcji sprzedaży udziałów spółki LOTOS Parafiny w kwocie 21,0 mln zł.
- Odpis aktualizujący wartość aktywów związanych z działalnością poszukiwawczą – wydobywczą na norweskim szelfie kontynentalnym (złoża YME -935,2 mln zł, złoża PL497 i PL 498 -74,5 mln zł)
- Odpis aktualizujący wartość aktywów związanych z działalnością poszukiwawczą – wydobywczą na Litwie - 14,5 mln zł
- Rozliczenie stopniowego przejęcia kontroli nad UAB Manifolds (GK LOTOS AB Geonafta) – pozytywny efekt w wysokości 57,7 mln zł
- Rezerwa na nieuniknione koszty wynikające z wcześniej zawartej umowy na transport ropy ze złoża YME w wysokości -12,6 mln zł.

4.1.5. OBJAŚNIENIE RÓŻNIC POMIĘDZY WYNIKAMI FINANSOWYMI A WCZEŚNIEJ PUBLIKOWANYMI PROGNOZAMI WYNIKÓW NA 2012 ROK

Grupa Kapitałowa LOTOS nie publikowała prognoz wyników finansowych dotyczących 2012 roku.

W dniu 31 stycznia 2013 roku Zarząd Grupy LOTOS S.A. przekazał szacunki wybranych danych operacyjnych i finansowych za 4 kwartał 2012 roku i 2012 roku

Wynik operacyjny Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2012, w porównaniu do szacunkowego wyniku opublikowanego w dniu 31 stycznia 2013 roku obniżył się o kwotę 33 mln zł, głównie w wyniku utworzenia dodatkowych odpisów aktualizujących oraz rezerw w segmencie wydobywczym. Po dokonaniu oceny wystąpienia przesłanek utraty wartości licencji wydobywczych na Litwie i przeprowadzeniu stosownych testów dokonano niezbędnych korekt ich wartości. W związku z opóźnieniem w realizacji projektu YME w Norwegii Grupa Kapitałowa ujęła w wyniku segmentu wydobywczego rezerwę na nieuniknione koszty wynikające z wcześniej zawartej umowy na transport ropy.

4.2. GŁÓWNE INWESTYCJE KRAJOWE I ZAGRANICZNE ORAZ INWESTYCJE KAPITAŁOWE

4.2.1. INWESTYCJE RZECZOWE

Całość nakładów inwestycyjnych na inwestycje rzeczowe dla Grupy Kapitałowej LOTOS wyniosła 817 mln zł, co stanowi wzrost o 14,6% w stosunku do roku 2011. Poza Grupą LOTOS S.A. największy udział w inwestycjach miały spółki: LOTOS Petrobaltic S.A. w kwocie 401 mln zł (głównie: nakłady związane ze złożami na szelfie Morza Norweskiego oraz na Morzu Bałtyckim) oraz LOTOS Paliwa Sp z o.o. w kwocie 161 mln zł (związane z rozbudową sieci stacji paliw).

Większość nakładów w Grupie LOTOS S.A. została przeznaczona na modernizację i rozwój instalacji w kompleksie gdańskiej rafinerii, w szczególności: budowy nowych pieców 200F1 i 200 F2, rozbudowy instalacji zasilania gazem ziemnym, modernizacji instalacji ekstrakcji furfurałem, oraz instalacji wydzielania ksylenu.

Inwestycje o charakterze rzeczowym Grupy Kapitałowej LOTOS w 2012 roku (tys. zł)

	Nakłady poniesione 1.01.2012 - 31.12.2012
Roboty budowlano - montażowe	241 567
Kompletacja dostaw - zakupy	219 678
Zakupy wartości niematerialnych	91 603
Pozostałe nakłady	261 416
Razem	814 264

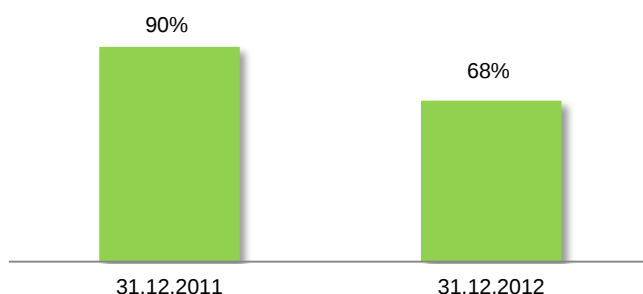
4.2.2. INWESTYCJE KAPITAŁOWE

W 2012 roku Grupa LOTOS S.A. nie poczyniła inwestycji kapitałowych poza grupą jednostek powiązanych, szerzej opisanych w rozdziale 1.1.2. Zmiany własnościowe w Grupie Kapitałowej LOTOS.

4.2.3. OCENA MOŻLIWOŚCI REALIZACJI ZAMIERZEŃ INWESTYCYJNYCH, W TYM INWESTYCJI KAPITAŁOWYCH W PORÓWNANIU DO WIELKOŚCI POSIADANYCH ŚRODKÓW

W 2012 roku spółki Grupy Kapitałowej LOTOS efektywnie zarządzały swoją sytuacją płynnościową. Wysoki poziom zadłużenia Grupy LOTOS S.A. jest obsługiwany na bieżąco, a w całym 2012 roku Spółka spłaciła część zadłużenia związanego z inwestycjami w ramach Programu 10+. Relacja zadłużenia netto do kapitałów własnych została obniżona w 2012 roku o 22 punkty procentowe (z 90% do 68%).

Gearing ratio – relacja długu netto (dług finansowy skorygowany o wolną gotówkę) do kapitałów własnych

Powyższa poprawa wskaźnika zadłużenia potwierdza zdolność spółki do zarządzania płynnością i obecnym poziomem zadłużenia, i tym samym pozwala wystawić pozytywną ocenę w zakresie strategii finansowania działalności.

Zgodnie z obowiązującą Strategią Grupy Kapitałowej LOTOS na lata 2011 – 2015 całość nakładów inwestycyjnych zakłada wydatek 5,7 mld zł. Uwzględniając obecny potencjał Grupy Kapitałowej LOTOS w zakresie kreowania dodatnich przepływów gotówkowych z działalności operacyjnej, korzystnie działające otoczenie makroekonomiczne oraz niski poziom zadłużenia spółek córek, które potencjalnie mogą zostać wykorzystane jako kredytobiorcy, ocena możliwości finansowania zamierzeń inwestycyjnych jest bardzo wysoka i spółka nie powinna mieć problemu z finansowaniem projektów kluczowych dla realizacji obowiązującej strategii biznesowej.

Na dzień publikacji, tj. 21 marca 2013 roku Spółka nie przewiduje znaczących zmian w strukturze finansowania działalności.

4.3. FINANSOWANIE

4.3.1. INFORMACJA O UMOWACH KREDYTOWYCH I POŻYCZKACH UDZIELONYCH W 2012 ROKU

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2012

Informacje na temat kredytów Grupy Kapitałowej LOTOS na dzień 31 grudnia 2012 roku przedstawiały się następująco:

Nazwa (firma) banku/ jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty				Termin spłaty		Warunki finansowe (warunki oprocentowania, sposób płacenia odsetek, inne)	Zabezpieczenia
			(część krótkoterminowa)		(część długoterminowa)					
	PLN (tysiące)	Waluta (tysiące)	PLN (tysiące)	Waluta (tysiące)	PLN (tysiące)	Waluta (tysiące)	Krótko- terminowej	Długo- terminowej		
Konsorcjum banków (2)	-	1.125.000 USD	207.042	66.934 USD	2.988.669	961.536 USD	15.10.2013	15.01.2021	oparte o 1M, 3M lub 6M LIBOR USD w zależności od wybranego w danym momencie okresu odsetkowego + marża bankowa	hipoteka, zastaw rejestrowy na ruchomościach istniejących i przyszłych, zastaw rejestrowy na rachunkach bankowych, cesja z umów na realizację i zarządzanie Programem 10+, cesja z umów ubezpieczenia dotyczących rafinerii w Gdańsku, cesja umów licencyjnych, oraz sprzedaży o wartości powyżej 10.000 tysięcy PLN /rok, poddanie się egzekucji
Konsorcjum banków (3)	-	425.000 USD	83.182	27.511 USD	1.080.892	347.045 USD	15.10.2013	15.01.2021	oprocentowanie stałe	
Konsorcjum banków (4)	200.000 USD		56.722	-	-	-	Kredyt w rachunku bieżącym	-	3M WIBOR + marża bankowa	
	lub równowartość		351.303	113.339 USD	-	-			3M EURIBOR + marża bankowa	
			1.220	299 EUR	-	-			3M LIBOR USD + marża bankowa	
Pekao S.A.	300.000	-	23.710	-	-	-	Kredyt w rachunku bieżącym	-	1M WIBOR + marża bankowa	pełnomocnictwo do rachunku, poddanie się egzekucji
ING Bank Śląski S.A.	35.000	-	4.830	-	-	-	Kredyt w rachunku bieżącym	-	1M WIBOR + marża bankowa	poddanie się egzekucji
Konsorcjum banków (5)	340.000	-	43.462	-	43.448	-	31.12.2013	31.12.2014	1M WIBOR + marża bankowa	hipoteka
Kredyt Bank S.A.	60.000	-	6.000	-	8.987	-	31.12.2013	30.06.2015	1M WIBOR + marża bankowa	hipoteka
PKO BP S.A.	20.000	-	1.500	-	15.125	-	31.12.2013	31.12.2018	1M WIBOR + marża bankowa	hipoteka

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2012

Nazwa (firma) banku/ jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty				Termin spłaty		Warunki finansowe (warunki oprocentowania, sposób płatania odsetek, inne)	Zabezpieczenia
			(część krótkoterminowa)		(część długoterminowa)					
	PLN (tysiące)	Waluta (tysiące)	PLN (tysiące)	Waluta (tysiące)	PLN (tysiące)	Waluta (tysiące)	Krótko- terminowej	Długo- terminowej		
Pekao S.A.	20.000	-	1.500	-	15.125	-	31.12.2013	31.12.2018	1M WIBOR + marża bankowa	hipoteka
Nordea Bank Polska S.A.	70.000	-	23.810	-	-	-	Kredyt w rachunku bieżącym		1M WIBOR + marża bankowa	weksel in blanco
Pekao S.A.	-	7.060 EUR	2.410	589 EUR	4.818	1.178 EUR	31.10.2013	31.10.2015	1M EURIBOR + marża bankowa	Hipoteka, przelew wierzytelności
Pekao S.A.	44.754	-	32	-	65	-	31.10.2013	31.10.2015	1M WIBOR + marża bankowa	hipoteka
NFOŚiGW	35.000	-	6.000	-	6.056	-	20.12.2013	20.12.2014	0,8 stopy redyskontowej weksli	gwarancja bankowa, weksel in blanco
BRE Bank S.A.	35.000	-	9.963	-	-	-	Kredyt w rachunku bieżącym	-	ON WIBOR + marża bankowa	weksel in blanco
WFOŚiGW	5.000	-	750	-	4.250	-	30.11.2013	30.11.2017	0,8 stopy redyskontowej weksli	weksel in blanco, przelew wierzytelności
BRE Bank S.A.	50.000	-	315	-	-	-	Kredyt w rachunku bieżącym	-	ON WIBOR + marża bankowa	weksel in blanco
Nordea Bank Litwa	60.729	19.300 USD	14.747	4.825 USD	44.240	14.476 USD	30.06.2013	31.12.2015	3M LIBOR + marża bankowa	Udziały w spółkach zależnych, środki trwałe, cesja praw z kontraktów sprzedaży ropy naftowej
Bank Ochrony Środowiska S.A.	68.000	-	-	-	22.312	-	-	30.06.2016	1M WIBOR + marża bankowa	hipoteka, przewłaszczenie środków trwałych, cesja z polisy ubezpieczeniowej, weksel in blanco, cesje z umów
Bank Ochrony Środowiska S.A.	14.688	-	-	-	9.490	-	-	30.06.2016		
Bank Ochrony Środowiska S.A.	5.100	-	-	-	5.100	-	-	20.12.2016		

**Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS
za rok 2012**

Nazwa (firma) banku/ jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty				Termin spłaty		Warunki finansowe (warunki oprocentowania, sposób płatania odsetek, inne)	Zabezpieczenia
			(część krótkoterminowa)		(część długoterminowa)					
	PLN (tysiące)	Waluta (tysiące)	PLN (tysiące)	Waluta (tysiące)	PLN (tysiące)	Waluta (tysiące)	Krótko- terminowej	Długo- terminowej		
PKO BP S.A.	75.000	-	60.825	-	-	-	Kredyt w rachunku bieżącym	-	1M WIBOR + marża bankowa	oświadczenie o poddaniu się egzekucji, pełnomocnictwo do rachunku
PKO BP S.A.	-	80.000 USD	246.490	79.758 USD	-	-	31.01.2013	-	1M LIBOR USD + marża bankowa	zastaw, gwarancja
Pekao S.A.	200.000 lub równowartość w USD lub EUR		134.132	43.274 USD	-	-	07.11.2014	-	3M LIBOR USD + marża bankowa	weksel in blanco
			13.082	3.200 EUR	-	-	07.11.2014	-	3M EURIBOR + marża bankowa	
Konsorcjum banków (6)	136.573	43.973 USD	42.587	13.997 USD	67.022	21.986 USD	30.06.2013	-	6M LIBOR + marża bankowa	Aktywa LOTOS Petrobaltic, środki trwałe LOTOS Geonafta, akcje LOTOS Geonafta
Konsorcjum banków (7)	-	400.000 USD	930.574	300.224 USD	-	-	20.12.2013	-	oparte o 3M lub 6M LIBOR USD w zależności od wybranego w danym momencie okresu odsetkowego + marża bankowa	zastaw rejestrowy na zapasach, zastaw rejestrowy na rachunkach bankowych, cesja z umów ubezpieczenia zapasów, cesja z umów przechowywania zapasów, poddanie się egzekucji
Środki zgromadzone na lokatach bankowych zabezpieczających spłatę odsetek oraz rat			(191.196)	(61.684) USD	-	-	-	-	-	-

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2012

Nazwa (firma) banku/ jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty				Termin spłaty		Warunki finansowe (warunki oprocentowania, sposób płacenia odsetek, inne)	Zabezpieczenia
			(część krótkoterminowa)		(część długoterminowa)					
	PLN	Waluta	PLN	Waluta	PLN	Waluta	Krótko- terminowej	Długo- terminowej		
	(tysiące)	(tysiące)	(tysiące)	(tysiące)	(tysiące)	(tysiące)				
			239.419		129.958					
		RAZEM	1.818.861	588.178 USD	4.180.823	1.345.043 USD				
			16.712	4.088 EUR	4.818	1.178 EUR				
			2.074.992	-	4.315.599	-				

Marże bankowe dotyczące zaciągniętych kredytów i pożyczek mieszczą się w przedziale 0,20 pp. – 4,00 pp.

****Konsorcjum banków (2):** Banco Bilbao Vizcaya Argentaria S.A., Bank of Tokyo-Mitsubishi UFJ (Holland) N.V., Pekao S.A., BNP Paribas S.A., Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid, Credit Agricole CIB (dawniej Calyon), DnB Nor Bank ASA, DnB Nord Polska S.A., ING Bank Śląski S.A., KBC Finance Ireland, Kredyt Bank S.A., Nordea Bank AB, PKO BP S.A., The Royal Bank of Scotland plc, Société Générale S.A., Bank Zachodni WBK S.A., Rabobank Polska S.A., Bank Gospodarki Żywnościowej S.A., Sumitomo Mitsui Banking Corporation Europe Ltd.

*****Konsorcjum banków (3):** Bilbao Vizcaya Argentaria S.A., BNP Paribas S.A.

******Konsorcjum banków (4):** Pekao S.A., PKO BP S.A., BNP Paribas S.A., ING Bank Śląski S.A., Nordea Bank Polska S.A., Rabobank Polska S.A., Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.

*******Konsorcjum banków (5):** Pekao S.A., PKO BP S.A.,

*******Konsorcjum banków (6):** Nordea Bank Polska S.A.,

*******Konsorcjum banków (7):** Pekao S.A., BRE Bank S.A., ING Bank Śląski S.A., Nordea Bank AB, Société Générale S.A.

*******Grupa LOTOS S.A. na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 31 grudnia 2011 roku dokonała skompensowania składnika aktywów finansowych (środków zabezpieczonych na spłatę zobowiązań kredytowych) i zobowiązanie finansowe z tytułu otrzymanych kredytów i wykazała zgodnie z MSR 32 w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w kwocie netto, gdyż posiada ważny tytuł prawny do dokonania kompensaty ujętych kwot oraz zamierza jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie. Służy to odzwierciedleniu oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych z rozliczenia dwóch lub więcej instrumentów finansowych.**

4.3.2. POŻYCZKI UDZIELONE PRZEZ SPÓŁKI GRUPY KAPITAŁOWEJ LOTOS

Pożyczki udzielone przez Jednostkę Dominującą jednostkom zależnym w roku zakończonym 31 grudnia 2012 roku

Jednostka powiązana	Termin zawarcia umowy pożyczki	Kwota pożyczki według umowy		Termin spłaty pożyczki	Zabezpieczenie	Warunki finansowe (warunki oprocentowania)
		PLN	Waluta			
LOTOS Exploration and Production Norge AS	22.02.2012	31.635 ⁽¹⁾	10.000 USD	31.01.2013 ⁽²⁾	weksel własny in blanco z klauzulą „bez protestu” wraz z deklaracją wekslową	Oprocentowanie pożyczki w skali roku było zmienne, określone w oparciu o stawkę LIBOR 3M powiększoną o marżę.
LOTOS Exploration and Production Norge AS	16.03.2012	31.688 ⁽¹⁾	10.000 USD	31.01.2013 ⁽²⁾	weksel własny in blanco z klauzulą „bez protestu” wraz z deklaracją wekslową	Oprocentowanie pożyczki w skali roku było zmienne, określone w oparciu o stawkę LIBOR 3M powiększoną o marżę.
LOTOS Petrobaltic S.A.	29.08.2012	33.081 ⁽¹⁾	10.000 USD	31.07.2013	weksel własny in blanco z klauzulą „bez protestu” wraz z deklaracją wekslową	Oprocentowanie pożyczki w skali roku jest zmienne, określone w oparciu o stawkę LIBOR 6M (dla USD) powiększoną o marżę.
LOTOS Petrobaltic S.A.	27.09.2012	30.624 ⁽¹⁾	9.500 USD	31.07.2013	weksel własny in blanco z klauzulą „bez protestu” wraz z deklaracją wekslową	Oprocentowanie pożyczki w skali roku jest zmienne, określone w oparciu o stawkę LIBOR 6M (dla USD) powiększoną o marżę.
LOTOS Petrobaltic S.A.	24.12.2012	92.000	-	31.12.2015	weksel własny in blanco z klauzulą „bez protestu” wraz z deklaracją wekslową	Oprocentowanie pożyczki w skali roku jest zmienne, określone w oparciu o stawkę WIBOR 6M powiększoną o marżę.

⁽¹⁾ w przeliczeniu na PLN według kursu średniego ustalonego dla USD przez NBP na dzień zawarcia umowy pożyczki.

⁽²⁾ pożyczka spłacona w całości w dniu 28 grudnia 2012 roku.

Ponadto, w dniu 31 stycznia 2012 roku spółka LOTOS Gaz S.A. w likwidacji dokonała spłaty kolejnej części pożyczki udzielonej przez Grupę LOTOS S.A. w kwocie 650 tys. zł udzielonej w dniu 29 czerwca 2010 roku w kwocie 2.000 tys. zł. Do dnia 31 grudnia 2012 roku spółka dokonała spłaty opisaną pożyczki w łącznej kwocie 1.750 tys. zł. Termin spłaty pozostałej części pożyczki zgodnie z podpisanym kolejnym aneksem z dnia 30 listopada 2012 roku obowiązuje do dnia 31 października 2013 roku.

W roku zakończonym 31 grudnia 2012 roku podpisano aneksy zmieniające terminy spłaty udzielonych pożyczek spółce LOTOS Gaz S.A. w likwidacji przez Grupę LOTOS S.A. dla następujących umów pożyczek:

- z dnia 8 marca 2011 roku w kwocie 247 tys. zł, z dnia 29 marca 2011 roku w kwocie 352 tys. zł oraz z dnia 5 sierpnia 2011 roku w kwocie 160 tys. zł termin spłaty został ustalony do dnia 31 maja 2013 roku,
- z dnia 26 maja 2011 roku w kwocie 123 tys. zł termin spłaty został ustalony do dnia 31 października 2013 roku,
- z dnia 31 października 2011 roku w kwocie 90 tys. zł termin spłaty został ustalony do dnia 31 sierpnia 2013 roku.

Oprocentowanie pożyczek udzielonych spółce LOTOS Gaz S.A. w likwidacji w skali roku jest stałe, określone w oparciu o stawkę WIBOR 3M powiększoną o marżę.

Pozostałe pożyczki wewnątrzgrupowe

- Na podstawie zawartej w dniu 31 maja 2012 roku umowy pomiędzy spółką LOTOS Petrobaltic S.A. oraz AB LOTOS Geonafta zostały rozliczone wzajemne wierzytelności obu spółek, w tym nastąpiło rozliczenie udzielonej pożyczki spółce LOTOS Petrobaltic S.A. przez spółkę AB LOTOS Geonafta na podstawie umowy z dnia 14 grudnia 2010 roku w kwocie 2.000 tys. EUR (tj. 7.982 tys. zł według średniego kursu ustalonego dla EUR przez NBP na dzień 14 grudnia 2010 roku). Spłata kapitału pożyczki miała nastąpić do dnia 31 grudnia 2015 roku.
- W dniu 7 sierpnia 2012 roku spółka LOTOS Ekoenergia Sp. z o.o. udzieliła spółce Miliana Shipholding Company Ltd. pożyczki w wysokości 400 tysięcy złotych. Termin spłaty pożyczki ustalony został do 31 sierpnia 2013 roku.

Pożyczki udzielone spółce LOTOS Exploration and Production Norge AS

- W dniu 16 stycznia 2012 roku został zawarty aneks do umowy udzielenia pożyczki spółce LOTOS Exploration and Production Norge AS przez spółkę AB LOTOS Geonafta z dnia 24 października 2011 roku w kwocie 20.000 tys. USD (tj. 63.410 tys. zł według średniego kursu ustalonego dla USD przez NBP na dzień 24 października 2011 roku) wydłużający termin spłaty do dnia 31 grudnia 2014 roku. Spłata pożyczki miała nastąpić w terminie do 3 miesięcy od dnia podpisania umowy pożyczki przez obie strony. W celu zabezpieczenia spłaty pożyczki spółka LOTOS Exploration and Production Norge AS ustanowiła na rzecz spółki AB Geonafta zabezpieczenie w postaci weksla własnego z klauzulą „bez protestu”. Oprocentowanie pożyczki w skali roku jest zmienne i wynosi: LIBOR 3M (dla USD) powiększone o marżę.
- W dniu 16 kwietnia 2012 roku spółka LOTOS Petrobaltic S.A. zawarła umowę udzielenia pożyczki spółce LOTOS Exploration and Production Norge AS w kwocie 10.700 tys. USD (tj. 34.549 tys. zł według średniego kursu ustalonego dla USD przez NBP na dzień 16 kwietnia 2012 roku). Termin spłaty pożyczki oraz odsetek pierwotnie ustalony został do dnia 30 listopada 2014 roku. W dniu 28 grudnia 2012 roku podpisano aneks zmieniający termin spłaty kapitału oraz odsetek na dzień 31 grudnia 2017 roku. W celu zabezpieczenia spłaty pożyczki (kapitału, oprocentowania i ewentualnych odsetek za opóźnienie, a także innych zobowiązań mogących powstać z tytułu zawarcia i wykonywania umowy) spółka LOTOS Exploration and Production Norge AS ustanowiła na rzecz spółki LOTOS Petrobaltic S.A. zabezpieczenie w postaci weksla własnego in blanco z klauzulą „bez protestu” wraz z deklaracją wekslową. Na podstawie złożonych wniosków przez spółkę LOTOS Exploration and Production Norge AS do dnia 30 września 2012 roku spółka LOTOS Petrobaltic S.A. przekazała kwotę 9.700 tys. USD. Oprocentowanie pożyczki w skali roku jest zmienne określone w oparciu o stawkę LIBOR 6M (dla USD) powiększoną o marżę. Stopa LIBOR 6M została ustalona w dniach wykorzystania pożyczki dla pierwszego okresu odsetkowego oraz odpowiednio w dniu 2 stycznia i 1 lipca dla kolejnych okresów półrocznych.
- W dniu 24 maja 2012 roku spółka LOTOS Petrobaltic S.A. zawarła umowę udzielenia pożyczki spółce LOTOS Exploration and Production Norge AS w kwocie 11.300 tys. USD (tj. 39.300 tys. zł według średniego kursu ustalonego dla USD przez NBP na dzień 24 maja 2012 roku). Pierwotny termin spłaty pożyczki ustalony został do 31 grudnia 2017 roku. W dniu 28 grudnia 2012 roku podpisano aneks zmieniający termin spłaty kapitału oraz odsetek na dzień 31 grudnia 2017 roku. W celu zabezpieczenia spłaty pożyczki (kapitału, oprocentowania i ewentualnych odsetek za opóźnienie, a także innych zobowiązań mogących powstać z tytułu zawarcia i wykonywania umowy) spółka LOTOS Exploration and Production Norge AS ustanowiła na rzecz spółki LOTOS Petrobaltic S.A. zabezpieczenie w postaci weksla własnego in blanco z klauzulą „bez protestu” wraz z deklaracją wekslową. Oprocentowanie pożyczki w skali roku jest zmienne określone w oparciu o stawkę LIBOR 6M (dla USD) powiększoną o marżę. Stopa LIBOR 6M została ustalona w dniach wykorzystania pożyczki dla pierwszego okresu odsetkowego oraz odpowiednio w dniu 2 stycznia i 1 lipca dla kolejnych okresów półrocznych.

- W dniu 27 czerwca 2012 roku spółka LOTOS Petrobaltic S.A. zawarła umowę udzielenia pożyczki spółce LOTOS Exploration and Production Norge AS w kwocie 10.500 tys. USD (tj. 35.716 tys. zł według średniego kursu ustalonego dla USD przez NBP na dzień 27 czerwca 2012 roku). Pierwotny termin spłaty pożyczki ustalony został do 31 grudnia 2017 roku. W dniu 28 grudnia 2012 roku podpisano aneks zmieniający termin spłaty kapitału oraz odsetek na dzień 31 grudnia 2017 roku. W celu zabezpieczenia spłaty pożyczki (kapitału, oprocentowania i ewentualnych odsetek za opóźnienie, a także innych zobowiązań mogących powstać z tytułu zawarcia i wykonywania umowy) spółka LOTOS Exploration and Production Norge AS ustanowiła na rzecz spółki LOTOS Petrobaltic S.A. zabezpieczenie w postaci weksla własnego in blanco z klauzulą „bez protestu” wraz z deklaracją wekslową. Na podstawie złożonych wniosków przez spółkę LOTOS Exploration and Production Norge AS do dnia 30 września 2012 roku spółka LOTOS Petrobaltic S.A. przekazała całą kwotę pożyczki. Oprocentowanie pożyczki w skali roku jest zmienne określone w oparciu o stawkę LIBOR 6M (dla USD) powiększoną o marżę. Stopa LIBOR 6M została ustalona w dniach wykorzystania pożyczki dla pierwszego okresu odsetkowego oraz odpowiednio w dniu 2 stycznia i 1 lipca dla kolejnych okresów półrocznych.

- W dniu 30 lipca 2012 roku spółka LOTOS Petrobaltic S.A. zawarła umowę udzielenia pożyczki spółce LOTOS Exploration and Production Norge AS w kwocie 7.500 tys. USD (tj. 25.335 tys. zł według średniego kursu ustalonego dla USD przez NBP na dzień 30 lipca 2012 roku). Pierwotny termin spłaty pożyczki ustalony został do 31 grudnia 2017 roku. W dniu 28 grudnia 2012 roku podpisano aneks zmieniający termin spłaty kapitału oraz odsetek na dzień 31 grudnia 2017 roku. W celu zabezpieczenia spłaty pożyczki (kapitału, oprocentowania i ewentualnych odsetek za opóźnienie, a także innych zobowiązań mogących powstać z tytułu zawarcia i wykonywania umowy) spółka LOTOS Exploration and Production Norge AS ustanowiła na rzecz spółki LOTOS Petrobaltic S.A. zabezpieczenie w postaci weksla własnego in blanco z klauzulą „bez protestu” wraz z deklaracją wekslową. Oprocentowanie pożyczki w skali roku jest zmienne określone w oparciu o stawkę LIBOR 6M (dla USD) powiększoną o marżę. Stopa LIBOR 6M została ustalona w dniach wykorzystania pożyczki dla pierwszego okresu odsetkowego oraz odpowiednio w dniu 2 stycznia i 1 lipca dla kolejnych okresów półrocznych.

- W dniu 29 sierpnia 2012 roku spółka LOTOS Petrobaltic S.A. zawarła umowę udzielenia pożyczki spółce LOTOS Exploration and Production Norge AS w kwocie 10.000 tys. USD (tj. 33.081 tys. zł według średniego kursu ustalonego dla USD przez NBP na dzień 29 sierpnia 2012 roku). Pierwotny termin spłaty pożyczki ustalony został do 31 grudnia 2017 roku. W dniu 28 grudnia 2012 roku podpisano aneks zmieniający termin spłaty kapitału oraz odsetek na dzień 31 grudnia 2017 roku. W celu zabezpieczenia spłaty pożyczki (kapitału, oprocentowania i ewentualnych odsetek za opóźnienie, a także innych zobowiązań mogących powstać z tytułu zawarcia i wykonywania umowy) spółka LOTOS Exploration and Production Norge AS ustanowiła na rzecz spółki LOTOS Petrobaltic S.A. zabezpieczenie w postaci weksla własnego in blanco z klauzulą „bez protestu” wraz z deklaracją wekslową. Oprocentowanie pożyczki w skali roku jest zmienne określone w oparciu o stawkę LIBOR 6M (dla USD) powiększoną o marżę. Stopa LIBOR 6M została ustalona w dniach wykorzystania pożyczki dla pierwszego okresu odsetkowego oraz odpowiednio w dniu 2 stycznia i 1 lipca dla kolejnych okresów półrocznych.

- W dniu 14 września 2012 roku spółka LOTOS Petrobaltic S.A. zawarła umowę udzielenia pożyczki spółce LOTOS Exploration and Production Norge AS w kwocie 10.000 tys. USD (tj. 31.131 tys. zł według średniego kursu ustalonego dla USD przez NBP na dzień 14 września 2012 roku). Pierwotny termin spłaty pożyczki ustalony został do 31 grudnia 2017 roku. W dniu 28 grudnia 2012 roku podpisano aneks zmieniający termin spłaty kapitału oraz odsetek na dzień 31 grudnia 2017 roku. W celu zabezpieczenia spłaty pożyczki (kapitału, oprocentowania i ewentualnych odsetek za opóźnienie, a także innych zobowiązań mogących powstać z tytułu zawarcia i wykonywania umowy) spółka LOTOS Exploration and Production Norge AS ustanowiła na rzecz spółki LOTOS Petrobaltic S.A. zabezpieczenie w postaci weksla własnego in blanco z klauzulą „bez protestu” wraz z deklaracją wekslową. Oprocentowanie pożyczki w skali roku jest zmienne określone w oparciu o stawkę LIBOR 6M (dla USD)

powiększoną o marżę. Stopa LIBOR 6M została ustalona w dniach wykorzystania pożyczki dla pierwszego okresu odsetkowego oraz odpowiednio w dniu 2 stycznia i 1 lipca dla kolejnych okresów półrocznych.

- W dniu 17 października 2012 roku spółka LOTOS Petrobaltic S.A. zawarła umowę udzielenia pożyczki spółce LOTOS Exploration and Production Norge AS w kwocie 10.000 tys. USD (tj. 31.261 tys. zł według średniego kursu ustalonego dla USD przez NBP na dzień 17 października 2012 roku). Pierwotny termin spłaty pożyczki ustalony został do 31 grudnia 2017 roku. W dniu 28 grudnia 2012 roku podpisano aneks zmieniający termin spłaty kapitału oraz odsetek na dzień 31 grudnia 2017 roku. W celu zabezpieczenia spłaty pożyczki (kapitału, oprocentowania i ewentualnych odsetek za opóźnienie, a także innych zobowiązań mogących powstać z tytułu zawarcia i wykonywania umowy) spółka LOTOS Exploration and Production Norge AS ustanowiła na rzecz spółki LOTOS Petrobaltic S.A. zabezpieczenie w postaci weksła własnego in blanco z klauzulą „bez protestu” wraz z deklaracją wekslową. Oprocentowanie pożyczki w skali roku jest zmienne określone w oparciu o stawkę LIBOR 6M (dla USD) powiększoną o marżę. Stopa LIBOR 6M została ustalona w dniach wykorzystania pożyczki dla pierwszego okresu odsetkowego oraz odpowiednio w dniu 2 stycznia i 1 lipca dla kolejnych okresów półrocznych.

- W dniu 28 grudnia 2012 roku podpisano aneksy zmieniające terminy spłaty kapitału oraz odsetek dla udzielonych pożyczek spółce LOTOS Exploration and Production Norge AS przez spółkę LOTOS Petrobaltic S.A. Termin spłaty kapitału oraz odsetek określono na 31 grudnia 2017 roku dla następujących umów pożyczek:

- z dnia 26 sierpnia 2008 roku w kwocie 50.000 tys. USD,
- z dnia 19 grudnia 2008 roku w kwocie 10.000 tys. USD,
- z dnia 15 stycznia 2009 roku w kwocie 55.000 tys. USD,
- z dnia 9 marca 2009 roku w kwocie 7.500 tys. USD,
- z dnia 1 kwietnia 2009 roku w kwocie 2.500 tys. USD,
- z dnia 19 maja 2009 roku w kwocie 11.000 tys. USD,
- z dnia 9 czerwca 2009 roku w kwocie 10.500 tys. USD,
- z dnia 13 lipca 2009 roku w kwocie 6.000 tys. USD,
- z dnia 14 czerwca 2010 roku w kwocie 20.000 tys. USD,
- z dnia 16 sierpnia 2010 roku w kwocie 15.000 tys. USD,
- z dnia 10 listopada 2010 roku w kwocie 15.000 tys. USD,
- z dnia 14 lipca 2011 roku w kwocie 15.000 tys. USD,
- z dnia 16 kwietnia 2012 roku w kwocie 10.700 tys. USD.

Spłata pożyczek udzielonych spółce LOTOS Exploration and Production Norge AS jest zabezpieczona weksłami własnymi in blanco z klauzulą „bez protestu” wraz z deklaracją wekslową ustanowionymi na rzecz spółki LOTOS Petrobaltic S.A. Oprocentowanie pożyczek w skali roku jest zmienne określone w oparciu o stawkę LIBOR 6M (dla USD) powiększoną o marżę. Stopa LIBOR 6M została ustalona w dniach wykorzystania pożyczki dla pierwszego okresu odsetkowego oraz odpowiednio w dniu 2 stycznia i 1 lipca dla kolejnych okresów półrocznych.

Pozostałe

- W dniu 8 listopada 2012 roku spółka LOTOS Asphalt Sp. z o.o. zawarła kolejny aneks do umowy z dnia 3 listopada 2009 roku dotyczącej zakupu obligacji LOTOS Exploration and Production Norge AS zmieniający termin wykupu obligacji w kwocie 40 mln USD wraz z należnymi odsetkami na dzień 13 listopada 2017 roku. Przedmiotem umowy był zakup 40 tys. obligacji wyemitowanych przez LOTOS Exploration and Production Norge AS o wartości nominalnej 1 tys. USD każda, wartość transakcji ustalono na poziomie 40.000 tys. USD, a termin wykupu – 13 listopada 2013 roku następnie termin został wydłużony o rok dla połowy kapitału obligacji (tj. termin wykupu dla 20.000 tys. USD był rok 2013, a dla pozostałych 20.000 tys. USD terminem wykupu był rok 2014).

- W roku 2012 spółki LOTOS Serwis Sp. z o.o., LOTOS Lab Sp. z o.o., LOTOS Czechowice S.A. nabywały wyemitowane przez spółkę LOTOS Asfalt Sp. z o.o. obligacje w ramach Programu Emisji Obligacji o wartości nominalnej 214.200 tys. zł. W roku 2012 spółka LOTOS Asfalt Sp. z o.o. wykupiła od podmiotów z Grupy wszystkie wyemitowane w 2012 roku obligacje.

4.3.3. INFORMACJA O PORĘCZENIACH, GWARANCJACH ORAZ POZOSTAŁYCH ZABEZPIECZENIACH

Na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa LOTOS S.A. posiada złożony do Urzędu Celnego w Gdańsku weksel własny in blanco w kwocie 240.000 tys. zł, jako zabezpieczenie akcyzowe ryczałtowe na kwotę 800.000 tys. zł. Zabezpieczenie jest ważne do dnia 19 sierpnia 2013 roku.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz 31 grudnia 2011 roku obowiązywała wystawiona w dniu 17 czerwca 2008 roku prze spółkę LOTOS Petrobaltic S.A. bezwarunkowa i nieodwołalna gwarancja na rzecz rządu Norweskiego za działania LOTOS Exploration and Production Norge AS w zakresie poszukiwań i wydobywania na norweskim szelfie kontynentalnym. Spółka Petrobaltic S.A. w wystawionej gwarancji zobowiązuje się ponieść pełną odpowiedzialność finansową tytułem zabezpieczenia wszelkich zobowiązań mogących powstać w związku z działalnością spółki LOTOS Exploration and Production Norge AS w ramach poszukiwań i wydobywania naturalnych złóż znajdujących się pod dnem morza, w tym składowania i transportu przy pomocy innych środków transportu niż statki na norweskim szelfie kontynentalnym.

4.3.4. OCENA DOTYCZĄCA ZARZĄDZANIA ZASOBAMI FINANSOWYMI

W 2012 roku Grupa Kapitałowa LOTOS wykazywała pełną zdolność do wywiązywania się z zaciągniętych zobowiązań wobec innych podmiotów. W okresie 1 stycznia do 31 grudnia 2012 roku Grupa Kapitałowa LOTOS korzystała z kredytów inwestycyjnych i obrotowych w rachunku bieżącym. Na dzień 31 grudnia 2012 roku Grupa Kapitałowa LOTOS dysponowała niewykorzystanymi przyznanymi środkami kredytowymi w wysokości 764,1 mln zł związanymi z kredytami obrotowymi. Saldo kredytów w rachunku bieżącym na 31.12.2012 roku wynosiło 509,0 mln zł.

Szerzej o strukturze zadłużenia kredytowego w Nocie 28 Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej LOTOS za 2012 rok.

Grupa LOTOS S.A. w ramach kredytów związanych z realizacją Programu 10+ oraz kredytu na refinansowanie zapasów zobowiązana jest do utrzymywania wskaźnika określonego jako Tangible Consolidated Net Worth na poziomie nie niższym niż zapisany w umowach kredytowych.

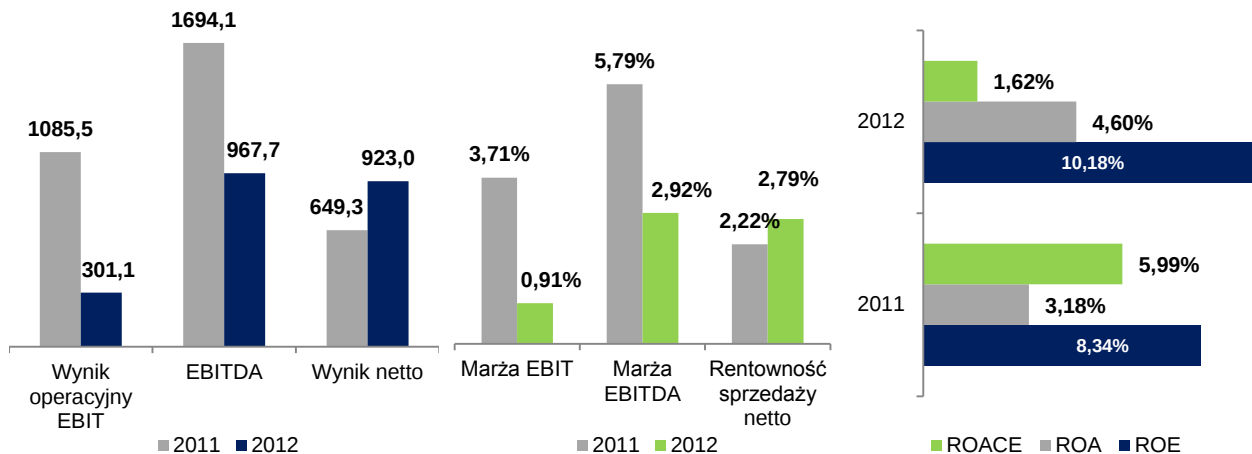
Ponadto, w ramach kredytu na refinansowanie zapasów Spółka dodatkowo zobowiązana jest do utrzymywania wartości wskaźnika finansowego określonego jako Loan to Pledged Inventory Value Ratio (wartość kredytu na zapasy / wartość zapasów Spółki stanowiących przedmiot zastawu) na poziomie nie wyższym niż określony umową kredytową.

Spółka na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz 31 grudnia 2011 roku wypełniała opisane powyżej zobowiązania.

Syntetycznej oceny sytuacji ekonomiczno – finansowej Grupy Kapitałowej LOTOS dokonano za pomocą analizy wskaźnikowej, badając kształtowanie się wartości wskaźników w obszarach rentowności, płynności, rotacji i zadłużenia.

Wskaźniki rentowności

(wyrażone w mln zł lub %)

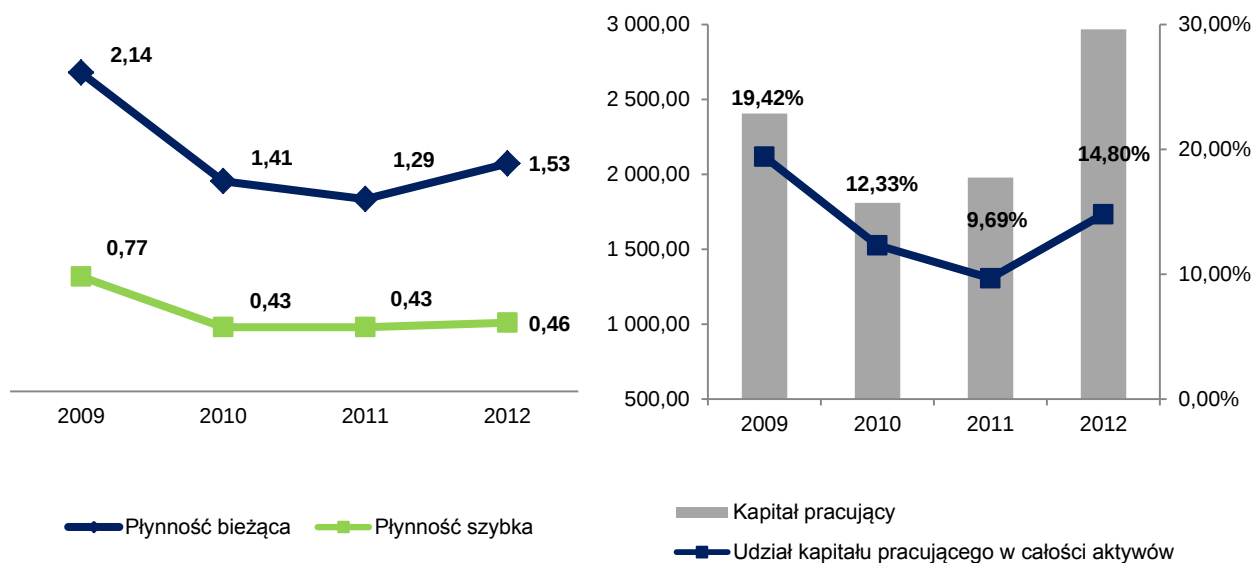
- obniżka marży EBIT i marży EBITDA na skutek spadku wyniku operacyjnego (-72,3%) przy wzroście (+13,2%) przychodów ze sprzedaży,
- wyższy (+42,2%) wynik netto przy mniejszym wzroście przychodów ze sprzedaży (13,2%), niższej sumie aktywów (-1,7%) i wyższym kapitale własnym (+16,4%), był przyczyną wzrostu rentowności sprzedaży netto i wskaźników rentowności ROE i ROA określających stopę zyskowności zainwestowanych kapitałów własnych oraz efektywność wykorzystania majątku,
- niższy EBIT (-72,3%) i wyższy kapitał własny (+16,4%), mimo niższego długu finansowego netto (-13,6%), spowodowały spadek wskaźnika ROACE określającego efektywność wykorzystania kapitałów o 4,4 punkty procentowe.

Obliczenie wskaźników rentowności

Marża EBIT	stosunek wyniku operacyjnego do sprzedaży netto
EBITDA	wynik operacyjny EBIT powiększony o amortyzację
Marża EBITDA	stosunek EBITDA do sprzedaży netto
Rentowność/deficytowość sprzedaży netto	stosunek wyniku netto do sprzedaży netto
Stopa zwrotu z kapitału własnego ROE	stosunek wyniku netto do wartości kapitału własnego na koniec okresu
Stopa zwrotu z aktywów ROA	stosunek wyniku netto do wartości aktywów na koniec okresu
Stopa zwrotu z kapitału zaangażowanego ROACE	stosunek wyniku operacyjnego po opodatkowaniu do wartości kapitału własnego powiększonego o wartość kredytów i pożyczek długoterminowych oraz krótkoterminowych, pomniejszonego o środki pieniężne i pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe na koniec okresu

Wskaźniki płynności

(wyrażone w mln zł, wartości bezwzględnej lub %)

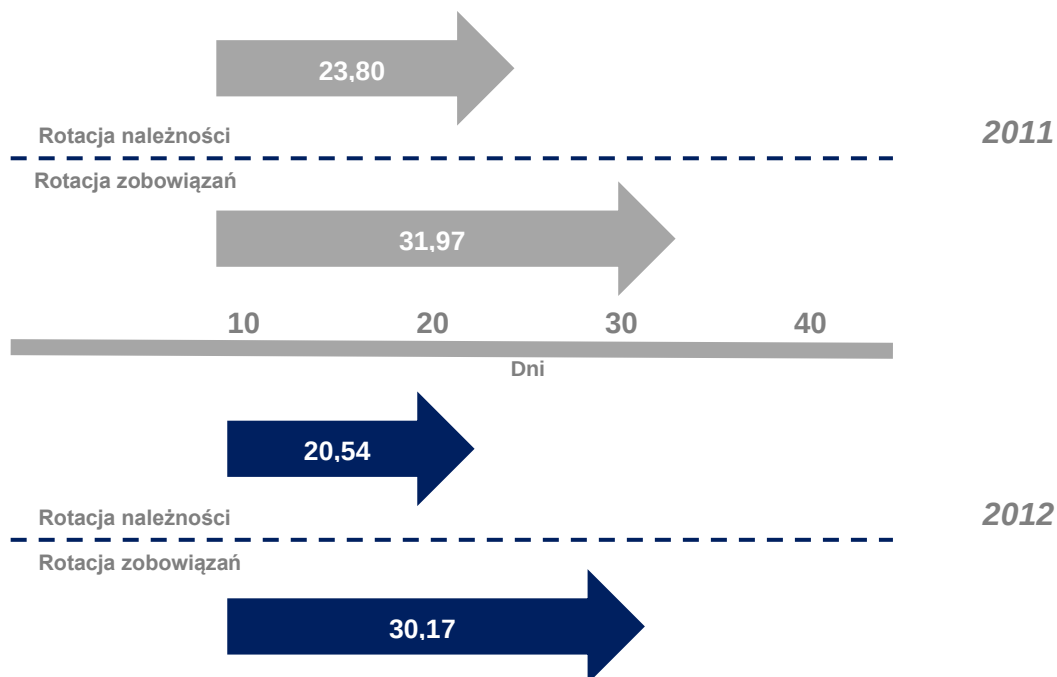

- wskaźniki płynności bieżącej (1,53) i płynności szybkiej (0,46) na poziomie wyższym od poziomu z poprzedniego roku (odpowiednio +18,4% i +9,0%) na skutek mniejszego spadku stanu aktywów obrotowych (-2,0%) niż spadku poziomu zobowiązań krótkoterminowych (-17,2%),
- wzrost poziomu kapitału pracującego o 990,1 mln zł w związku z większym spadkiem (-1.173,6 mln zł) zobowiązań krótkoterminowych niż spadkiem stanu aktywów obrotowych (-183,5 mln zł) oraz wzrost jego udziału w całości aktywów.

Obliczenie wskaźników płynności

Płynność bieżąca	stosunek aktywów obrotowych do wartości zobowiązań krótkoterminowych (dane z końca okresu)
Płynność szybka	stosunek aktywów obrotowych pomniejszonych o zapasy do wartości zobowiązań krótkoterminowych (dane z końca okresu)
Kapitał pracujący	wartość aktywów obrotowych pomniejszonych o zobowiązania krótkoterminowe (dane z końca okresu)
Udział kapitału pracującego w całości aktywów	stosunek kapitału pracującego do wartości aktywów (dane z końca okresu)

Cykle rotacji
(wyrażone w dniach)

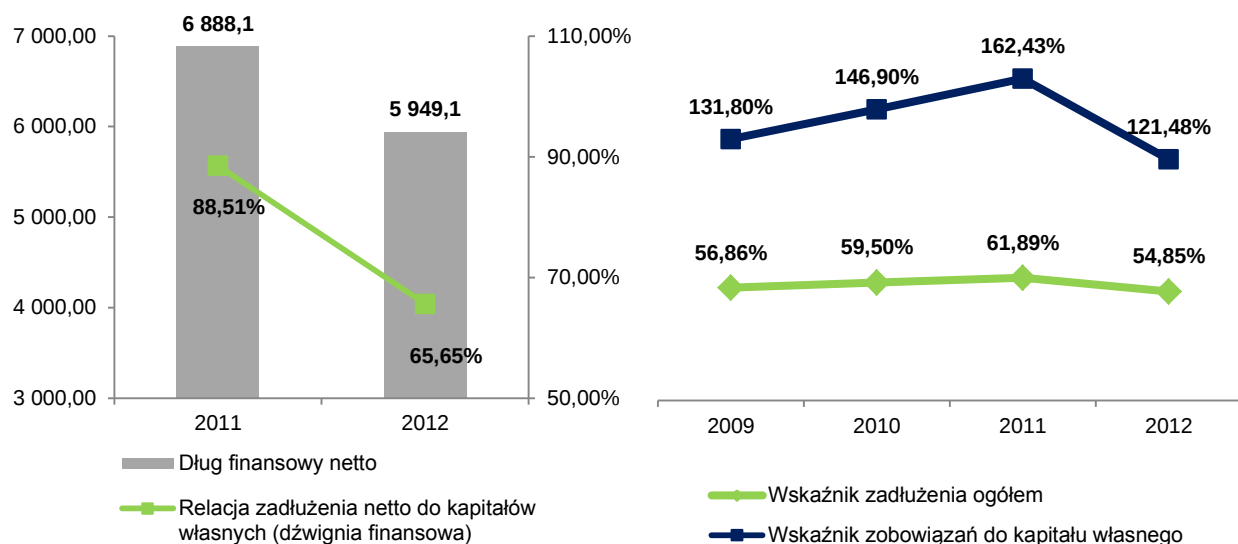

- skrócenie cyklu obrotu należności i cyklu obrotu zobowiązań w 2012 roku w Grupie: spadek wskaźnika rotacji należności o 3 dni z powodu spadku średniego stanu należności z tytułu dostaw i usług (-2,6%) przy wzroście wartości sprzedaży (+13,2%) oraz spadek o 2 dni wskaźnika rotacji zobowiązań z powodu mniejszego wzrostu średniego stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług (+7,4%) niż wzrostu kosztu własnego sprzedaży (+14,1%).

Obliczenie wskaźników rotacji	
Rotacja należności w dniach	stosunek średniej wysokości należności z tytułu dostaw i usług do sprzedaży netto, pomnożony przez 365/6 dni
Rotacja zobowiązań w dniach	stosunek średniej wysokości zobowiązań z tytułu dostaw i usług do kosztu własnego sprzedaży, pomnożony przez 365/6 dni

Wskaźniki struktury kapitału i zdolności obsługi zadłużenia

(wyrażone w mln zł lub %)

- spadek udziału zobowiązań w finansowaniu aktywów o 7,1 punktów procentowych na skutek większego spadku stanu zobowiązań (-13,0%) niż spadku aktywów (-1,8%);
- spadek o 22,9 punkty procentowe relacji między długiem finansowym netto a kapitałem własnym (dźwignia finansowa) w związku ze spadkiem długu finansowego netto (-13,6%) i wzrostem kapitału własnego (+16,4%),
- spadek o 41,1 punktów procentowych wskaźnika zobowiązań do kapitału własnego jest efektem spadku (-13,0%) zobowiązań i wzrostu (+16,4%) kapitału własnego.

Obliczenie wskaźników struktury kapitału i zdolności obsługi zadłużenia

Wskaźnik zadłużenia ogółem	stosunek zobowiązań ogółem do wartości aktywów (dane z końca okresu)
Dług finansowy netto	wartość kredytów i pożyczek długoterminowych oraz krótkoterminowych pomniejszona o środki pieniężne i pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe (dane z końca okresu)
Relacja zadłużenia netto do kapitałów własnych (dźwignia finansowa)	stosunek wartości kredytów i pożyczek długoterminowych oraz krótkoterminowych pomniejszonych o środki pieniężne i pozostałe krótkoterminowe aktywa finansowe do kapitału własnego (dane z końca okresu)
Wskaźnik zobowiązań do kapitału własnego	stosunek zobowiązań ogółem do wartości kapitału własnego (dane z końca okresu)

Mając na celu realizację bezpiecznego rozwoju Grupy Kapitałowej, przy spowolnieniu światowej gospodarki Zarząd Grupy LOTOS S.A. wdrożył w okresie od 1 stycznia do końca 2012 roku Program Optymalnej Ekspansji. Prowadzone w jego ramach działania efektywnościowe dały efekt finansowy na poziomie 834 mln zł. Decyzję podjęto zgodnie z założeniami strategii na lata 2011-15 oraz w ślad za dynamicznie zmieniającą się sytuacją makroekonomiczną.

4.3.5. WYKORZYSTANIE WPŁYWÓW Z EMISJI W RAMACH REALIZACJI CELÓW EMISYJNYCH

W okresie roku zakończonym 31 grudnia 2012 roku spółka LOTOS Asphalt Sp. z o.o. dokonywała emisji krótkoterminowych obligacji na okaziciela w ramach Umowy Programu Emisji Obligacji z dnia 27 lipca 2010 roku. W ramach programu emisji obligacji spółka LOTOS Asphalt Sp. z o.o. może przeprowadzać wielokrotne emisje obligacji. Czas trwania programu wynosi 5 lat. Nabywcami obligacji są podmioty zewnętrzne jak i oraz podmioty z Grupy Kapitałowej LOTOS.

Celem Programu Emisji Obligacji jest zarządzanie płynnością w ramach Grupy Kapitałowej LOTOS oraz optymalizacja struktury finansowania, poprzez obniżenie kosztu kapitału.

Emisje akcji mające na celu podwyższenie kapitałów zakładowych w spółkach zależnych (LOTOS Petrobaltic S.A. oraz LOTOS E&P Norge AS), szerzej opisane w punkcie 1.1.2. dokonane zostały w celu zwiększenia stabilności kapitałowej spółek. Akcje ww. emisji objęte zostały w całości przez spółki z Grupy Kapitałowej LOTOS.

5. INFORMACJE DOTYCZĄCE AKCJI GRUPY LOTOS S.A.

5.1. GRUPA LOTOS S.A. NA GIEŁDZIE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

Akcje Spółki notowane są na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. (GPW). Obrót giełdowy papierami wartościowymi dokonywany jest w walucie PLN.

ISIN	Warsaw Stock Exchange	Thomson Reuters	Bloomberg
PLLOTOS00025	LTS	LTOS.WA	LTS PW

Akcje Grupy LOTOS S.A. w 2012 roku wchodziły w skład następujących indeksów:

- WIG
- WIG 20
- WIG Paliwa
- RESPECT Index.

Kapitalizacja rynkowa Spółki na 31 grudnia 2012 roku wynosiła 5,351 mld zł. Kapitał zakładowy złożony jest z 129 873 362 akcji o wartości nominalnej 1 zł. Każda akcja uprawnia akcjonariusza do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu.

Cena akcji Spółki rozpoczęła 2012 roku na poziomie 24,00 zł. Cena minimalna akcji w ciągu 2012 roku wyniosła 21,30 zł, zaś maksymalna 43,78 zł. Akcje Spółki zamknęły rok na poziomie 41,20 zł.

Kształtowanie się kursu akcji Spółki (zł)

	Kurs minimalny	Kurs maksymalny	Kurs zamknięcia
2009	7,2	32,8	31,8
2010	25,1	37,9	36,4
2011	22,3	49,5	23,3
2012	21,3	43,8	41,2

**Opracowanie własne na podstawie danych GPW*

Według danych GPW łączna wartość obrotów, tj. łączna wartość wszystkich transakcji zawartych dla papierów wartościowych Grupy LOTOS S.A. w 2012 roku wyniosła 2,013 mld zł. W tym okresie dokonano obrotu 54,10% łącznej liczby akcji Grupy LOTOS S.A. Średni wolumen obrotu wynosi 282 tys. akcji na sesję.

Obroty na akcjach Spółki

	Wartość obrotów (mln zł)	Udział w obrotach (%)	Średni wolumen na sesję
2009	3 642,6	1,1	381 938
2010	3 684,3	0,9	234 464
2011	3 299,1	1,3	377 048
2012	2 013,2	1,1	282 163

**Opracowanie własne na podstawie danych GPW*

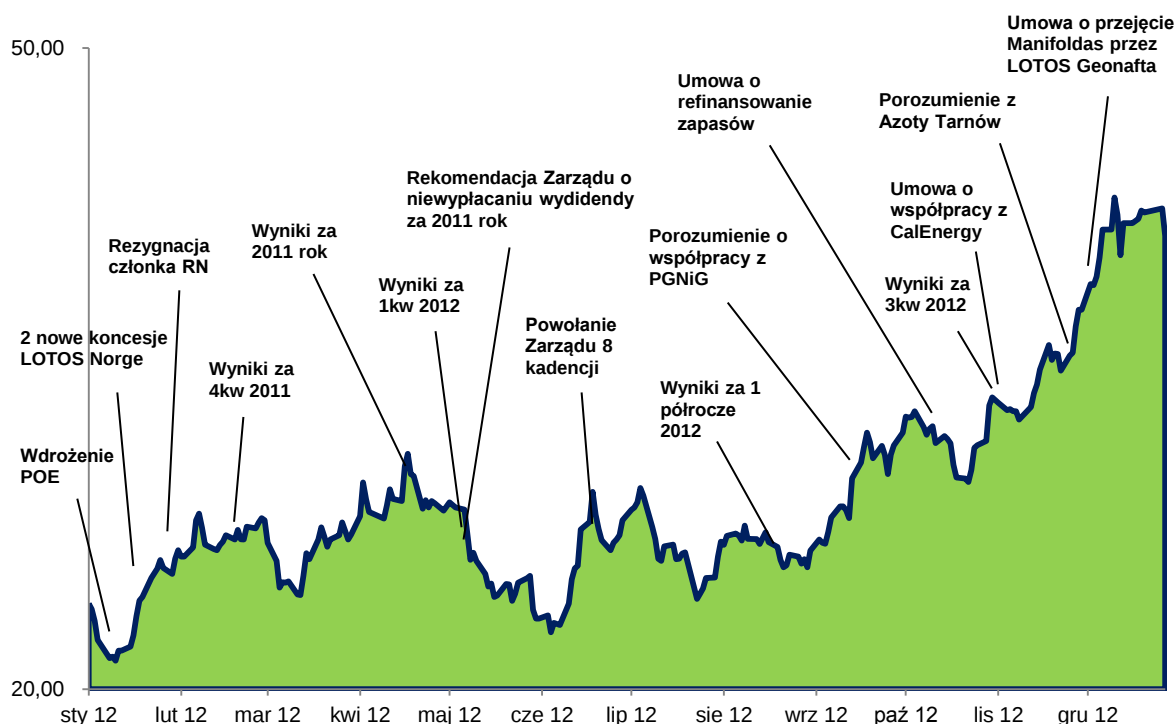
Rok 2012 zakończył się pod znakiem byka na kluczowych rynkach świata. Kilkunastoprocentowe wzrosty zanotowały londyński S&P100, nowojorski NASDAQ Composite, francuski CAC40. Giełda Papierów Wartościowych w

Warszawie również wykazała się trendem wzrostowym. Roczny wzrost indeksu obejmującego wszystkie spółki notowane na Głównym Rynku, WIG, wyniósł 26,2%, zaś WIG-20 od początku roku zyskał nieco ponad 20%. Wzrost indeksu spółek paliwowych WIG-PALIWA wyniósł 39,0%. Dobrym nastrojom inwestorów na tle spowolnienia gospodarczego w Europie, kryzysu zadłużenia w strefie euro, jak też problemów gospodarki Stanów Zjednoczonych, sprzyjały decyzje władz monetarnych (RPP, EBC, Fed).

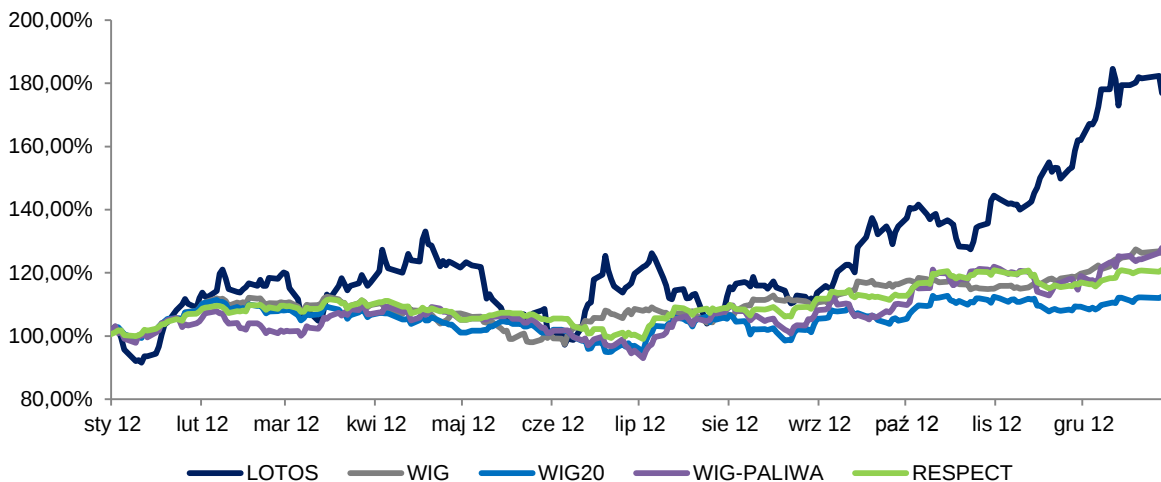
Notowania akcji Grupy LOTOS S.A. w 2012 roku poruszały się w dwóch zasadniczych trendach. Przez pierwszą połowę roku walory uformowały trend boczny w warunkach podwyższonego wolumenu obrotów. Zdecydowane odbicie kursu z początku czerwca okazało się katalizatorem silnego trendu wzrostowego - ceny akcji LOTOS w ciągu roku zyskały 76,8%. Za jeden walor Spółki najniższą cenę płacono 11 stycznia 2012 roku (21,33 zł), najwyższą zaś, 11 grudnia 2012 roku (43,00 zł).

W 2012 roku trend wzrostowy Grupy LOTOS S.A. przewyższył trend indeksów giełdowych WIG, WIG20 oraz sektorowego WIG-PALIWA, rosnąc znacznie powyżej rynku. Indeks spółek odpowiedzialnych społecznie RESPECT zwyżkował w tym czasie o 29,2%.

Kształtowanie się ceny akcji Grupy LOTOS S.A. w 2012 roku

Notowania akcji Grupy LOTOS S.A. na tle indeksów giełdowych w 2012 roku

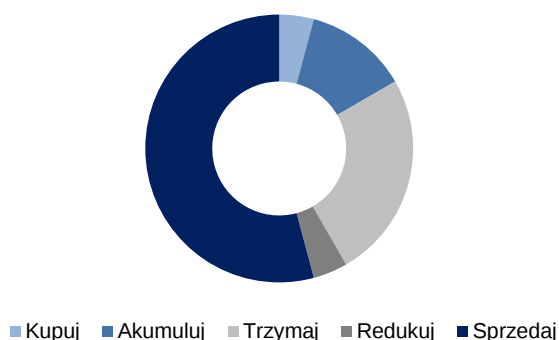
*Wykres rebazowany, 100=zamknięcie sesji 31.12.2011 roku

Rekomendacje domów maklerskich w 2012 roku

Zgodnie z wiedzą Spółki, w 2012 roku wydano 24 rekomendacje (w tym również aktualizacje rekomendacji) biur maklerskich:

- 1 rekomendację „Kupuj”
- 3 rekomendacje „Akumuluj”
- 6 rekomendacji „Trzymaj”
- 1 rekomendację „Redukuj”
- 13 rekomendacji „Sprzedaj”

Struktura rekomendacji biur maklerskich dla akcji Grupy LOTOS S.A.

Cena docelowa akcji Grupy LOTOS S.A. wyceniana przez biura maklerskie wahała się w przedziale 19,40 zł - 38,90 zł. Akcje Grupy LOTOS S.A. w 2012 roku wyceniane były średnio na poziomie 26,58 zł.

Rynkowa wycena akcji Grupy LOTOS S.A. wahała się w przedziale 21,30 zł - 43,78 zł. Rok 2012 walory Grupy LOTOS S.A. zamknęły na poziomie 41,20 zł.

Średnia cena docelowa rekomendacji na tle notowań akcji Grupy LOTOS S.A.

5.2. POLITYKA DYWIDENDOWA

Wypłaty dywidendy z zysków lat objętych strategią 2011 – 2015 podporządkowane są optymalizacji struktury finansowania Grupy Kapitałowej LOTOS. Strategia finansowa Grupy LOTOS S.A. zakłada wypłatę dywidendy na poziomie do 30% zysku netto.

Zarządu Grupy LOTOS S.A. zarekomendował całość zysku netto za 2011 rok wyłączyć od podziału pomiędzy Akcjonariuszami Spółki.

Uwzględniając rekomendację Zarządu, dnia 28 czerwca 2012 roku Walne Zgromadzenie zdecydowało o przeznaczeniu zysku za 2011 rok na:

- Kapitał zapasowy w wysokości 306 169 935,90 zł,
- Zasilenie Funduszu Celowego na finansowanie przedsięwzięć społecznych w wysokości 1 500 000,00 zł.

Dywidenda i stopa dywidendy (zł)

Rok obrotowy	Dywidenda	Dywidenda na akcję	Cena akcji na koniec roku	Stopa dywidendy
2005	0,0	0,0	44,2	-
2006	40 932 000,0	0,4	49,3	0,7
2007	0,0	0,0	44,5	-
2008	0,0	0,0	12,0	-
2009	0,0	0,0	31,8	-
2010	0,0	0,0	36,4	-
2011	0,0	0,0	23,3	-

* Stopa dywidendy - stosunek wartości dywidendy przypadającej na jedną akcję do ceny akcji.

Historyczne dywidendy na akcję (zł)

Rok obrotowy	Dywidenda na akcję	% zysku netto	Dzień do dywidendy	Dzień wypłaty dywidendy
2005	0,0	0,0	-	-
2006	0,4	10,1	11.06.2007	nie później niż 31.07.2007
2007	0,0	0,0	-	-
2008	0,0	0,0	-	-
2009	0,0	0,0	-	-
2010	0,0	0,0	-	-
2011	0,0	0,0	-	-

* Dzień prawa do dywidendy - dzień, według którego ustala się listę akcjonariuszy uprawnionych do dywidendy za dany rok obrotowy.

** Dzień wypłaty dywidendy - dzień, w którym wypłaca się dywidendę akcjonariuszom Spółki.

5.3. NABYCIE UDZIAŁÓW (AKCJI) WŁASNYCH

W 2012 roku Grupa LOTOS S.A. nie nabywała udziałów (akcji) własnych.

5.4. AKCJE I UDZIAŁY W POSIADANIU OSÓB ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH

Zgodnie z posiadanymi przez Spółkę informacjami dwie niżej wymienione osoby zarządzające posiadają akcje Grupy LOTOS S.A. (stan na 21 marca 2013 roku):

Określenie łącznej liczby i wartości nominalnej wszystkich akcji spółki oraz akcji i udziałów w jednostkach powiązanych spółki, będących w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Osoby zarządzające/nadzorujące	Liczba akcji Grupy LOTOS S.A.	Wartość nominalna (zł)
Zarząd, w tym:	9 636	9 636
Pan Marek Sokołowski	8 636	8 636
Pan Zbigniew Paszkowicz	1 000	1 000
Rada Nadzorcza	0	0
Razem	9 636	9 636

Osoby zarządzające i nadzorujące według informacji Spółki na 21 marca 2013 roku nie posiadały akcji ani udziałów spółek powiązanych Grupy LOTOS S.A.

5.5. UMOWY, W WYNIKU KTÓRYCH MOGĄ W PRZYSZŁOŚCI NASTĄPIĆ ZMIANY W PROPORCJACH POSIADANYCH AKCJI PRZEZ DOTYCHCZASOWYCH AKCJONARIUSZY I OBLIGATARIUSZY

Zarząd Grupy LOTOS S.A. nie posiada informacji na temat umów w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy i obligatariuszy.

6. ŁAD KORPORACYJNY

6.1. AKCJONARIAT

6.1.1. ZNACZNE PAKIETY AKCJI

Zmiany w latach 2011 - 2012

- Akcje serii C Grupy LOTOS S.A. w depozycie papierów wartościowych KDPW i w obrocie giełdowym**

W raportach bieżących nr 34/2010 z 30 grudnia 2010 roku, nr 1/2011 z 5 stycznia 2011 roku oraz nr 2/2011 z 7 stycznia 2011 roku Spółka poinformowała, że Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A. (KDPW S.A.) postanowił przyjąć 16.173.362 akcje zwykłe na okaziciela serii C Spółki do depozytu papierów wartościowych oraz oznaczyć je kodem ISIN PLLOTOS00025.

10 stycznia 2011 roku nastąpiła rejestracja w KDPW ww. akcji Grupy LOTOS S.A., a Zarząd GPW wprowadził je w trybie zwykłym do obrotu giełdowego na rynku podstawowym.

Łączna liczba papierów wartościowych Grupy LOTOS S.A. zarejestrowanych pod kodem ISIN PLLOTOS00025 wyniosła 129.804.251.

- ING Otwarty Fundusz Emerytalny zmniejsza udział w ogólnej liczbie głosów na WZ Grupy LOTOS S.A.**

Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr 8/2011 z 7 lutego 2011 roku, że ING Otwarty Fundusz Emerytalny w wyniku transakcji zbycia akcji Grupy LOTOS S.A., rozliczonych 2 lutego 2011 roku, ograniczył swój udział w ogólnej liczbie głosów na WZ Grupy LOTOS S.A. poniżej 5%. Przed zbyciem akcji ING Otwarty Fundusz Emerytalny posiadał 6.640.532 akcje Grupy LOTOS S.A. (5,11% kapitału zakładowego). 7 lutego 2011 roku na rachunku papierów wartościowych Funduszu ING znajdowało się 5.957.442 akcje Grupy LOTOS S.A. (4,59% kapitału zakładowego).

- Akcje Grupy LOTOS S.A. w portfolio Skarbu Państwa**

Z końcem 2011 roku Skarb Państwa posiadał łącznie 69.076.392 akcji zwykłych na okaziciela Grupy LOTOS S.A., reprezentujących 53,19% udziału w kapitale zakładowym i tyle samo głosów na Walnym Zgromadzeniu (WZ) Grupy LOTOS S.A. W 2012 roku nie doszło do zmian w strukturze najważniejszych akcjonariuszy.

Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZ zwoływanych w 2012 roku

Akcjonariusz	Data WZ	Liczba głosów	Udział w głosach na WZ	Udział w głosach ogółem
Skarb Państwa	29.02.2012	69 076 392	78,8%	53,2%
	28.06.2012		84,6%	
	28.11.2012		76,1%	

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2012

Wykaz akcjonariuszy na dzień 31 grudnia 2011 roku, na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 21 marca 2013 roku

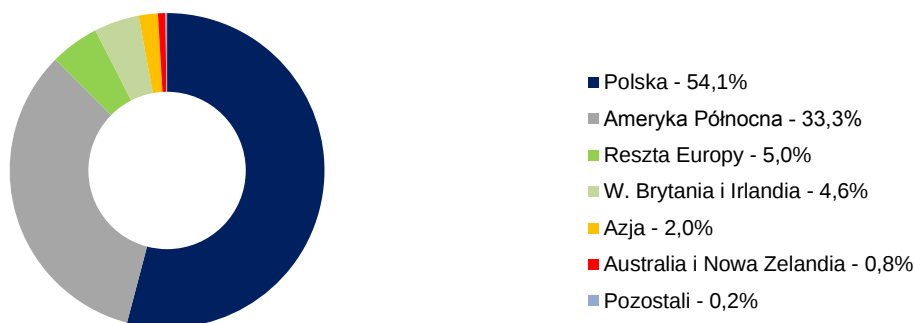
Akcjonariusze	Liczba akcji/głosów	Wartość nominalna akcji	Udział w kapitale podstawowym/udział w ogólnej liczbie głosów na WZ
Skarb Państwa	69 076 392	69 076 392	53,2%
Pozostali	60 796 970	60 796 970	46,8%
Razem	129 873 362	129 873 362	100,0%

Struktura akcjonariatu Spółki na dzień publikacji niniejszego Sprawozdania wg wiedzy Grupy LOTOS S.A. była następująca:

Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2011 roku, na dzień 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień 21 marca 2013 roku

Struktura geograficzna akcjonariuszy mniejszościowych

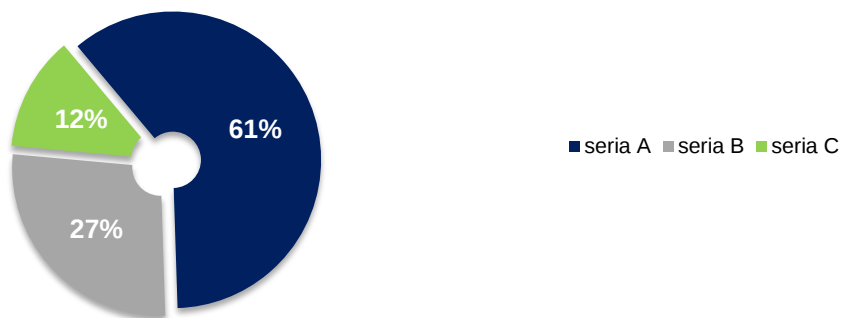

** na podstawie zidentyfikowanego akcjonariatu mniejszościowego*

Struktura kapitału akcyjnego

Kapitał akcyjny Grupy LOTOS S.A. składa się z 129.873.362 akcji zwykłych, o wartości nominalnej 1 złoty, mających pełne pokrycie w kapitale podstawowym, które są równoważne pojedynczemu głosowi na WZ i posiadają prawo do dywidendy.

Struktura akcji Grupy LOTOS S.A. wg serii

6.1.2. POSIADACZE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH, KTÓRE DAJĄ SPECJALNE UPRAWNIENIA KONTROLNE, WRAZ Z OPISEM TYCH UPRAWNIĘĆ

Grupa LOTOS S.A. nie wyemitowała papierów wartościowych dających akcjonariuszom specjalne uprawnienia kontrolne.

6.1.3. SZCZEGÓLNE UPRAWNIENIA SKARBU PAŃSTWA ORAZ ICH WYKONYWANIE W SPÓŁKACH KAPITAŁOWYCH

Ustawa z dnia 18 marca 2010 roku o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa oraz ich wykonywaniu w niektórych spółkach kapitałowych lub grupach kapitałowych prowadzących działalność w sektorach energii elektrycznej, ropy naftowej oraz paliw gazowych (Dz. U. Nr 65, poz. 404) („Ustawa”) wprowadziła instytucję pełnomocnika do spraw ochrony infrastruktury krytycznej. Zgodnie z ustawą, Minister właściwy do spraw Skarbu Państwa może wyrazić sprzeciw wobec podjętej przez Zarząd Spółki uchwały lub innej dokonanej przez Zarząd Spółki czynności prawnej, której przedmiotem jest rozporządzenie składnikami mienia ujawnionymi w jednolitym wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, o którym mowa w art. 5b ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym, stanowiące rzeczywiste zagrożenie dla funkcjonowania, ciągłości działania oraz integralności infrastruktury krytycznej. Sprzeciwem Ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa może być również objęta uchwała organu Spółki dotycząca:

- rozwiązania Spółki,
- zmiany przeznaczenia lub zaniechania eksploatacji składnika mienia⁽¹⁾ Spółki, ujawnionego w jednolitym wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, o którym mowa w art. 5b ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym,
- zmiany przedmiotu przedsiębiorstwa Spółki,
- zbycia albo wydzierżawienia przedsiębiorstwa Spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanowienia na nim ograniczonego prawa rzeczowego,
- przyjęcia planu rzeczowo-finansowego, planu działalności inwestycyjnej lub wieloletniego planu strategicznego,
- przeniesienia siedziby Spółki za granicę,

jeżeli wykonanie takiej uchwały stanowiłoby rzeczywiste zagrożenie dla funkcjonowania, ciągłości działania oraz integralności infrastruktury krytycznej.

(1) mienie obejmuje:

- w sektorze energii elektrycznej — infrastrukturę służącą do wytwarzania albo przesyłania energii elektrycznej;
- w sektorze ropy naftowej — infrastrukturę służącą do wydobycia, rafinacji, przetwarzania ropy naftowej oraz magazynowania i przesyłania rurociągami ropy naftowej oraz produktów ropopochodnych, jak również terminale portowe do przeładunku tych produktów oraz ropy naftowej;
- w sektorze paliw gazowych — infrastrukturę służącą do produkcji, wydobycia, rafinacji, przetwarzania, magazynowania, przesyłania paliw gazowych gazociągami oraz terminale skroplonego gazu ziemnego (LNG).

Zgodnie z ustawą z dnia 18 marca 2010 roku o szczególnych uprawnieniach ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa, Zarząd Spółki, w porozumieniu z Ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa oraz dyrektorem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, jest uprawniony do powołania i odwołania pełnomocnika do spraw ochrony infrastruktury krytycznej w Spółce. Do zadań pełnomocnika należy w szczególności zapewnienie Ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa informacji dotyczących dokonania przez organy Spółki czynności prawnych wskazanych wyżej, przekazywanie informacji o infrastrukturze krytycznej dyrektorowi Rządowego Centrum Bezpieczeństwa na jego wniosek, przekazywanie i odbieranie informacji o zagrożeniu infrastruktury krytycznej we współpracy z dyrektorem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa.

Pełnomocnik do spraw ochrony infrastruktury krytycznej może żądać od organów spółek wszelkich dokumentów oraz wyjaśnień w wyżej wymienionych sprawach, a następnie – po przeprowadzonej analizie – mają obowiązek ich przekazania Ministrowi właściwemu do spraw Skarbu Państwa oraz Dyrektorowi Rządowego Centrum Bezpieczeństwa wraz z pisemnym stanowiskiem oraz jego uzasadnieniem. W dniu 11 lipca 2011 roku Grupa LOTOS S.A. otrzymała informację o ujęciu jej majątku w wykazie składników, obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej. W dniu 23 sierpnia 2011 roku Zarząd Grupy LOTOS S.A. powołał Pełnomocnika ds. Ochrony Infrastruktury Krytycznej.

6.1.4. OGRANICZENIA W WYKONYWANIU PRAWA GŁOSU NA WALNYM ZGROMADZENIU,

Jedna akcja Grupy LOTOS S.A. daje prawo do jednego głosu na WZ. Jednakże, zgodnie ze Statutem Spółki, prawo głosowania akcjonariuszy zostaje ograniczone w ten sposób, że żaden z nich nie może wykonywać na WZ więcej niż 10% ogólnej liczby głosów istniejących w Spółce w dniu odbywania WZ, z zastrzeżeniem, że dla potrzeb ustalania obowiązków nabywców znacznych pakietów akcji przewidzianych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych oraz w ustawie z 22 maja 2003 roku o działalności ubezpieczeniowej, takie ograniczenie prawa głosowania uważane będzie za nieistniejące.

Ograniczenie powyższe nie dotyczy:

- 1) akcjonariuszy, którzy w dniu powzięcia uchwały WZ wprowadzającej ograniczenie, są uprawnieni z akcji reprezentujących więcej niż 10% ogólnej liczby głosów istniejących w Spółce;
- 2) akcjonariuszy działających z akcjonariuszami określonymi w pkt 1 na podstawie zawartych porozumień dotyczących wspólnego wykonywania prawa głosu z akcji.

Dla potrzeb ograniczenia prawa do głosowania, o którym mowa powyżej, głosy akcjonariuszy, między którymi istnieje stosunek dominacji lub zależności, są sumowane zgodnie z następującymi zasadami:

1. Przez akcjonariusza rozumie się każdą osobę, w tym jej podmiot dominujący i zależny, której przysługuje bezpośrednio lub pośrednio prawo głosu na Walnym Zgromadzeniu na podstawie dowolnego tytułu prawnego; dotyczy to także osoby, która nie posiada akcji Spółki, a w szczególności użytkownika, zastawnika, osoby uprawnionej z kwitu depozytowego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o obrocie instrumentami finansowymi, a także osoby uprawnionej do udziału w WZ mimo zbycia posiadanych akcji po dniu ustalenia prawa do uczestnictwa w WZ.
2. Przez podmiot dominujący oraz podmiot zależny rozumie się odpowiednio osobę:
 - 1) spełniającą przesłanki wskazane w art. 4 § 1 pkt 4) Kodeksu spółek handlowych, lub
 - 2) mającą status przedsiębiorcy dominującego, przedsiębiorcy zależnego albo jednocześnie status przedsiębiorcy dominującego i zależnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów, lub
 - 3) mającą status jednostki dominującej, jednostki dominującej wyższego szczebla, jednostki zależnej, jednostki zależnej niższego szczebla, jednostki współzależnej albo mającą jednocześnie status jednostki dominującej (w tym dominującej wyższego szczebla) i zależnej (w tym zależnej niższego szczebla i współzależnej) w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, lub
 - 4) która wywiera (podmiot dominujący) lub na którą jest wywierany (podmiot zależny) decydujący wpływ w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 22 września 2006 roku o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorców, lub
 - 5) której głosy wynikające z posiadanych bezpośrednio lub pośrednio akcji Spółki podlegają kumulacji z głosami innej osoby lub innych osób na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych w związku z posiadaniem, zbywaniem lub nabywaniem znacznych pakietów akcji Spółki.

Akcjonariusze, których głosy podlegają kumulacji i redukcji zgodnie z zasadami opisanymi powyżej, zwani są łącznie Zgrupowaniem. Kumulacja głosów polega na zsumowaniu głosów, którymi dysponują poszczególni akcjonariusze

wchodzący w skład Zgrupowania. Redukcja głosów polega na pomniejszeniu ogólnej liczby głosów w Spółce przysługujących na WZ akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania.

Redukcja głosów jest dokonywana według następujących zasad:

- 1) liczba głosów akcjonariusza, który dysponuje największą liczbą głosów w Spółce spośród wszystkich akcjonariuszy wchodzących w skład Zgrupowania, ulega pomniejszeniu o liczbę głosów równą nadwyżce ponad 10% ogólnej liczby głosów w Spółce przysługujących łącznie wszystkim akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania;
- 2) jeżeli mimo redukcji, o której mowa powyżej, łączna liczba głosów przysługujących na Walnym Zgromadzeniu akcjonariuszom wchodzącym w skład Zgrupowania przekracza próg 10% ogólnej liczby głosów istniejących w Spółce w dniu odbywania Walnego Zgromadzenia, dokonuje się dalszej redukcji głosów należących do pozostałych akcjonariuszy wchodzących w skład Zgrupowania. Dalsza redukcja głosów poszczególnych akcjonariuszy następuje w kolejności ustalonej na podstawie liczby głosów, którymi dysponują poszczególni akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania (od największej do najmniejszej). Dalsza redukcja jest dokonywana aż do osiągnięcia stanu, w którym łączna liczba głosów, którymi dysponują akcjonariusze wchodzący w skład Zgrupowania nie będzie przekraczać 10% ogólnej liczby głosów w Spółce;
- 3) jeżeli na potrzeby redukcji nie można ustalić kolejności redukcji głosów z uwagi na to, że dwóch lub więcej akcjonariuszy dysponuje tą samą liczbą głosów, to głosy akcjonariuszy dysponujących tą samą liczbą głosów redukuje się proporcjonalnie, przy czym liczby ułamkowe zaokrągla się w dół do pełnej liczby akcji. W pozostałym zakresie zasady określone w punktach poprzedzających stosuje się odpowiednio;
- 4) w każdym przypadku akcjonariusz, któremu ograniczono wykonywanie prawa głosu, zachowuje prawo wykonywania co najmniej jednego głosu;
- 5) ograniczenie wykonywania prawa głosu dotyczy także akcjonariusza nieobecnego na WZ.

W celu ustalenia podstawy do kumulacji i redukcji głosów, każdy akcjonariusz Spółki, Zarząd, Rada Nadzorcza oraz poszczególni członkowie tych organów, a także Przewodniczący WZ, mogą żądać, aby akcjonariusz Spółki, podlegający zasadzie ograniczenia prawa głosowania, udzielił informacji czy jest on w stosunku do dowolnego innego akcjonariusza Spółki podmiotem dominującym lub zależnym w rozumieniu Statutu Spółki. Uprawnienie to obejmuje także prawo żądania ujawnienia liczby głosów, którymi akcjonariusz Spółki dysponuje samodzielnie lub łącznie z innymi akcjonariuszami Spółki, w stosunku do których jest podmiotem dominującym lub zależnym w rozumieniu zgodnym ze Statutem Spółki. Osoba, która nie wykonała lub wykonała w sposób nienależyty powyższy obowiązek informacyjny, do chwili usunięcia uchybienia obowiązku informacyjnego, może wykonywać prawo głosu wyłącznie z jednej akcji, a wykonywanie przez taką osobę prawa głosu z pozostałych akcji jest bezskuteczne.

W przypadku wątpliwości wykładni postanowień dotyczących ograniczenia prawa do głosowania należy dokonywać zgodnie z art. 65 § 2 Kodeksu cywilnego.

Od momentu, w którym udział akcjonariuszy, którzy w dniu powzięcia uchwały Walnego Zgromadzenia wprowadzającej ograniczenie prawa głosowania, byli uprawnieni z akcji reprezentujących więcej niż 10% ogólnej

liczby głosów istniejących w Spółce w kapitale zakładowym Spółki spadnie poniżej poziomu 5% ograniczenia prawa głosowania akcjonariuszy wygasają.

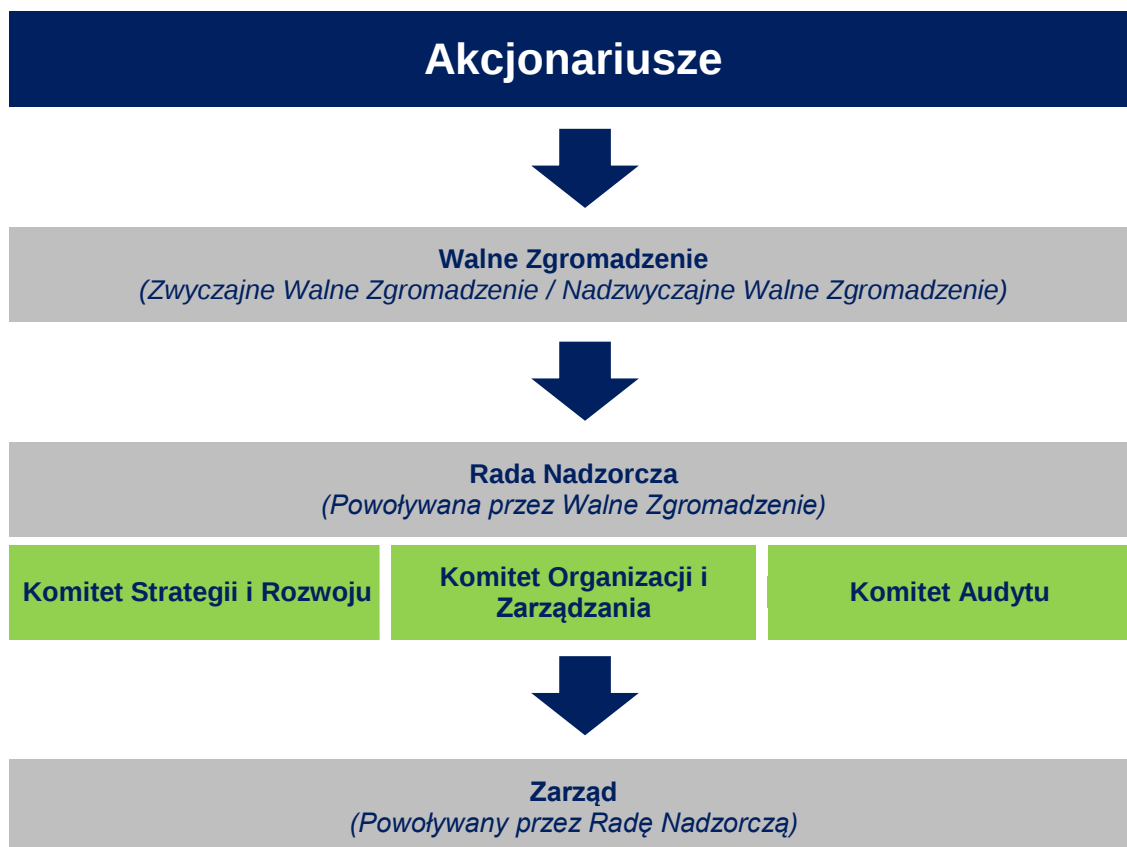
Z zachowaniem właściwych przepisów Kodeksu spółek handlowych istotna zmiana przedmiotu działalności Spółki może nastąpić bez wykupu akcji tych akcjonariuszy, którzy nie godzą się na taką zmianę.

6.1.5. OGRANICZENIA DOTYCZĄCE PRZENOSZENIA PRAWA WŁASNOŚCI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

Brak jakichkolwiek ograniczeń w przenoszeniu prawa własności w odniesieniu do wszystkich akcji wyemitowanych przez Grupę LOTOS S.A.

6.2. FUNKCJONOWANIE ORGANÓW SPÓŁKI

Struktura ładu korporacyjnego Grupy LOTOS S.A.

6.2.1. WALNE ZGROMADZENIE GRUPY LOTOS S.A.

WZ Grupy LOTOS S.A. działa na podstawie Statutu Spółki (tekst jednolity z 21 grudnia 2012 roku) oraz Regulaminu WZ Spółki (tekst jednolity z 26 sierpnia 2009 roku).

WZ odbywa się w siedzibie Spółki, zwoływane jest przez Zarząd Grupy LOTOS S.A. w przypadkach przewidzianych w Statucie lub przepisach Kodeksu Spółek Handlowych (KSH), poprzez ogłoszenie dokonywane na stronie

internetowej Spółki i w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących zgodnie z przepisami o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych.

W 2012 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie (ZWZ) odbyło się dnia 28 czerwca. Prawo do zwołania ZWZ przysługuje również WZ, jeżeli Zarząd nie zwoła go w ciągu sześciu miesięcy po zakończeniu roku obrotowego.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie (NWZ) zwoływane jest przez Zarząd z własnej inicjatywy lub przez RN, jeżeli jego zwołanie Rada uzna za wskazane, bądź przez akcjonariuszy reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów w Spółce. W 2012 roku NWZ obradowało dwukrotnie tj. 29 lutego oraz 28 listopada.

Ponadto akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej 1/20 kapitału zakładowego mogą żądać zwołania NWZ i umieszczenia określonych spraw w porządku obrad tego WZ. Jeżeli w terminie dwóch tygodni od dnia przedstawienia żądania Zarządowi, NWZ nie zostanie zwołane, Sąd Rejestrowy może upoważnić do zwołania NWZ akcjonariuszy występujących z tym żądaniem.

Żądanie zwołania WZ oraz umieszczenia określonych spraw w porządku obrad, zgłaszane przez uprawnione podmioty, powinno być uzasadnione. Akcjonariusz lub akcjonariusze Spółki reprezentujący co najmniej 1/20 kapitału zakładowego mogą przed terminem WZ zgłaszać Spółce projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad WZ lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad.

Prawo uczestniczenia w WZ mają tylko osoby będące akcjonariuszami Spółki na 16 dni przed datą WZ (dzień rejestracji uczestnictwa w WZ). Uprawnieni z akcji imiennych i świadectw tymczasowych oraz zastawnicy i użytkownicy, którym przysługuje prawo głosu, mają prawo uczestniczenia w WZ, jeżeli są wpisani do księgi akcyjnej w dniu rejestracji uczestnictwa w WZ. Akcjonariusz może uczestniczyć w WZ oraz wykonywać prawo głosu osobiście lub przez pełnomocnika. Pełnomocnik ma obowiązek ujawnić akcjonariuszowi okoliczności wskazujące na istnienie bądź możliwość wystąpienia konfliktu interesów oraz głosować zgodnie z instrukcjami udzielonymi przez akcjonariusza.

Wszystkie sprawy wnoszone na WZ są uprzednio przedstawiane RN do rozpatrzenia. W sprawach nieobjętych porządkiem obrad nie można powziąć uchwały, chyba że cały kapitał zakładowy jest reprezentowany na WZ, a nikt z obecnych nie zgłosił sprzeciwu dotyczącego powzięcia uchwały, za wyjątkiem wniosków o zwołanie NWZ oraz wniosków o charakterze porządkowym, które mogą być uchwalone. Uchwały WZ zapadają bezwzględną większością głosów, jeżeli Statut lub KSH nie stanowi inaczej. Uchwały i przebieg WZ są protokołowane przez notariusza. Protokół podpisuje Przewodniczący Zgromadzenia i notariusz. Kompetencje i przebieg WZ Grupy LOTOS określa szczegółowo [Statut Spółki](#) oraz [Regulamin Walnych Zgromadzeń](#).

6.2.2. RADA NADZORCZA GRUPY LOTOS S.A.

Rada Nadzorcza Grupy LOTOS S.A. działa na podstawie statutu Spółki (tekst jednolity z 21 grudnia 2012 roku) oraz Regulaminu Rady Nadzorczej Grupy LOTOS S.A. (tekst jednolity z 17 grudnia 2009 roku).

Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami Statutu Spółki Rada Nadzorcza może liczyć od 5 do 9 członków¹¹ powoływanych na wspólny okres trzyletniej kadencji przez WZ bezwzględną większością głosów w głosowaniu tajnym spośród nieograniczonej liczby kandydatów. Liczbę członków RN ustala WZ. Przewodniczący RN powoływany jest przez WZ natomiast Wiceprzewodniczący i Sekretarz wybierani są przez RN z grona pozostałych jej członków. Poszczególni członkowie Rady oraz cała RN mogą zostać odwołani w każdym czasie przed upływem kadencji.

Niezależnie od powyższego Skarb Państwa uprawniony jest do powoływania i odwoływania jednego członka RN tak długo jak pozostaje akcjonariuszem Spółki.

RN sprawuje stały nadzór nad działalnością Grupy LOTOS S.A. we wszystkich dziedzinach działalności Spółki. Rada realizuje swoje zadania kolegialnie, jednakże może delegować swoich członków do samodzielnego pełnienia określonych funkcji oraz powoływać stałe bądź doraźne komitety, sprawujące nadzór nad poszczególnymi sferami działalności Spółki. Komitety na stałe powołane przez RN to: Komitet Audytu, Komitet Strategii i Rozwoju oraz Komitet Organizacji i Zarządzania.

¹¹ Zgodnie z decyzją Walnego Zgromadzenia Grupy LOTOS S.A. z dnia 28 listopada 2012 roku w sprawie zmian w Statucie Spółki w odniesieniu do §11 ust. 1; do dnia zarejestrowania zmian w Statucie Spółki w KRS, tj. do 17 grudnia 2012 roku Rada Nadzorcza Grupy LOTOS S.A. mogła liczyć od sześciu do dziewięciu członków.

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2012

Członkowie RN	Funkcja w RN VIII kadencji	W RN VIII kadencji	Życiorys, kompetencje
 Wiesław Skwarko	przewodniczący	27.06.2011r. -	http://www.lotos.pl/inwestorski/aktualnosci/wiadomosci/28830
 Marcin Majeranowski	wice-przewodniczący	29.02.2012r. -	http://www.lotos.pl/inwestorski/aktualnosci/wiadomosci/29001
 Oskar Pawłowski	sekretarz	27.06.2011r. -	http://www.lotos.pl/inwestorski/aktualnosci/wiadomosci/28836
 Małgorzata Hirszel	członek	27.06.2011r. -	http://www.lotos.pl/inwestorski/aktualnosci/wiadomosci/28836
 Agnieszka Trzaskalska	członek	29.02.2012r. -	http://www.lotos.pl/inwestorski/aktualnosci/wiadomosci/29001

Sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za rok 2012

Michał Rumiński

członek

27.06.2011r. -

<http://www.lotos.pl/inwestorski/aktualnosci/wiadomosci/28836>

Leszek Starosta

wice-przewodniczący
członek

.01.2011 -
27.06.2011r.
27.06.2011r. –
29.02.2012r.

<http://www.lotos.pl/inwestorski/aktualnosci/wiadomosci/28836>

Sposób procedowania i zakres kompetencji RN Spółki szczegółowo określono w [Regulaminie Rady Nadzorczej Grupy LOTOS S.A.](#)

Komitety Rady Nadzorczej stałe komitety powołane do zbadania poszczególnych zagadnień:

Komitet Strategii i Rozwoju Rady Nadzorczej

Członkowie	Funkcja w KSiR w czasie VIII kadencji RN	Okres pełnienia funkcji
Wiesław Skwarko	Przewodniczący	11.07.2011 –
Małgorzata Hirszel	Członek	11.07.2011 –
Michał Rumiński	Członek	11.07.2011 –
Agnieszka Trzaskalska	Członek	08.03.2012 –
Marcin Majeranowski	Członek	08.03.2012 –
Rafał Wardziński	Członek	11.07.2011 – 27.01.2012 (rezygnacja z RN)

opiniuje i przedstawia RN rekomendacje w kwestiach planowanych inwestycji mających istotny wpływ na aktywa Spółki.

Komitet Organizacji i Zarządzania

Członkowie	Funkcja w KOiZ w czasie VIII kadencji RN	Okres pełnienia funkcji
Agnieszka Trzaskalska	Przewodnicząca	08.03.2012 –
Małgorzata Hirszel	Członek	11.07.2011 –
Oskar Pawłowski	Członek	11.07.2011 –
Marcin Majeranowski	Członek	08.03.2012 –
Leszek Starosta	Przewodniczący	11.07.2011 - 29.02.2012r. (odwołanie z RN)
Michał Rumiński	Członek	11.07.2011 - 08.03.2012r. (rezygnacja z prac w KOiZ)

przedstawia RN opinie i rekomendacje dot. struktury zarządzania, rozwiązań organizacyjnych, systemu wynagrodzeń oraz doboru kadry, umożliwiających osiągnięcie strategicznych celów Spółki

Komitety Audytu Rady Nadzorczej

Członkowie	Funkcja w KA w czasie VIII kadencji RN	Okres pełnienia funkcji
Michał Rumiński	Przewodniczący (od 11.08.2011)	11.07.2011 –
Oskar Pawłowski	Członek	11.07.2011 –
Wiesław Skwarko	Członek	11.07.2011 –
Marcin Majeranowski	Członek	08.03.2012 –
Rafał Wardziński	Członek	11.07.2011 – 27.01.2012r. (rezygnacja z RN)

stałe doradztwo na rzecz RN w kwestiach dotyczących właściwego wdrażania zasad sprawozdawczości budżetowej i finansowej, kontroli wewnętrznej Spółki oraz współpraca z biegłymi rewidentami Spółki.

Członkowie Rady Nadzorczej delegowani do samodzielnego pełnienia obowiązków

Rada Nadzorcza może delegować swoich członków do samodzielnego pełnienia określonych czynności.

W związku z posiadanymi kompetencjami Rada Nadzorcza decyzją z 24 października 2012 roku (uchwała nr 58/VIII/2012) delegowała Pana Oskara Pawłowskiego do samodzielnego pełnienia czynności nadzorczych nad prawnymi aspektami dalszego uczestnictwa Spółki w konsorcjum zagospodarowującym złożę YME oraz sporu z operatorem tego złoża.

Natomiast Pan Marcin Majeranowski na mocy uchwały nr 66/VIII/2013 z 11 stycznia 2013 roku został delegowany do samodzielnego pełnienia czynności nadzorczych nad realizacją programu rekonstrukcji kapitałowej Grupy Kapitałowej LOTOS i wykonaniem jego harmonogramu.

6.2.3. ZARZĄD GRUPY LOTOS S.A. ORAZ UPRAWNIENIA POSZCZEGÓLNYCH CZŁONKÓW

Zarząd Grupy LOTOS S.A. działa na podstawie Statutu Spółki i Regulaminu Zarządu Spółki, przyjętego Uchwałą Zarządu Grupy LOTOS S.A. nr 6/VI/2007 z dnia 23 stycznia 2007 roku i zatwierdzonego uchwałą RN nr 70/VI/2007 z dnia 29 stycznia 2007 roku. W okresie od dnia 1 stycznia 2012 roku do końca VII kadencji Zarząd Grupy LOTOS S.A. działał w składzie:

Członkowie Zarządu	Funkcja
Paweł Olechnowicz	Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny
Mariusz Machajewski	Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Ekonomiczno-Finansowych
Marek Sokołowski	Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Produkcji i Rozwoju,
Maciej Szozda	Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Handlu.

W związku z upływem VII kadencji Zarządu Spółki RN w postępowaniu kwalifikacyjnym dokonała wyboru 5 Członków Zarządu VIII wspólnej kadencji, której bieg rozpoczął się 28 czerwca 2012 roku.

W okresie od 28 czerwca 2012 roku do 31 grudnia 2012 roku oraz na dzień przekazania niniejszego Sprawozdania skład Zarządu Grupy LOTOS S.A. VIII kadencji przedstawiał się następująco:

Członkowie Zarządu	Funkcja	Obszar Zarządzania
 Paweł Olechnowicz	Prezes Zarządu Dyrektor Generalny	Zarządza, kieruje oraz ponosi odpowiedzialność za całokształt działalności Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A.
 Mariusz Machajewski	Wiceprezes Zarządu Dyrektor ds. Ekonomiczno – Finansowych	Zarządza głównie całokształtem działalności ekonomiczno-finansowej i rachunkowej firmy, a także całokształtem zagadnień w zakresie posiadanych aktywów oraz procesów restrukturyzacyjnych, ponosząc odpowiedzialność w tym zakresie działania. Ponadto sprawuje również nadzór nad sprawami związanymi z opracowywaniem wytycznych korporacyjnych i standaryzacją działalności w zakresie zawierania umów, wyboru i oceny kontrahenta oraz rozwoju systemów informatycznych i usług telekomunikacyjnych.
 Zbigniew Paszkowicz	Wiceprezes Zarządu ds. Poszukiwań i Wydobywania	Zarządza całokształtem działalności segmentu poszukiwawczo - wydobywczego Grupy Kapitałowej Grupy LOTOS S.A., w tym nadzoruje działalność spółek ww. segmentu, oraz ponosi odpowiedzialność za działania w tym zakresie.
 Marek Sokołowski	Wiceprezes Zarządu Dyrektor ds. Produkcji i Rozwoju	Zarządza, koordynuje i kieruje całokształtem spraw pionu produkcji, pionu techniki, pionu rozwoju technologii, pionu inwestycji (inwestycji związanych z rozwojem technicznym i technologicznym) oraz ponosi odpowiedzialność w tym zakresie działania. (W latach 2004-2011 był odpowiedzialny za realizację rozbudowy rafinerii - Program 10+). Nadzoruje również spółki segmentu operacyjnego w strukturze korporacyjnej grupy kapitałowej.
 Maciej Szozda	Wiceprezes Zarządu Dyrektor ds. Handlu	Zarządza całokształtem spraw związanych z efektywnym zarządzaniem procesami sprzedaży, zaopatrzenia i dystrybucji w Grupie Kapitałowej LOTOS oraz ponosi odpowiedzialność w tym zakresie działania. Nadzoruje również spółki segmentu handlowego w strukturze korporacyjnej grupy kapitałowej.

Szersze informacje nt. doświadczeń zawodowych Członków Zarządu znajdują się na korporacyjnej stronie internetowej http://inwestor.lotos.pl/1137/lad_korporacyjny/struktura_organizacyjna#group-people-1

Zarząd reprezentuje Spółkę wobec osób trzecich oraz prowadzi wszelkie sprawy korporacyjne Grupy LOTOS S.A. Ponadto poszczególni członkowie Zarządu prowadzą działania zgodnie z podziałem kompetencji wynikającym z funkcji operacyjnych powierzonych im w Spółce. Jednocześnie każdy z członków Zarządu ma prawo reprezentować Spółkę we wszystkich czynnościach sądowych i pozasądowych związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa Spółki z wyłączeniem czynności zastrzeżonych postanowieniami KSH lub Statutem Spółki do kompetencji WZ lub RN oraz spraw przekraczających zwykły zarząd przedsiębiorstwem, które wymagają uprzedniej uchwały Zarządu oraz spraw znajdujących się w kompetencji innego członka Zarządu.

Uchwał Zarządu wymagają:

1. ustalenie regulaminu organizacyjnego przedsiębiorstwa Spółki, w tym ustalenie organizacji przedsiębiorstwa Spółki,
2. ustalanie budżetu rocznego Spółki,
3. uchwalanie strategii Grupy Kapitałowej LOTOS
4. ustalanie prawem wymaganych regulaminów w przedsiębiorstwie Spółki,
5. realizowanie przez Spółkę inwestycji kapitałowych oraz wszystkich inwestycji rzeczowych, z wyłączeniem inwestycji odtworzeniowych o wartości zadania inwestycyjnego do kwoty 100 tys. zł,
6. wykonywanie przez Spółkę prawa głosu na walnych zgromadzeniach i zgromadzeniach wspólników spółek zależnych w sprawach:
 - powołania lub odwołania członków zarządu lub rad nadzorczych,
 - pokrycia straty,
 - podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego,
 - połączenia z inną spółką i przekształcenia spółki,
 - zbycia i wydzierżawienia przedsiębiorstwa spółki, ustanowienia na nim użytkowania,
7. powołanie/odwołanie członków zarządu lub członków rad nadzorczych dokonywanych w trybie bezpośredniego powołania lub odwołania przez Grupę LOTOS,
8. tworzenie spółek prawa handlowego,
9. nabywanie/zbywanie udziałów,
10. nabywanie/zbywanie akcji, z wyłączeniem nabywania lub zbywania akcji w publicznym obrocie papierami wartościowymi, chyba że takie nabycie lub zbycie powoduje uzyskanie lub utratę pozycji dominującej,
11. nabycie/zbycie nieruchomości, prawa użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości,
12. tworzenie lub przystępowanie do spółek osobowych, organizacji lub przedsięwzięć powodujących nieograniczoną odpowiedzialność z majątku własnego Spółki,
13. sporządzanie:
 - sprawozdania finansowego Spółki za poprzedni rok obrotowy, zgodnie z wymogami ustawy o rachunkowości, wraz ze sprawozdaniem Zarządu z działalności Spółki za poprzedni rok obrotowy
14. skonsolidowanego sprawozdania za poprzedni rok obrotowy oraz sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej LOTOS za poprzedni rok obrotowy
15. zwoływanie zwyczajnych i nadzwyczajnych WZ z własnej inicjatywy, na pisemny wniosek RN albo na wniosek akcjonariusza lub akcjonariuszy reprezentujących nie mniej niż 1/10 część kapitału zakładowego oraz innych przypadkach przewidzianych KSH i w wymaganych terminach,
16. ustalanie porządku obrad WZ,
17. sprawy przekraczające zwykły zarząd przedsiębiorstwem,
18. sprawy, których prowadzeniu sprzeciwił się choćby jeden z pozostałych członków Zarządu,

19. sprawy, których rozstrzygnięcia w formie uchwały Zarządu zażąda Prezes Zarządu lub co najmniej połowa Członków Zarządu, a które należą do kompetencji poszczególnych Członków Zarządu,
20. ustanowienie prokury.

Zgodnie z postanowieniami KSH oraz Statutu Spółki, Zarząd uprawniony jest do występowania z wnioskiem w sprawie emisji nowych akcji bądź wykupu akcji, który po uzyskaniu opinii RN przedkładany jest WZ. Oprócz powyższego Zarząd, o ile zostanie do tego upoważniony stosownym zapisem w statucie i uchwale WZ, może w drodze uchwały/uchwał podejmować decyzje o emisji nowych akcji w ramach ustalonego przez WZ kapitału docelowego.

Zwykłe czynności Spółki, nie zastrzeżone do decyzji Zarządu - w formie uchwały, prowadzone są jednoosobowo przez Prezesa i przez poszczególnych Członków Zarządu według wewnętrznego podziału kompetencyjnego określonego w Regulaminie organizacyjnym Grupy LOTOS S.A.

Ponadto Prezes Zarządu prowadzi i nadzoruje sprawy korporacyjne Spółki w zakresie:

- zwoływania posiedzeń Zarządu i przewodniczenia obradom,
- prowadzenia akt i protokołów Zarządu,
- wykonywania obowiązków z zakresu prawa handlowego, spraw rejestru przedsiębiorców,
- obsługi organów Spółki i sporządzania protokołów,
- reprezentacji Zarządu wobec pozostałych organów Spółki, z zastrzeżeniem postanowień
- przepisów KSH i Statutu Spółki.

Tryb procedowania Zarządu Spółki, tj. zwoływania posiedzeń, podejmowania uchwał i ich archiwizacji oraz kompetencje poszczególnych członków Zarządu szczegółowo określa

[Regulamin Zarządu Grupy LOTOS S.A.](#)

Zasady powoływania i odwoływania osób zarządzających

Zgodnie z postanowieniami Statutu Grupy LOTOS S.A. Zarząd może liczyć od trzech do siedmiu członków. Zarząd powoływany jest przez Radę Nadzorczą, która również określa liczbę członków Zarządu. Rada Nadzorcza dokonuje wyboru członków Zarządu po przeprowadzeniu postępowania kwalifikacyjnego, zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Rady Ministrów 18 marca 2003 roku w sprawie przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego na stanowisko członka zarządu w niektórych spółkach handlowych (Dz. U. Nr 55, poz. 476) oraz mając na względzie ustalone przez Ministra Skarbu Państwa „Dobre praktyki w zakresie doboru kandydatów na członków organów spółek o kluczowym znaczeniu dla Skarbu Państwa”.

Kadencja Zarządu jest wspólna i trwa 3 lata. Prezes, Wiceprezesi i pozostali Członkowie Zarządu oraz cały Zarząd mogą być odwołani lub zawieszeni z ważnych powodów przez Radę Nadzorczą w każdym czasie przed upływem kadencji. Mandat każdego z Członków Zarządu wygasa najpóźniej z dniem odbycia WZ zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy. Uchwały RN w sprawie powołania oraz odwołania poszczególnych członków lub całego zarządu zapadają w obecności co najmniej 2/3 członków Rady. Wygaśnięcie mandatu Członka Zarządu następuje również przez złożenie rezygnacji.

6.2.4. ZASADY ZMIANY STATUTU GRUPY LOTOS S.A.

Zmiana Statutu Grupy LOTOS S.A. wymaga podjęcia uchwały przez WZ Spółki bezwzględną większością głosów, przy czym zmiana §10 ust. 1 Statutu Spółki wymaga większości 4/5 głosów i reprezentacji co najmniej połowy kapitału zakładowego Spółki na WZ.

Po podjęciu przez WZ uchwały w sprawie zmian w Statucie Spółki, Zarząd Grupy LOTOS S.A. zgłasza ten fakt do sądu rejestrowego. Zmiana dokonana w Statucie obowiązuje z chwilą zarejestrowania jej przez sąd. Następnie RN ustala tekst jednolity Statutu uwzględniający wprowadzone zmiany, o ile WZ udzieli RN upoważnienia w tym zakresie. W 2012 roku NWZ 28 listopada na mocy uchwał nr 2-6 dokonało zmian w Statucie Spółki, które zostały zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym 17 grudnia 2012 roku. Tekst jednolity ww. dokumentu został ustalony przez RN na mocy uchwały nr 64/VIII/2012 z 21 grudnia 2012 roku.

6.3. ZBIÓR ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO, KTÓRE GRUPA LOTOS S.A. STOSOWAŁA W 2012 ROKU

Dobrowolne zasady ładu korporacyjnego stosowane przez Spółkę

- **DPSN Dział I Rekomendacje, pkt.1.**

Kluczowe cele realizacji zasad Ładu Korporacyjnego (*ang. Corporate Governance*). w Grupie LOTOS S.A. to:

- przejrzystość jej działania jako spółki giełdowej,
- zaufanie w relacjach z Interesariuszami,
- konsekwentne budowanie wartości spółki dla Akcjonariuszy.

Polityka informacyjna spółki i relacje z uczestnikami rynku kapitałowego

Spółka dba o to, by relacje z inwestorami i interesariuszami budować i rozwijać w sposób partnerski, oparty na dialogu, satysfakcjonujący dla obu stron. Spółka jest otwarta na nowe narzędzia komunikacji i platformy wymiany treści, doskonali jakość przekazu.

Zespół Relacji Inwestorskich Grupy LOTOS S.A. (zespół IR) stara się przedstawić inwestorom precyzyjny, rzetelny i przejrzysty obraz działalności Spółki oraz jej sytuacji finansowej. Dostarcza aktualne informacje, przestrzegając zasad zaangażowania, dostępności i równego traktowania wszystkich uczestników rynku.

Spółka wykorzystuje wachlarz narzędzi relacji inwestorskich, m.in. mailing, uczestnictwo w konferencjach dedykowanych akcjonariuszom, prezentacje, telekonferencje, spotkania one-on-one, dni otwarte dla analityków i inwestorów, uczestnictwo w Akcji Inwestor gazety Puls Biznesu, która przyznała Spółce wyróżnienie za aktywny udział w akcji w 2012 roku.

W 2012 roku zespół ds. Relacji Inwestorskich wspierał Zarząd Spółki w organizacji spotkań z inwestorami i utrzymywaniu regularnych kontaktów z analitykami oraz instytucjami rynku kapitałowego. 15 października 2012 roku w Gdańsku odbył się doroczny Dzień Analityka, którego tematem wiodącym był rozwój sieci stacji paliw LOTOS.

Akcjonariuszom i inwestorom dedykowany jest [Internetowy serwis relacji inwestorskich Grupy LOTOS S.A.](#), aktualizowany na bieżąco i dwujęzyczny (polski i angielski) - w celu dotarcia do większej liczby zainteresowanych.

Harmonogram istotnych wydarzeń w Spółce (wyniki kwartalne, działalność WZ, inne wydarzenia w Grupie Kapitałowej LOTOS z potencjalnym wpływem na wycenę walorów Spółki) jest publikowany w zakładce [„Kalendarz inwestora”](#) i zlinkowany z odpowiednim materiałem (raporty okresowe, prezentacje zarządu, pliki mp3 z zapisami telekonferencji zarządu z analitykami do odsłuchania, wszelkie dokumenty związane z WZ).

- **DPSN Dział I Rekomendacje, pkt.3.**

Zgodnie z postanowieniami § 8 ust. 8 Statutu Spółki Zarząd Spółki jest prawnie umocowany by ewentualnie podjąć decyzję o transmisji obrad WZ w czasie rzeczywistym.

- **DPSN Dział I Rekomendacje, pkt.5.**

Wynagrodzenia Zarządu oraz RN Grupy LOTOS S.A. podlegają ograniczeniom i zasadom określonym w Ustawie z dnia 3 marca 2000 roku o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi (Dz. U. nr 26 z 2000 roku, poz. 306, z późn. zm.) tzw. „ustawie kominowej”.

Wysokość wynagrodzenia wiceprezesów Zarządu została ustalona przez RN 13 listopada 2009 roku w ramach przyznanych jej kompetencji na podstawie §13 ust. 2 pkt 1 Statutu oraz ww. ustawy na poziomie 6-krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (tj. GUS). Natomiast NWZ, przychylając się do wniosku RN wyrażonego w uchwale nr 63/VII/2009 z 13 listopada 2009 roku, określiło dnia 17 grudnia 2009 roku zasady wynagradzania prezesa Zarządu Spółki na tym samym poziomie przy jednoczesnym uchyleniu uchwały Walnego Zgromadzenia z 18 sierpnia 2000 roku dotychczas regulującej zasady wynagradzania członków Zarządu Spółki.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie w ramach swoich kompetencji wyrażonych w §9 ust. 4 Statutu ustaliło w 2000 roku zasady wynagradzania członków RN. Zgodnie z nimi członkom Rady przysługuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa GUS.

Zgodnie ze znowelizowanymi przepisami ww. „ustawy kominowej”, Członkom RN oraz Zarządu w 2012 roku przysługiwało indywidualne wynagrodzenie miesięczne w wysokości, której podstawę ustalono na podstawie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku obowiązującego w IV kwartale 2009 roku.

- **DPSN Dział I Rekomendacje, pkt.9**

Skład Rady Nadzorczej i Zarządu Spółki wg. płci

	Zarząd Grupy LOTOS S.A.		Rada Nadzorcza Grupy LOTOS S.A.	
	kobiety	mężczyźni	kobiety	mężczyźni
31.12.2009	0	4	1	6
31.12.2010	0	4	2	5
31.12.2011	0	4	1	5
31.12.2012	0	5	2	4

Rada Nadzorcza	liczba kobiet	liczba mężczyzn
01.01.2012 - 27.01.2012	1	5
27.01.2012 - 29.02.2012	1	4
29.02.2012 - 31.12.2012	2	4

Zatrudnienie na stanowiskach kierowniczych wg płci (stan na 31 grudnia 2012 roku)

	liczba kobiet	liczba mężczyzn
Zarząd	0	5
Kierownictwo wyższego szczebla	7	34
Kierownictwo niższego szczebla	41	85
Razem	48	123

- **DPSN Dział I Rekomendacje, pkt.10.**

W 2008 roku Zarząd Grupy LOTOS S.A. przyjął kompleksową [Strategię społecznej odpowiedzialności](#) Grupy LOTOS S.A. do 2012 roku.

W 2011 roku dokument został poddany weryfikacji w toku kompleksowych konsultacji z interesariuszami. W wyniku przeprowadzonych analiz, ukierunkowanych na ocenę dotychczas realizowanych działań i ich uwarunkowań oraz poznanie zgłaszanych oczekiwań dokonano aktualizacji Strategii, której cele sięgają – podobnie jak w przypadku strategii biznesowej Spółki – do 2015 roku.

Misja

Misją Grupy Kapitałowej LOTOS jest innowacyjny i zrównoważony rozwój w obszarze poszukiwań i wydobycia oraz przerobu węglowodorów, handlu produktami najwyższej jakości, zapewniający trwały wzrost wartości dla akcjonariuszy i osiąganie pełnej satysfakcji klienta, umożliwiający stałe doskonalenie i korzystanie z potencjału pracowników,

- realizowany w sposób odpowiedzialny wobec społeczeństwa,
- przyjazny dla środowiska naturalnego,
- zgodny z polityką bezpieczeństwa energetycznego.

Spółka dąży do tego, by być najlepiej ocenianą firmą naftową w regionie Morza Bałtyckiego pod względem:

- jakości produktów naftowych,
- jakości obsługi klienta,
- profesjonalnego zarządzania.

Nadrzędny cel strategiczny jest budowa wartości dla akcjonariuszy poprzez optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów intelektualnych i materialnych oraz realizację programów rozwojowych w obszarach:

- poszukiwawczo-wydobywczym,
- przerobu ropy,
- handlowym.

Strategia społecznej odpowiedzialności

Strategia społecznej odpowiedzialności Grupy Kapitałowej LOTOS wiąże kwestie społeczne, środowiskowe, etyczne oraz wynikające z praw człowieka z podstawową działalnością i strategią biznesową Grupy Kapitałowej LOTOS.

Podejmowane działania w dziedzinie społecznej, gospodarczej, relacji z kluczowymi interesariuszami oraz ładu korporacyjnego, w szczególności odnoszą się do:

- przestrzegania prawnych i etycznych norm,
- zwiększania pozytywnego wkładu w rozwój społeczny,
- minimalizowania negatywnych skutków działalności i ograniczania ryzyka z tym związanego,
- maksymalizacji szans na zrównoważony rozwój organizacji w długim czasie.

Wartości społeczne Grupy Kapitałowej LOTOS

- ✓ **czystość** – rozumiana jako przestrzeganie najwyższych standardów środowiskowych i ekologicznych oraz zapewnienie o etycznej i uczciwej konkurencji, przeciwdziałanie naruszaniu praw człowieka,
- ✓ **otwartość** – stanowiąca o stosunku do zmian, potrzeb świata i oczekiwań ludzi, nastawieniu na przyszłość i dynamiczny rozwój działalności w wymiarze międzynarodowym,
- ✓ **innowacyjność** – przejawiająca się docenianiem kapitału intelektualnego i kompetencji ludzi stanowiących o sile i rynkowych perspektywach marki LOTOS,
- ✓ **odpowiedzialność** – postawa wobec przyszłości ludzi i środowiska naturalnego, bezpieczeństwa kraju i jego pozycji w świecie. Przewidywanie i uwzględnianie konsekwencji podejmowanych decyzji.

Kodeks etyczny

Pracownicy Grupy Kapitałowej LOTOS zadeklarowali w ustanowionym w 2012 roku Kodeksie etyki postępowanie zgodne z wartościami etycznymi:

- ✓ **profesjonalizmem**
- ✓ **szacunkiem**
- ✓ **transparentnością**
- ✓ **współpracą**

Jako firma społecznie odpowiedzialna Grupa LOTOS S.A. popiera i stosuje we wszystkich sferach swojej działalności dziesięć zasad **United Nations Global Compact** – największej na świecie dobrowolnej inicjatywy obywatelstwa korporacyjnego, której jest członkiem od 2009 roku.

System naczelnych wartości społecznej odpowiedzialności biznesu skojarzony jest z kluczowymi wartościami marki LOTOS opierającymi się na trzech filarach:

FILARY STRATEGII SPOŁECZNEJ ODPOWIEDZIALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ LOTOS		
I	II	III
ODPOWIEDZIALNOŚĆ SPOŁECZNA	ODPOWIEDZIALNOŚĆ ŚRODOWISKOWA	ODPOWIEDZIALNOŚĆ BIZNESOWA
Tworzenie wartości korzystnych dla otoczenia społecznego Działalność organizacji cechuje się poszanowaniem kapitału intelektualnego i różnorodności, przestrzeganiem praw człowieka, w tym swobody wypowiedzi i wolności zrzeszania się. Organizacja przyczynia się do tworzenia nowych miejsc pracy oraz poprawy jakości kapitału ludzkiego w regionie swojego oddziaływania. Przeciw działa w wykluczeniu oraz innym problemom społecznym w obszarach zgodnych ze swoimi kompetencjami.	Tworzenie wartości korzystnych dla środowiska naturalnego Organizacja dąży do stałego ograniczania negatywnego wpływu swojej działalności na środowisko naturalne poprzez stosowanie wysokich standardów w wydobywaniu, produkcji i przerobu węgla kamiennego, a także spełnianie wymagających norm środowiskowych w procesie produkcji, transportu i sprzedaży produktów ropopochodnych. W swojej działalności w wydobywaniu stosuje najlepsze dostępne obecnie techniki i zasady postępowania, stale analizując możliwości sterowane w tym zakresie przez nowe technologie. Organizacja zmierza do rozpoznania i rozwinięcia możliwości pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych.	Tworzenie wartości korzystnych ekonomicznie i gospodarczo Organizacja przykładą w agę do zarządzania swoimi relacjami z otoczeniem w sposób przewidywalny i obliczalny (<i>ang. accountability</i>), zgodny z zasadami etyki, z zachowaniem przejrzystości i partnerstwa. Wpływa to na sposób, w jaki dąży do osiągnięcia zysków w biznesie oraz w zroście wartości w długiej perspektywie. Odpowiedzialność organizacji przejawia się także w inicjowaniu działań zmierzających do zwiększania poziomu bezpieczeństwa w sektorze energii w Polsce i w krajach, w których Grupa LOTOS jest aktywna w biznesowo, w sposób odpowiedzialny w obecnych społeczeństwach i środowiskach. Organizacja zapewnia stabilne dostawy paliw na rynek polski, a także uczestniczy w projektach poszukiwań i wydobywania złóż węgla kamiennego (w tym niekonwencjonalnych).

- DPSN Dział I Rekomendacje, pkt.11 ład informacyjny**

Biuro Komunikacji Grupy LOTOS S.A. realizuje spójną i transparentną politykę komunikacji Grupy Kapitałowej LOTOS poprzez utrzymywanie bieżącego kontaktu z mediami. Sposób działania i odpowiedzialność biura jest szczegółowo opisana w procedurach Grupy LOTOS S.A. i poddawana jest okresowej ocenie.

O poszanowaniu przez Grupę LOTOS S.A. standardów ładu informacyjnego świadczyć może m.inn. uczestnictwo w RESPECT Index na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie S.A.

Nieprzerwanie od 19 listopada 2009 roku Spółka wchodzi w skład pierwszego w Europie Środkowo-Wschodniej indeksu firm społecznie odpowiedzialnych - RESPECT Index (Responsibility, Ecology, Sustainability, Participation, Environment, Community, Transparency), do którego zakwalifikowano spółki notowane na rynku regulowanym GPW i jednocześnie wyróżnione m.in. za jakość raportowania, poziom relacji inwestorskich i ład informacyjny. Projekt RESPECT Index ma na celu wyłonienie spółek zarządzanych w sposób odpowiedzialny i zrównoważony. 24 stycznia 2013 roku Grupa LOTOS S.A. została po raz szósty wybrana do RESPECT Index, który aktualnie tworzą 20 spółki.

RESPECT Index uwzględnia także kryteria dochodowości z tytułu dywidend i praw poboru, służąc ocenie koniunktury w grupie spółek wchodzących w jego skład.

Grupa LOTOS S.A. podejmuje działania w sferze wdrażania dobrych praktyk, dotyczących ochrony środowiska, bezpieczeństwa pracy i systemów zarządzania, wykraczających poza wymogi przewidziane prawem państwowym. Jako pierwsza firma paliwowa w Polsce Grupa LOTOS S.A. uzyskała certyfikat Zintegrowanego Systemu Zarządzania i przyjęła [Zasady Global Compact](#).

Publikacja Rocznych Raportów Zintegrowanych wg. standardów GRI

Równocześnie z publikacją raportu rocznego zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Finansów z 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych [...], którego niniejsze Sprawozdanie jest częścią, Spółka już po raz czwarty przygotowuje raport zintegrowany w formie elektronicznej. Publikacja zawiera dwa skonsolidowane sprawozdania: finansowe i pozafinansowe. Pierwsze przygotowano zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF), drugie zgodnie z Ramowymi Zasadami Raportowania kwestii zrównoważonego rozwoju Global Reporting Initiative (G3 GRI).

Obligatoryjne zasady ładu korporacyjnego stosowane przez Grupę LOTOS S.A.

- **DPSN Działy II – IV**

W zakładce ["Dobre praktyki"](#) na stronie internetowej Spółki na bieżąco aktualizowane są treści z zakresu ładu korporacyjnego w Grupie LOTOS S.A.: coroczne Oświadczenia Spółki i Grupy Kapitałowej LOTOS o stosowaniu zasad ładu korporacyjnego, komunikaty publikowane w systemie EBI.

Od debiutu giełdowego w czerwcu 2005 roku Grupa LOTOS S.A. przestrzegała większości zaleceń skodyfikowanych w dokumencie "Dobre praktyki w spółkach publicznych", od początku 2008 roku realizowała DPSN, zmienione Uchwałą Rady Giełdy z 21 listopada 2012 roku. Od dnia 1 stycznia 2013 r. Grupa LOTOS S.A. stosuje znowelizowany przez GPW w dniu 21 listopada 2012 r. zbiór [Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW](#), publicznie dostępnych m.in. na stronie internetowej Grupy LOTOS S.A.

W 2012 roku Grupa LOTOS S.A. stosowała większość obligatoryjnych zasad ładu korporacyjnego zawartych w kodeksie pt. „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW” (DPSN).

4Zgodnie z zasadą „comply or explain”, która zakłada, że spółki publiczne powinny stosować wszystkie zasady dobrych praktyk, a raportować jedynie przypadki, gdy nastąpi naruszenie którejś z nich w sposób incydentalny lub trwały, Zarząd Spółki pierwszy raz podał do publicznej wiadomości w 2008 roku oraz powtórzył w kolejnych latach, [wykaz niestosowanych zasad ładu korporacyjnego](#) wraz z komentarzem o przyczynach zaistniałych odstępstw.

Raporty o naruszeniu zasad ładu korporacyjnego są publikowane z pośrednictwem systemu EBI i analogicznie do raportów bieżących. 27 stycznia 2012 roku na podstawie §29 ust.3 Regulaminu Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie Spółka poinformowała o jednorazowym naruszeniu **zasady nr 5 z działu III** Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW w związku z rezygnacją w tym dniu Pana Rafała Wardzińskiego z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej Grupy LOTOS S.A.

Systemy kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów z 19 lutego 2009 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych [...], Zarząd Grupy LOTOS S.A. jest odpowiedzialny za system kontroli wewnętrznej i jego skuteczność w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań finansowych.

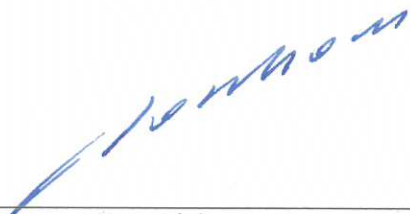
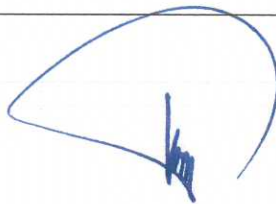
Proces postępowania przy sporządzaniu, zatwierdzaniu i przekazywaniu do publikacji sprawozdań finansowych reguluje wewnętrzna procedura, zgodnie z którą nadzór nad przygotowaniem sprawozdań finansowych pełni Dyrektor Biura Centrum Finansowo-Księgowego wraz z osobą odpowiedzialną za prowadzenie ksiąg rachunkowych Grupy LOTOS S.A., tj. Głównym Księgowym. Za sporządzenie jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego odpowiedzialne jest Biuro Sprawozdawczości funkcjonujące w Jednostce Dominującej.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe jest sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) na podstawie sprawozdania finansowego Grupy LOTOS S.A. oraz sprawozdań finansowych jednostek kontrolowanych przez Grupę LOTOS S.A.

Jednostka Dominująca oraz LOTOS Petrobaltic S.A., LOTOS Exploration and Production Norge AS, LOTOS Asphalt Sp. z o.o., LOTOS Oil S.A., LOTOS Paliwa Sp. z o.o., LOTOS Kolej Sp. z o.o., LOTOS Tank Sp. z o.o., LOTOS Serwis Sp. z o.o. prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określoną przez MSSF. Pozostałe spółki Grupy prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z polityką (zasadami) rachunkowości określonymi przez Ustawę z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości oraz politykami, standardami rachunkowości zależnymi od siedziby zagranicznej spółki. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie ujęte w księgach rachunkowych jednostek Grupy stosujących inne standardy rachunkowości niż MSSF, wprowadzone w celu doprowadzenia danych finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

W celu zapewniania jednolitych zasad rachunkowości funkcjonująca w Spółce polityka rachunkowości została przekazana do stosowania przez spółki z Grupy Kapitałowej LOTOS przy sporządzaniu pakietów konsolidacyjnych.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU

Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny	
	Paweł Olechnowicz
Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Ekonomiczno- Finansowych	
	Mariusz Machajewski
Wiceprezes Zarządu ds. Poszukiwań i Wydobywania	
	Zbigniew Paszkowicz
Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Produkcji i Rozwoju	
	Marek Sokołowski
Wiceprezes Zarządu, Dyrektor ds. Handlu	
	Maciej Szozda